

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a **Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported** (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

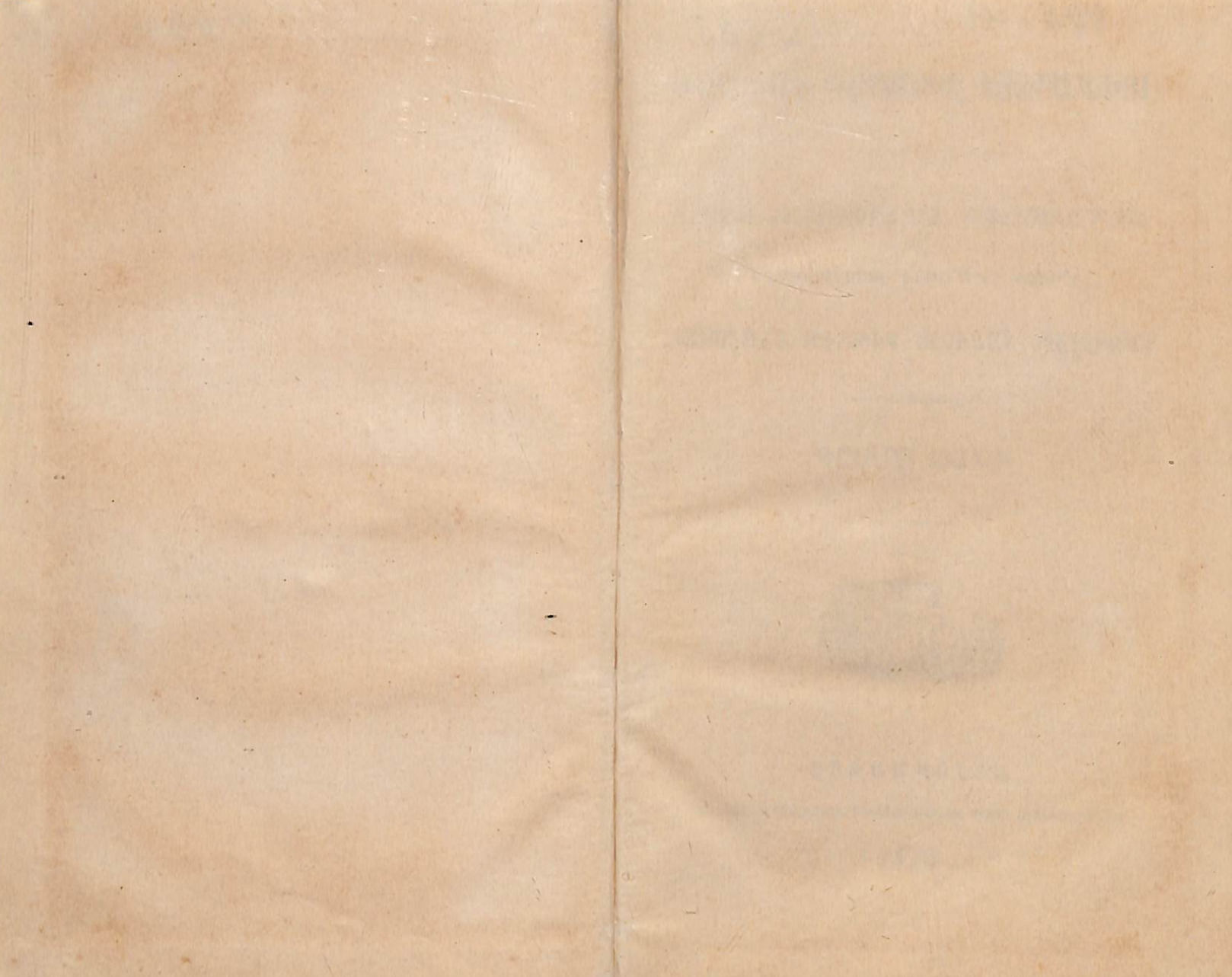
Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԹԱԼԻՍԻ

ԳՐԱԴՐԸ ՍՍՄԱՆԻՅԷ

2

Оп. № 20

405-42

(463)

ԹԱՂԻՄԻ ԳՐԱԱԹՐԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

ԷՐՄԷՆԻ ՀՈՒՐՈՒՓԱԹՐԸ ԻԼԷ ԵԱԶԸԼՏԸՂԸ ԻԻԶՐԷ

ՄԷՔԹԷՊԼԷՐՏԷ ԻՍԹԻՄԱԼ ԻԶԻԻՆ

ԽԱՍՍԷԹԷՆ ԹԷՐԹԻՊ ՕԼՈՒՆԱՆ ԹԷԼԼԻՖԱԹ

ԳԸՍՄԸ ՍԱՆԻ

Ի Ս Թ Ա Մ Պ Օ Լ Տ Ա

Ա. ՅԱԿՈՐ ՊՈՅԱՆԵԱՆ ՄԱԹՊԱՍԸՆՏԱ ԹԱՊ՝ ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ ՏԸՐ

1876

Մէ'արիֆի 'ռմնւմիյէ նազարէթի ճէլիլէսինին բուխսաթիյլէ

38107-67

Չօճուգլարա սուհուէթ իւզդէ գրաաթ Թա՛լիմ էթմէնին էլզէմիյէթի՝ պու ա՛սիրտէ պիւ ճիւմլէ միւթէմէտտին միլլէթէրին նազարը տիգգաթընը ճէլպ էթմիշ օլարագ՝ պու խուսուս իյիւն տիրայէթ- լի խօճալար վէ միւնասիպ քիթապլար Թէտարիքինէ հէր պիրինին զիյատէսիյլէ մուգայյէտ պուլունտը- ղը չօգլարըն մա՛լիւմիւ իսէ տէ , պիզիմ միլլէթի- միզլին պու պապտէ լայըզըյլէ գայտ էթմէտիյի էսէֆ օլունաճագ պիր քէյֆիյէթ տիր :

Պիւնսէն 'ալէյհի միլլէթիմիզաէն լիսանի 'Օսմանի
իսթի'մալ էտէն գըւաժն մէքթէպլէրինին էչէտաի
իթիհաճաթը իչիւն միւմքլինի մէրթէպէ չօճուզլա-
րըն սիննինէ վէ միզաճընա միւնասաիպ' հէմ իսթի-
գամէթի ախլազիչէյէ միւֆիտ օլարազ թէտարիք
օլունմազտա օլան ԹԱ՛ԼԻՄԻ ԳՐԱՍ.ԹԸ 'ՕՍՄԱՆՈՅԷ
նամ թէէլիֆաթըն իչպու ԳԸՄՄԸ ՍԱՆԻՍԻ տախի
մէքթէպլէրիմիզէ մուհապպէթլէ թազալմ օլու-
նուր :

Պիր լիսանը սողորու մէջլէյիպ սողորու հաղմագ փէք իգթիղալը պիր մատտէ օլտըղընտան՝ հէր տէրսին իլքինէ վաղ օլունան քէլիմէլէրի վէ իգ-թիղաի հալէ նագարէն՝ տէրսին իշինտէն ալսէրլէ-րինի տախի շայիրտանա հէճէլէթտիրմէք իշինի խօճալարըն տիրալէթինէ հէվայէ էտէրիգ ։

Հէմ խօսճալարտան մէջմուլ օլունուր քի Թա՛լիմի
Գրաաթլա պէրապէր, Թա՛հսիլի մա՛լլամաթա տա-
խի տիգգաթ էյլէյիպ՝ պու մէրամա մէպնի՝ տէրսէ-
րին սօնունտա գօնուլուպ սուհուլէթլէ պուլունմա-
լարը իչիւն տէրստէ պուլունտըզլարը պէնտէրին
րազամլարը իլէ Թէրգիմ գըլընան սուալլարը շա-
յիրտանա 'ալէտտէվամ սօրաճաղար տոր:

2004

ԹԱԼԻՄԻ ԳՐԱԱԹԸ ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Տ Ե Ր Ս 1.

Սյը	ԷՎ	Գըշ	Գօրգու
Ատէմ	Ուզուն	Մէքթէպ	Վազըթ
Օրման	Էյի	Նիշան	Շայիրտ
Եաւրու	Ասլա	Հայլան	Ուզուն

ՀԱՅՎԱՆԼԱՐԸՆ ԶԻՀՆԻ

1. Ամէրիգատա չօգ այը պուլունուր : Պիր կիւն՝ ատէմին պիրի օրմանլըգտա պիր այը եաւլ-
րուսու պուլուր , վէ թուլթուպ էվէ չօճուգլա-
րընա կէօթիւրիւր , քի անըն իլէ օյնասընլար .
Փազաթ անլէրէ “Պունա էյի մուգայյետ օլուն”
տէյիւ ըամարլար :

2. Պէօյլէճէ պուլ եաւրու աղ վազըթտան չօ-
ճուգլարա ալըշըր , անլէրի սէվէր վէ ասլա ին-
ճիլթմէյէրէք պիլէլէրինճէ օյնար :

3. Գըշ կէլտիքաէ պուլ այը չօճուգլար իլէ
պէրապէր մէքթէպէ կիտէրէք՝ օրատա օլան շա-
յիրալէրին ճիւմէսի տալի պուլնու սէվէրլէր ,
վէ քէնաի թա՝ամլարընտան անա եէտիրիլլէր :

4. Լաքին պուլ այը կիւնլէրին պիրինտէ օր-
մանլըղա կիտիպ՝ պիր տահա էվէ տէօնմէղ : Պու-

նուն իւզերինէ սէնէլէր կէշտի, վէ պիր կիւն օլ մէքթէպին շայիրտլէրի ամանաղ դօրգու իլէ տօլտուլար, զիրա կէօրտիւլէր քի, պիր իրի, կէօվ տէլի այը մէքթէպին դափուսուսու աչըպ՝ կէ լիր վէ էօնլէրինտէ տուրուր:

5. վէ պիրաղ վաղըթ եիւզլէրինէ պաղտըգ տան սօնկրա՝ կիտիպ պէօյիւ ք վէնչէսի իլէ, թա՝ ամլարընը սաղլատըղլարը եէրի աչար, վէ օրա տա պուլունան հէր շէյի եէր, վէ թիւքէթտիք տէն սօնկրա՝ սայքի մէմնուն ըմ տէյէրէք շա՝ յիրտլէրին եիւզիւնէ պաղըպ շէքիլիր վէ պիր տահա կէօրիւնմէղ. ֆաղաթ իւզլէրինտէ պուլունան պիր նիշանտան անլամըլլար քի, պուլ վաղթը իլէ չօճուղլարըն օյնատըղլարը շօլ այը եավրուսու իմիշ:

6. Պու նագլիլէթ կէօթէրիյօր քի, հայվանլար ուզուն վաղըթ՝ պիր շէյի խաթըրլարընտա սաղլապ պիլիրլէր:

Սուսլար: 1. Ամէրիգա նէրէտէ տիր: Օրատա նէ չէշիտ հայվանլար պուլունուր: Օրատա պիր ատէմ օրմանլըգտա նէ պուլտու: Անը նէ եափտը: 2. Օ չօճուղլարը սէվէրմի իտի: 3. Նէտէն պիլիրսին: 4. Տաիմ եանլարընտա գալտըմը: Կէրի կէլտի մի: 5. Կէլտի նէ եափտը:

ՏԵՐՍ 2.

Գար	Լուղէթ	Նիյէթ	Փիւշման
Ճան	Տաիմա	Չօճուղ	Տիքիշ
Անա	Ասլա	Գօլայ	Սուս
Սա՝աթ	Եարըմ	Ուսլու	Գըղ

ՀԱՅԿԱՆՈՅՇ

1. Հայկանոյշ տիշարը չըգըպ հէնուղ եաղան պէյաղ դար իլէ օյնամագ իսթէյօր ըտը, լաքին անասը անա չըգմասըն տէյիւ էմի էթտի: Սնասընըն պու էմիի Հայկանոյշա չօգաղըր կէլտի: Փարլագ պէյաղ դար, եավաշ եավաշ էնիպ օթուրույօր ըտը: Նիհայէթ Հայկանոյշ ճանը սըգըլարագ անասընա, «Արթըգ սէնի սէվմէյէճէյիմ», տէտի:

2. Հայկանոյշըն անասը Հուփսիմէ հանըմ քիւչիւք գըղընըն պու թարղ սէօյլէյիշինէ աճընարագ, խըրսը կէչէնէտէք պիր իսքէմլէնին իւսթիւնտէ օթուրսուն տէյիւ անա էմի էթտի:

3. Քիւչիւք գըղ իսքէմլէյէ օթուրտու, լաքին ֆիքրինէ դօտու քի խըրսընը ալ էն տիրմէսին. վէ եարըմ սա՝աթ գատար պաղըրըպ աղլատը: Սօնկրա սուս օլտու, վէ օլալըգ Հուփսիմէ հանըմ օթուրմուշ տիքիշ

տիքէյօր իքէն, արդասընտան այադ սէսի ալ տը, վէ պիրտէն իքի քիւնիւք էլ կէլիպ ա նըն պօղաղընա սարըլտը:

4. Հայկանոյշ էթտիյինէ փիւշման օլուպ կիւլիւմէյերէք կէլմիշ իտի, վէ անասընա, «Սնա, չօք աճըրըմ քի եարամաղ օլտում, պունտան պէօյլէ Կաթն ուսլու օլաճաղըմ», տէյերէք անասընը էօփտիւ:

5. Տաթն վէ ասլ լուղէթլէրի իւշ եաշընտա չօճուգլար իշիւն պէօյիւք լուղէթլէր տիր. լաքին պու լուղէթլէրի գուլլանան, վէ էյի օլմաղա նիյէթ գօմադ ասըլ էյի օլմադտան գօլայ օլտուղընը կէօրէն՝ եալընըղ Հայկանոյշ տէյիլ տիր:

Ստուգութիւն: 1. Հայկանոյշըն ճանը նիշիւն սըգըլտը: 2. Սնասը անա նէ էմը էթտի: 3. Գըղ Քիքրինէ նէ գօտու: 4. Սօնկրա նէ եաթտը, վէ անասընա նէ տէտի:

ՏԵՐԾ 3.

Պէյգատէ	Միւճէվէր	Խապէր	Տու'ա
Խաթուն	Մասա	Վիւճիւտ	Էօլմէք
Իւճրէթ	Գուլադ	Տիթրէմէք	Միւլահաղա
Սա'աթ	Ֆասիտ	Հաղըր	Զէնկին

ԵՆՆԻԼՄԻՇ ՕԼԱՆ ԹԵՃՐԻՒՊԷ

1. Պիր պէյգատէ խաթուն պիր տէֆ'ա քէն տի օտասընը թէմիլլէթմէք իշիւն՝ իւճրէթ իլէ ֆադիր պիր օղլան թութու:

2. Օղլան օտայա կիրտիյինտէ քիմնէ օլմա տըղընը կէօրէրէք՝ էթրաֆընտա պուլունան կիւղէլ շէյլէրի սէյը էթմէյէ պաշլատը:

3. Հէփիսինտէն զիյատէ խօշունա կէլէն՝ մասանըն իւղէրինտէ օլան պիր ալթուն ճէպ սա'աթը, վէ պա'ղը միւճէվէրաթ իտի: Գէնտի քէնտինի զապթ էտէմէյիպ՝ սա'աթը էլինէ ալ տը, վէ գուլաղընա եանաշտըրտը, անտէն քէն տինէ՝ «Գեաշքի պէնիմտէ պէօյլէ պիր սա'աթըմ օլայտը», տէյիւ ֆասիտ պիր ֆիքիւր կէլտի:

4. Պունտան սօնկրա՝ քէնտի քէնտինէ, «Սճապ պունու ալսամ մը», պիր տէ տէօնիւպ՝ «Եա ալըրսամ խըրսըղըդ սայըլմաղ մը» տէտի:

5. «Լաքին քիմի'ն խապէրի օլաճադ. 'աճապ ալսամ մը», տէյիւ էթրաֆընա պաղընճա պիւլ թիւն վիւճիւտիւ տիթրէտի, վէ երինէ տէտի, «Սլայըմ մը»:

6. «Սլըրսամ, պիւլթիւն 'էօմրիւմտէ պիր եարամաղ ատէմ օլուպ՝ ասլա բահաթ ուլու յամայաճաղըմ: Պիր տահա քիմնէնին եիւղիւնէ պաղամայաճաղըմ: Եա տուլուլուսա՝»:

7. «Լաքին քիմառույաճագ, քիմնէ կէօրմէ-
յօր. քիմնէ կէօրմէյօր մը: Էվվէթ, Ալլահ
կէօրիւյօր պէնի. չիւն օ՛ հէր եհրտէ հաղըր տըր,
վէ հէր շէյի կէօրիւր: Խըրսըղըդ էթտիքտէն
սօնկրա պիր տահա անա նէ՞ երիզ իլէ տու՛ա
էտէյիմ: Եա էօլէճէք օլուրսամ:»,

8. Պու միւլահազա քէնտինի իւրքիւթտիւ,
վէ սա՛աթը կէրի եհրինէ դօյարագ երիքսէք
սէս իլէ շէյլէ տէտի. «Խօյըր, պանա՛ դէնկին
օլմա տան իսէ, ֆագիր օլուպ տա ըահաթ պիր
դամիրիմ օլմասը տահա խօշ տըր:», Պէյլէճէ
իշինի պիթիւրիպ չըգտը կիթտի:

9. Հալ պուքի, էվ սահիպի խաթուն՝ եա-
նընտա օլան տիկէր պիր օտատան օղլանըն հէփ
էթտիյինի կէօրմիւշ, վէ սօն սէօղլէրինի տախի
իշիթմիշ իտի:

10. Էրթէսի կիւն ատէմ եօլլայըպ անը չա-
ղըրթտը, վէ սուալ էտիպ՝ «Տիւն օտամտա
իքէն սա՛աթը վէ միւճէվհէրաթը նի՞շիւն ալ-
մատըն, տէտի:

11. Պունուն իւղէրինէ օղլան՝ պաշտան այա-
ղա տիթրէյիպ նէ՛ տէյէճէյինի շաշըրտը. չիւն-
քի օ՛ շէյլէրի էլինէ ալմասընը պիլէ գապահաթ
զանն էտէր իտի:

12. Օլ տէմ խաթուն տէտի քի, «Պէն սէնի
կէօրտիւմ, վէ տէտիյինի իշիթտիմ. թէճրիւ-
պէյէ գարշը դօմագտա սանա եարտըմ էտէն
Ալլահա համա օլսուն:»,

13. «Պունտան պէյլէ եանըմտա գալ: Եէ-
յէճէյինի, կիյէճէյինի, վէ մէքթէպ մէսարի-
ֆինի պէն վէրիւրիմ. հէմ սէնին իշինի էօյլէ
թէրթիպ էտէրիմ քի, պէյիւտիւյիւնտէ քէն-
տինէ պէյլէ շէյլէր սաթուն ալմաղա հալ ու
վագթըն օլա:»,

14. Օղլանըն կէօղլանտէն սէլ կիպի կէօղ եաշ-
լարը կէլիպ՝ սէյլէմէյէ մէճալը գալմատըղըն-
տան, թէշէքքիւրիւնիւ տախի կէօսթէրէմէտի:

15. Պու խաթուն սէօղլանտէ տուրարագ ա-
նը թա՛լիմ էթտիրտի, վէ անըն էյի, սատըդ
վէ սա՛ատէթլիւ պիր ատէմ օլտուղընը կէօ-
րիւպ քէնտիսի տէ շաղ օլտու:

ՍՈՒՆԱԼԱՐ: 1. Ֆագիր օղլանը քիմ իւճրէթ իլէ
թութտու: Նք իշ թութաճագ իտի: 3. Օրատա
նք թէճրիւպէյէ ըասթ կէլտի: 4—8. Պու թէճրիւ-
պէյի նմսը եէնտի: 9. Էվ սահիպի պունուն էթ-
տիյինի նմսը անլատը: 10. Էրթէսի կիւն նք եափ-
տը: 13. Օղլանա նք էյլէտի: 15. Սօնու նմսը օլ-
տու:

ՏԵՐՍ 4.

Վահշի	Կէփ	Կէրէք	Նիյաղ
Նասիպ	Վաթան	Կէօղ	Սահիհ
Թա՛լիմ	Գէրէմ	Գըյը	Գէնար
Տու՛ա	Տիլէք	Գէյֆլի	Սօնկրա

1. Աֆրիգանըն վահչի փութիւնէսթլէրիւ-
րասընտա պիրի պիրինի չալըպ՝ թիւճճարլարա
սաթմադ ʼատէթ օլմադըլա, պիր տէֆ՝ա թով-
մաս իսմինտէ պիր քիւչիւք չօճուղը անասըն-
տան վէ պապասընտան չալարադ կէթիրիպ Ան-
թիլ ատալարտա սաթմըլար :

2. Զօճուղըն նասիպի էյի պիր եէրէ տիւ-
շէրէք՝ մէքթէպէ կէօնտէրիտի , վէ ֆրիս-
թիան տինինտէ թա՛լիմ օլունտու :

3. Պիր կիւն խօճասընըն գուլաղը պիր սէս
ալտը , վէ տիգդաթ էտէրէք անլատը քի , թով-
մաս շու աթիտէքի սէօղլէր իլէ տու՝ա էտէյօր :

4. « Եա րապպ ցիսուս , սէնտէն մէմնուն ըմ
քի , վաթանըմա պէյիւք կէմի վէ եարամաղ
ատէմլէր կէօնտէրտին , քի անլէր պէնի չալըպ
պու եէրէ կէթիրտիլէր տէ , պուրատա սէնի ,
վէ սէնին մուհապպէթինի էյրէնտիմ : վէ շիմ-
տի , Եա րապպ ցիսուս , սէնտէն պիր պէյիւք
տիլէյիմ վար . քէրէմ էյլէ , պիր պէյիւք կէ-
մի իլէ պիր թադըմ եարամաղ ատէմլէր տահա
եօլլա , անլէր կիտիպ՝ անամը պապամը տաթու-
թուպ՝ պու մէմէքէթէ կէթիրտիլէր , քի ան-
լէր տաթի սէնի էյրէնէլէր , վէ սէվէլէր : »

5. Խօճասը պիր դաչ կիւն սօնկրա կէօրտիւ
քի , թովմաս տէնիզ գըլըսընտա տուրմուշ , կէ-

լէն կէմիլէրէ տիգդաթլա պադմադտա տըր :

6. « Թովմաս , նէ՞ տուրույօրսըն , նէ՞ պա-
դայօրսըն , տէտի խօճասը :

7. Թովմաս , « Աճապ ցիսուս էֆէնտիմ տիլէ-
յիմի դապուլ էթտի՞մի տէյիւ պադայօրմ ,
տէտի :

8. Իքի սէնէ տիր տիւղիյէ , պու մինլալ
իւզրէ թովմաս հէր կիւն տէնիզ քէնարընա կի-
տիպ՝ « Անամ պապամ կէլի՛յօր մը , տէյիւ կէլէն
կէմիլէրէ կէօղ տիքէր իտի :

9. Պիր կիւն տաթի թովմաս տէնիզ գըլըսը-
նա կիլմիշ իքէն՝ խօճասը անըն զայէթ քէյֆլի
վէ էօթէ պէրի սէյիրտիպ սըչրամադտա օլտը-
ղընը կէօրիւնճէ , « Թովմաս , նէ՞ վար , պու դա-
տար սէվինճէ սէպէպ նէ՞ » , տէտիքտէ , « Ա՛հ
էֆէնտիմ , տէտի թովմաս , « ցիսուս ֆրիստոս
նիյաղըմը տինկլէտի , անամ պապամ շօլ կէ-
միտէ կէլիյօրլար : » , վէ սահիհէն տէ էյլէ օլտու :

Սոսլալար : 1. Թովմաս քիմ իտի : 1, 2. Ան-
թիլ ատալարա կէլմէսինտէն նիչիւն խօչլանտը :
4. Պիր կիւն նիճէ պիր տու՝ա էյլէտի : 5—8. Տու-
ապը իշիտիլէճէք տէյիւ ինանըյօր մը իտի : 9.
Էնճամ արգուսընա էրտի մի :

ՏԵՐՍ 5.

Ինթրյար	Էօքիւզ	Տաւար	Բէնքլի
Սէպէպ	Սիւրիւ	Միւտտէթ	Ալաճա
Զիյատէ	Գուզու	Սճէպա	Զէշիտ
Գօյուն	Օղլադ	Էսվապ	Մաղրուր

ԶԱԼԻՄ ԳԱՐՆՏԱՇԼԱՐ

1. Պունտան չօդ, չօդ վազըթ էվվէլ պիր ինթրյար առէմ, վէ անըն օն իքի օղլու վար իտի:

2. Պու ինթրյար առէմ օղլուլարընըն հէփի սինի տէ սէվէր իտի իսէ տէ, պիր սէպէպտէն՝ անլէրին պիրինի օլ պիրլէրինտէն զիյատէ սէվէր իտի:

3. Կէլէլիմ քի, պու առէմին պիր չօդ տէ վէլէրի, էօքիւզլէրի, գօյունլարը վէ քէշիլէրի վար իտի: Վէ սիւրիւլէրի օլ գատար չօդ իտի քի, անլէրի կիւթմէք վէ պէքլէմէք իշիւն, հէմ քիւշիւք գուզուլարա վէ օղլադլարա մու գայյէտ օլմադ իշիւն՝ պիրինտէն, եախօտ ի քիսինտէն մա'ատա հէփ օղլուլարը կիտէր իտի:

4. Օղլուլարը էվտէն չըդալը նէ գատար վազըթ օլարդընը, վէ եախօտ սիւրիւլիւ նէ ընյէտէք կէօթիւրտիւլէրինի պիլմէմ, անճադ

չու վար քի, պիր միւտտէթտէն պերու փէտէրլէրի անլէրտէն խապէր ալմամըշ իտի:

5. «Սճէպա օղլուլարըմ նէ՞րէտէ տիր, վէ 'աճէպա սաղ սէշի'մ մի տիրլէր, տէյիւ պապալարը տույմադ ինթէր իտի: Օ սէպէպտէն՝ օլ չօդ սէվտիյի օղլընը կէօնտէրտի քի, անլէրի արայըպ պուլտուն, վէ անլէրտէն պիր խապէր կէթիւրսին:

6. Պու օղլան օն եէտի եաշընտա գատար իտի, վէ պապասը քէնտինէ կիւզէլ պիր էսվապ կիյտիրմիշ իտի: Պիլմէմ օ էսվապ նա'սըլ եափըլըշ իտի, ֆադաթ կէօրիւնիւր քի, չէշիտ չէշիտ ըէնքլի վէ ալաճա կիպի օլարադ փէք խօշ պիր բուպա իտի:

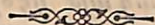
7. Լաքին հէր նէ հալ իսէ, պու էսվապը կիյիպ՝ եօլա չըդալը, վէ չօդ դէման արատըդտան սօնկրա, գարնտաշլարընը պուլտու:

8. Սմմա գարնտաշլարը՝ անը կէօրտիւքլէրինտէ, նէ՞ տէտիլէր զանն էտէրսինիլ: Էյէր պու չէյ օլ էսկի Պէօյիւք Գիթապտա եաղըլը օլմասա իտի, կէրչէք պիր չէյ կիպի սէօյլէմէյէ ճէսարէթիմ օլմադ իտի:

9. Պիւթիւն 'էօմրիւմտէ պէօյլէ պիր զուլմ իշիթմէտիմ հէմ օգուլմատըմ: Պա'գ, մու հապպէթ իլէ տօլու, հէմ քէնտիլէրի կէօրտիւյիւ իշիւն՝ տահա զիյատէ սէվինէն չու սէվ կիւլիւ գարնտաշա. սանըրսըն քի եանլարընա

Եկեթիշտիյնտէ հէր պիրի անը մուհապէթ իւ
լէ գուհագլայաճագ տըր :

Սոսուլար : 1. Օլ իկեթիյար ատէմ նէ գէման Ետ
շատը . Գաճ օղլու վար իտի : 2. Հէփիսինի տէ պիր
մի սէվէր իտի : 3. Պու ատէմին չօդ օլարագ նէ
չէյի վար իտի : Սիւրիւլէրինէ քիմ մուգայէտ օղլու
իտի : 4. Անլէր Էվտէ մի իտիլէր : 5. Պապալարը
նէ Ետիտը : 6. Պու օղլան գաճ Եաշընտա իտի :
Պապալար անա նէ վէրմիշ իտի : 7. Գարնտաշլարընը
պուլտու մը :

ՏԵՐՍ 6 .

Երբթընը	Գաֆթան	Էլպէթթէ	Ջէնճիր
Գուլու	Հայվան	Պիւհթան	Էնալի
Տիյար	Եարամաղ	Գապահաթ	Գըթլըդ
Պաղիրկեան	Մէմլէքէթ	Հապս	Եէյէճէք

ԶԱԼԻՄ ԳԱՐՆՏԱՇԼԱՐ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻՆԻՆ

ՏԵՎԱՍՐ

1. Լաքին էյլէ օլմատը : Զալիմ գարըն
տաշլարը անտէն իդրան էթտիլէր : Պէլի , քէն
տի գարնտաշլարընտան իքրան էթտիլէր :
“ Պապամըղ թարափիրլիք Էտիյօր վէ պուհու

պիղտէն զիյատէ սէվիյօր , տէյէրէք զաղապա
կէլտիլէր :

2. Նիյէթլէրի նէ օլտըղընը անլատըղընտա՝
ա՛հ , 'աճէպա օ նա՛նըլ աղլատը , վէ 'էօմ
րիւմէ գըյմայըն տէյիւ րիճա էթտի : Լաքին
կէօղ Եաշլարը՝ անլէրին սէրթ գալպինի Եուհ
շատամատը :

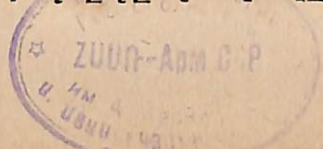
3. Պէյլէճէ Էալապընը իւգէրինտէն չըգա
րըպ՝ քէնտինի պիր տէրին գուլույա աթտըլար ,
քի օրատա էօլէ : Անտէն օթուրուպ Եէտիլէր
վէ իչտիլէր , վէ պապալարընա սէյլէմէք իչիւն
պիր Եալան տիւղմէյէ պաշլատըլար :

4. Լաքին պիրաղ սօնկրա տէտիլէր քի , Օղլա
նը Էօլտիւրմէքտէն Եալսօտ գուլուտա աճ աճ
պրագմագտան նէ՞ ֆաիտէ օլուր : Պէյլէճէ անը
չէքիպ՝ օրատան Համ տիյարընա կէչէն պիր
պաղիրկեանա գուլ տէյիւ սաթտըլար :

5. Վէ պապալարընը տախի ալտաթմագ իւ
չիւն՝ շու Եօլու տիւշիւնտիլէր : Պիր օղլագ
պօղաղլատըլար , վէ ալաճա գաֆթանը ալըպ
Եըրթտըղտան սօնկրա՝ օղլաղըն գանընա պա
թըրտըլար :

6. Սօնկրա պապալարընա կէթիրիպ տէտի
լէր քի , “ Պիղ պուհու Էվէ կէլի իքէն՝ Եօլտա
պուլտըդ , Էլպէթթէ սէնին սէվիլիւլ օղլը
նը պիր Եըրթընը հայվան վարալամիշ օլմալը : ”

7. Պապալարը պու գանլը վէ Եըրթըդ Ես

վապը կէօրիւր կէօրմէղ՝ քէնտի սէվիւիւիւ օղւընըն գաֆթանը օլտըղընը թանըտը, վէ «Էլ պէթթէ անը պիր ճանավար վարէլէտի» տէտի:

8. Զա՛վալը ատէմ, եիւրէյի գըրըլըպ՝ եիւճէ սէս իլէ աղլատը, վէ, «Ղայպ օլմուշ օղւըմ իշիւն աղլայարագ մէղարըմա էնէճէյիմ», տէտի:

9. Օ սաթըլըպ՝ գուլ տէյիւ կէթիւրիւրտիւ իսէ տէ, քէնտիսի էյի պիր կէնճ իտի, վէ քիմ սէ անա քէթիւիւք էթտիրէմէղ իտի:

10. Պու շէյտէն պիր գաչ սէնէ սօնկրա՝ քէնտինէ պիւհթան էտիպ՝ իւղէրինէ ասլա խապէրի օլմատըղը պիր գապահաթ աթտըլար, վէ օլ սէպէպտէն պիր գարանըգ հապսա գօտուլար:

11. Լաքին ըսաթ կէլէ՝ օլ մէմէքէթին փատիշահը՝ պուռնուն նիճէ՝ ալիմ վէ էյի պիր քիմ սէ օլտըղընը իշիթտի, վէ կէօնտէրիպ անը քէնտի էվինէ կէթիրտէրէք՝ պէօյիւք պէր ատէմ էյլէտի:

12. Անա քէնտի ալթուն եիւղիյինիւ վէրիպ՝ պօյնունա ալթուն զէնճիր թագաը, վէ պիւթիւն էհալիսի իւղէրինէ անը վսլի նասպ էյլէտի:

13. Էթթէտէ՝ քէնտինի սաթան գարնտաշլարընըն մէմէքէթինտէ պիր պէօյիւք գըթըլըգ օլտու, վէ անէր աճլարընտան էօլմէյէլէր տէյիւ Համ տոյարընա եէյէճէք սաթուն ալմաղա կիթտիլէր:

14. Լաքին օլ տիյարա կէտիքլէրինտէ նէ՛ կէօրսէլէր: Պագ տըլար քի գուլ տէյիւ սաթտըղլարը գարնտաշլարը սաղ տըր, հէմ տէ պիւթիւն տիյարըն իւղէրինէ վալի օլմուշ տըր, վէ պու էճիլտէն գօրգու իլէ տօլտուլար:

15. Պուռնուն իւղէրինէ նէ՛ գատար գասա վէթլէնտիլէր, հէմ ութանտըլար: Անէր պու գատար զուլմ էթմիշ իքէն՝ եինէ օ՝ քէնտիլէրէ լաղըմ օլան պուղտայը վէրտի, հէմ խապէր տախի եօլլատը քի, «Պապամ կէլիպ զըթլըգ կէշէնէտէք եանըմտա օթուրսուն»:

16. Իխթիյար պապասը, չօգտան զայպ օլմուշ օլան օղլընըն տահա սաղ օլտըղընը իշիթտիյինտէ, «Կիտիպ էօլմէգտէն էվիլէլանը կէօրէյիմ», տէյիւ զայէթլէ սէվինիպ՝ մէսըուր օլտու:

17. Պու սահիհ պիր նագլիյէթ տիր, վէ պու իխթիյարըն քիմ օլտըղընը հա՞նկընըլ պիլիրսինիղ. օղլընըն ատը նէ՞ իտի: Օ փատիշահըն քի՞մ իտիյինի, հէմ Համ տիյարը նէրէտէ օլտըղընը պիլիրմիսինիղ: Պու նագլիյէթի զիքր էտէն օլ պէօյիւք քիթապ նէ՞ տիր:

Սոսուլար: 1. Գարնտաշլարը անըն իշիւն նէ տիւշիւնտիւլէր: 2. Օ անէրին նիյէթինի անլատըղընտա նէ հալէ կէլտի: 3. Անա իպթիտա նէ եալտըլար: 4. Էնճամ նէ եալտըլար: 5. Էսվապընը նէ

էթտիւնք : 6. Պապալարընա նէ տէտիւնք : 7. Օնէ տէտի : 8. Նէ հալէ կէլտի : 9. Պու օղլան էյն պիր կէնն մի իտի : 10. Պիր դաչ սէնէ սօնկրա անա նէ էթտիւնք : 11, 12. Օլ մէմէքէթին փատիշահը անա նէ եախտը : 13—17. Պու նաղլիյէթտէ տա-հա նէ զիքը օլուռտու, վէ զայրիհուս :

ՏԵՐՍ 7

Սամուէլ	Զիչէք	Թէլէֆ	Մէհմուդ
Զարարլը	Բահաթ	Պէլա	Թէմիզ
Քէօք	Խահիշկէր	Իւմիտ	Գալպ
Ֆիտան	Թէքրար	Լաթիֆ	Խըրս

Քէօքիի՛ն՝ Տէֆ

1. Սամուէլ՝ պապասը ին պէրապէր պաղչէ տէ իշլէր իքէն՝ « Պապա, իշթ է պիր զարարլը օթ, քէօք պէրապէրի քէսէյիմ մի » տէտի :

2. « Խայըր, օղլըմ, էյլէ օլմաղ : Պէն չօք քէրրէ անը քէստիմ, վէ եինէ էվլէլքինտէն զիյատէ իշթահ ին չըգտը. Բէօքէնիւն չէ, չիւնքի զայրի եօլ ին քէօքիւ կէչմէղ » տէտի :

3. Սամուէլ թէքրար պէ թէքրար քէնտինի սընատը իսէ տէ, օթուռն քէօքիւ եհրտէ տէրին օլորղը իշիւն՝ չէքիպ չըգարումատը. էննամ պապասընը եարտըմնա տա՛վէթ էտէրէք՝ անը

թէլէֆ էթտի : Սոնկրա պապասը անա տէտի , 4. « Սամուէլ, պաղչէլէրէ պիր պէլա սայըլան պու տէրին քէօքլիւ օթ՝ չօճուգլորըն գալպին տէ, չափուգ չափուգ պէյլիւմէքտէ օլան ֆէնա նէմնէլէրի խաթըրմա կէթիլիյօր : Պիր խըրսըն քէօթիւ օլորղը անլաշըլտըգտան սօնկրա պիլէ, տէֆի նէ՝ միւշ քիւլ տիւր : Թընմայը պիր չէյ եհրինէ գօմամագ չարէ գըլմաղ : Հագգըն տան կէլմէք, վէ մահվէթմէք իշիւն՝ Բէօքէնիւն չէօքէօքէն զայրի չարէ եօգ տըր : »

5. « Սամուէլ, պաղչէմիզտէ չօք տէֆա՛ կէօր միւշսին քի, պու զարարլը օթլար, քէնտի հալլէրինէ պրագըլտըղը հալտէ՝ եագընլարընտա պուլընան հէփ ֆիտանլարա վէ չիչէքլէրէ նէ՝ գատար զարար վէրմիշ տիր : »

6. « Պիր չօճուգլըն գալպինտէքի ֆէնա խըրսլար տախի պէյլէ օլուր : Պիր օղլանտա պիր քէօթիւ ախլագ պուլուռուր իսէ, անտէ լէթաֆէթ վէ միւրիւվլէթ, եախօտ սաիրլէրին բա հաթընա պիր խահիշկէրլէք կէօրմէյէ իւմիտի միզ օլմաղ : »

7. « Պիր գըղ թէմպէլ իսէ, թէմիզ, լաթիֆ, վէ հէր ատէմէ խօշ օլաճաղընը մէհմուլ էթմէյիլ : »

8. « Օթլարըն չիչէքլէրէ վէ ֆիտանլարա զալարըն տօգուռտըղը կիպի, ֆէնա հավէսլէր տախի, խօշ թապի՛աթլարը, վէ ալա սըֆաթլարը պօղարլար : »

9. « Պիր էվլատ անա պապասընա, եախօտ խօճասընա իթա'աթսըղ պուլընտըղը հալտէ՝ ըսըրղանլոր արասընտա կիւլ, եա լա'լէ պիթէ՝ ճէյինի՝ 'աղլըն քէսէրսէ, անըն տա գալպինտէ հէր քէսին պէյէնտիյի կիւղէլ թապի'աթ, վէ մէմուռ հ սըֆաթ պէօյիյէճէյինի 'աղլըն քէս-սին: Պէօյլէ օլտըգճա՝ հէր եարամաղ խըրս, վէ հէր քէօթիւ ախլադ՝ ֆէ:սէ-ն-րէն «է:սէ-լէ+ կէրէք տիր:»,

10. « Ղաղապը կէճ օլան՝ զօրլուտան էյի տիր, վէ բուհընը զսպթ էտէն՝ չէհը ֆէթհ էտէնտէն էյի տիր: — Թէզ էօվքէլէնէն՝ տի-վանէլիք իչլէր, վէ խապիս ատէմ մէքրուհ օ-լուր: Բուհընտա տարըլմաղա՝ 'աճէլէ էթմէ, զի-րա տարըլընըդ՝ տիվանէլէրին գօյնունտա գա-րար գըլար: Էօվքէ սահիպինէ արգատաշ օ-մա, վէ Ղաղապը ատէմ իլէ վարմա:»,

Սոսալար: 1. Սամուէլ պապասընա նէ տէտի: 2. Պապասը անա նէ տէտի: 3. Սամուէլ օթու չէ-քէպիլտիմի: Նէ ճինս պիր օթ իտի: 4. Պու օթ պապասընըն խաթրընա նէ կէթիրտի: 0 ֆէնա խըրս-տան էօթիւրիւ նէ տէտի: 5. Զարարը օթու ա-յըթլանմայան պաղչէլէրտէ նէ օլուր: 6. Քէօթիւ թապի'աթը պիր օղլանտան նէ ումուլմալը: 7. Թէմպէլ գըղտան: 8. Զարարը օթլար նէ խուսուս-տա ֆէնա հալէսլէրէ պէնդէրլէր: 9. Իթա'աթսըղ պիր էվլատտան էօթիւրիւ նէ տէնիլմիշ տիր: Սօն

սէօղլէր քիմին սէօղլէրի տիր, վէ նէրէտէ պու-լունուր:

ՏԵՐՍ Տ.

Պաղչէ	Միգտար	Սիւքիւթ	Սէպղէ
Մայիլ	Պահար	Գապիլ	Հիքմէթ
Թիմար	Եաղմուր	Միւմքին	Տանէ
Հալէս	Սէվինճ	Թօխում	Տիլպէր

Պ. ՎԱՀԱՆԸՆ ՊԱՂՁԵՍԻ

1. Պ. Վահանըն բէնք բէնք չիչէքլէր իլէ միւ-ղէյլէն պիր պաղչէսի օլուպ՝ օղլու Սմբատ հէր կիւն օրայա կիտիպ՝ մայլ օլարագ անլէրի սէյր էտէր իտի: Պ. Վահան չօճուղըն պու հալէ-սինի կէօրտիյիւնտէ, իսթէտիյինի տիքիպ թի-մար էտէրէք էյլէնսին տէյիւ, պաղչէտէն անա պիր միգտար եէր վէրտի: Քիւչիւք պաղչէ-պան պու եէնի թարլասընը թէմիլլէյիպ տիւ-ղէլթտի, վէ էթրաֆընա հէման աչըլմագ իւղ-րէ օլան՝ պահար չիչէքլէրի տիքտի:

2. Պիր գաչ կիւն տիւղիյէ եաղմուր կէլտիք-տէն սօնկրա, հալա աչըլարագ՝ պապա վէ էվ-լատ պիրլիքտէ պաղչէյէ էնտիլէր: Սմբատ ա-չըլմըն օլան գըրմըղը, սարը, վէ ալթուն բէնք-լի, պահար չիչէքլէրինի կէօրիւնճէ, հայրան գալտը, լաքին օլչիչէքլէրին արասընտա, թա-

դէ վէ եէշիլ եափրաղլարտան եափրլմըշ եա-
ղըլար իլէ, քէնտի իսմինին եաղըլմըշ օլտըղը-
նը կէօրտիւլիւնտէ, տահա զիյատէ թէ՛ աճճիւպ
վէ սէվինն իլէ տօլտու :

3. Սէվիննին չօղըղընտան պիրաղ վաղըթ
սիւքիւթ տուրտըգտան սօնկրա, «վա՛յ, պու
կէօրտիւլիւմ նէ՞ տիր. իսմիմ եէրտէն պիթմիշ :
Սէօյլէ պանա, սէվկիւլիւ փէտէրիմ, պու իրի
վէ կիւղէլ եաղըլար նա՞սըլ օլուպ տա թօփ-
րադտան պիթմիշ», տէտի :

4. Պ. Վահան կիւլէրէք շէօյլէ ճէվապ վէր-
տի. « Գէնտիլիլինտէն պէօյլէ օլմուշ զանն էթ-
մէ՞գմիսին, գապիլ տիր քի ըիւղկեար թօխում-
լարը պու շէքիլտէ տաղըթմըշ օլարադ՝ պէօյլէ
պիթմիշլէր : »

5. «Խա՛յըր, փէտէրիմ, խա՛յըր. պու շէյ միւմքին
տէյիլ տիր. անլատըմ պէն, անլատըմ. թարլամը
եաղըլար շէքլինտէ էշմիշսին, իշէրինն լթերէ
օթու թօխումունու էքիպ իւղէրլէրինի թօփրադ-
իլէ գափամըշ սըն, վէ անըն իշիւն պու թաթլը
սէպղէլէր, պու կիւղէլ շէքիլտէ պիթմիշլէր.
պունուն պէօյլէ օլմասընա հիշ շիւպհէմ եօդ-
տըր : Գէրէմէտիպ, փէտէրիմ, պանա սահիհինի
սէօյլէ, պէնի շաշըրմադ իշիւն պունու էյլէ՞մէ-
տին մի : »

6. Պ. Վահան տաթի ճէվապէն տէտի քի.
« Պէլի էվլատըմ, կէօրիւյօրում քի պունշարը

պէն էթտիլիմի էյի անլայօրսըն. իմտի չու սէ-
նին թարլանըն էթրաֆընտա աշըլմըշ օլան կէօ-
նէ կէօն չիշէքլէր, պու եաղըլարտան փէք մա՛-
րիֆէթլի պիր թարղտա եափրլմըշ, վէ փէք հիք-
մէթլի պիր թարղտա պօյանմըշ տէյիլլէ՞ր մի :

7. Պու շիրին չիշէքլէրի՝ ուֆաճըգ թօխում
տանէլէրինտէ հըֆիլ էյլէյիպ տէ, վաղթը կէլտի-
յինտէ մէյտանա չըգարարադ կէօղիւմիւղէ
կէօսթերէն՝ Սլիմ պիր գուտրէթ, մու՛ազղամ պիր
Չաթ եօ՞դ մը տըր : Ստէմլէրին ֆերահիյէթի
իշիւն պու տիլպէր վէ ըննք ըննք չիշէքլէրի պի-
թիւրէն պիր քէրիմ, վէրահիմ Չաթ եօ՞դ մը տըր : »

8. Փէտէրի սէօղիւնիւ պիթիւրիւր պիթիւրմէզ,
Սմբատ անըն էլինտէն թութուպ՝ տէտի « Ս՛հ,
սէվկիւլիւ փէտէրիմ, շիմտի կէրէյի կիպի ան-
լայօրըմ, Սլլահ պիղի չօդ սէվտիլինի անլաթ-
մադ իշիւն կէրէք պունու, վէ կէրէք պաղշէ-
տէքի հէփ չիշէքլէրի քէնտիսի խալդ էթմիշ
տիր : »

9. Պ. Վահան՝ « Սահիհ տիր, էվլատըմ, պու
չիշէք իլէ տօլու պաղչէմիղ՝ պիր քիթապ տըր
քի, անըն հէր պիր սահիֆէսինտէ, Սլլահըն նիճէ
դատիր, վէ՛ ալիմ պիր Չաթ, հէմ պիղէ
տօղըու մուհապպէթ վէ միւրիւվիլէթի նէ՛՝ ա-
ղիմ՝ օլտըղընը օգույա պիլիւրիղ, » տէտի :

Սմբատ պիր դաչ կիւն սօնկրա պաղչէսնոտէ նք
'աճայիպ շէյ կէօրտիւ : 4—7. Նսմարլ օլմուշ տա
էօլէ պիթմիշ իտի : 8. Բէնք րէնք չիչէքլէր կէօր-
տիւյիւմիդտէ նք տիւշիւնմէլլիդ : 9, 10. Պոռնլա-
րըն վասիթասը իլէ Ալլահ պիդէ նք անլատըյօր :

ՏԵՐՍ Գ.

Վահան	Էքմէք	Քէօյլիւ	Փէքիթմէք
Ֆէրահ	Իշթահ	Աճլըգ	Փարչա
Զիֆթլիք	Եէմէք	Ադմադ	Տամլա
Քեասէ	Տօղրամադ	Բէնք	Պույուր

ԵՐՈՒԱՆԴ ՎԻ ՎԱՀԱՆ

1. Երուանդ՝ խանէտան պիր դէնկին օղլու
իտի, վէ պահար վադթընտա միւֆէրրիհ պիր
կիւնտէ, եագընտաքի չիֆթլիյէ տօղրու կէզ-
մէյէ կիթտի : — Օրայա վարտը իսէ, փարասընը
վէրիպ՝ պիր քեասէ սիւտ ալտը, վէ պիր աղաճ
ալթընտա, չիմէն իւզէրինէ օթուրտու, վէ սիւ-
տիւն իչինէ Էքմէք տօղրայըպ՝ իշթահ իլէ եէ-
մէյէ պաշլատը :

2. Վահան տախի, պիր ֆագիր քէօյլիւ էվ-
լատը օլարագ՝ օրատա տուրմուշ, Երուանդա
պաղտըգճա աղղընըն սուլարը ադար իտի. եիւ-
ղիւնտէ իսէ՝ աճլըգ վէ եօխսուլըգտան րէնք
գալմամըլ իտի. կէօնլիւ օլ սիւտ Էքմէքտէն չօգ-

իթթէտի իսէ տախի, եիւղիւնիւ փէքիտիպ տէ
Երուանդտան պիր փարչա իսթէյէմէտի :

3. Քեասէնին տիպինտէ պիրաղ գալտըղըն-
տա, անը վահանա վէրմէք Երուանդըն ֆիք-
րինտէն կէչտի իսէ տէ, շիշպօղաղլըլը էյլիք
էթմէք արղուսընտան զիյատէ օլարագ՝ պիր
տամլա պիլէ գալմայանատէք եէտիտիւքէթտի,
լարին քեասէնին տիպինէ պաղտըղընտա, շու-
սէօղլէրի եաղըլը կէօրտիւ :

Շիշպօղաղլըլըգ էտէնէ,
Ֆագիրէ վէրմէյէնէ,
Իսթէմէմ քի գօյալար
Պէնի անըն էօնիւնէ :

4. Երուանդ պու սէօղլէրի կէօրիւնճէ, հի-
ճապընտան գըղարտը, վէ տէր՝ ագապ քեասէ-
յի թէքրար տօլտուրուպ՝ իչինէ քէնտի էլի իլէ
պիր տէ պէօյիւք Էքմէք տօղրայարագ՝ եէյիպ
գարնընը տօյուրսըն տէյիւ վահանա՝ Պույու-
րուն՝ տէտի :

Սոսուլար 1, 2. Երուանդ Վահանա նքրէտէ
րասթ կէլտի : 3. Երուանդ եէտիլինտէն Վահանա
տա վէրտի մի : Վէրմէտիյինէ նիչիւն փէչիման օլ-
տու . օ սէօղլէր նք իտի : 4. Պուռու օգուլընճա
նք եափտը :

ՏԵՐՍ 10

Ետևորու	Պալլը	Նաղմէ	Քիրքի
Սէրչէ	Տէօրթ	Էսվապ	Էօքիւղ
Մէմէ	Պէօճէք	Եիւն	Լէգիւղ
Թիւյ	Գապուգ	Փուլ	Սիւլիւք

ՀԱՅՎԱՆԱԹ

1. Հայվանլարն թէրթիպի պիրիպիրինէ ասլա պէնդէմէղ, քէօփէք իլէ սէրչէ, պալլըգ իլէ գուրպաղը վէ էօրիւմճէք իլէ սալեանգօղ պէյնինտէ փէք պէյիւք ֆարգ վար:

2. Քէօփէյին տէօրթ այաղը վար, վէ եալլուլարնը քէնտի սիւտիւ իլէ պէսլէր: Սէրչէյի էյի թանըրսըն, պիւթիւն կիւն տամլարմըղ վէ աղաճլարմըղ իւղէրինտէ ուչուչուպ կէղէր ճըվ ճըվ ճըվըրտար, վէ եէմ արար. սալթ իքի այաղը վար, եուվա եափար, իչինէ եումուր, թասընը եումուրթլար, վէ անտէն եալլուլ չը գարըր. սէրչէյին թիւյիւ վար, վէ անըն իչիւն ԳՈՒՇԼԱՐ սըրասընտա տըր:

3. Պալլըղն նէ էլի, նէ այաղը վէ նէ սէրչէ կիպի գանատը վար, իլլա պիւթիւն իւթիւ փուլ փուլ տըր: Քէօփէք կիպի եիւրիւյիւպ սէյիրտէմէղ, սէրչէ կիպի ուչամաղ, իլլա գույլըղընը վէ եէլքէնինի գըմըլտատարագ սուտա էօթէ պէրի տօլաչըր: Պու սալթ սուտա եա-

չայապիլիր: Գուրպաղընն տէօրթ այաղը վար, արտ այաղլարը էօն այաղլարնտան ուղուն տըր: Գուրպաղը պուսլար իլէ եիւղէր լաքին եիւրիւյ յէմէղ, անճագ սըչլար: Գուրպաղը՝ գարատա տա եաչայա պիլիր, սուտա տա:

4. Էօրիւմճէյին սէքիւղ այաղը, եախօտ պաճաղը վար, վիւճիւտիւ պիր չօգ հալգա շէքլինտէ օլան գըսմլարտան եափըլմը տըր: Էօրիւմճէք՝ պէօճէքլէր սըրասընա տիւչէր: Սալ եանգօսուն իսէ՝ ասլա էլի այաղը եօգ տըր, իւթիւնտէ սէրթ պիր գապուղու վար, պա՛ղէն իչէրի կիրէր, վէ պա՛ղէն պիրաղ տիւարը չը գար: Պու գապուղու Ալլահ անա սաքին օլաճագ պիր էվ մագամընտա պաղը շլամը տըր:

5. Չօգ հայվանլարն քէնտիլէրէ մախսուս պիր սէսի վար, լաքին պալլըգլարն, գուրալարն վէ պէօճէքլէրին սէսի եօգ կէօրիւնիւյօր:

6. Ինսանըն սէսի՝ հայվանլարն սէսինտէն խօշ տըր: Պիւլպիւլիւն նաղմէսինի, չայիր գուշունուն էօթմէսինի, քէօփէյին հավլամասընը, գօյունուն մէլէմէսինի, աթըն քիշնէմէսինի, գուրպաղընն կըրլամասընը, արընըն վըղլամասընը, վէ գարղանըն գրադ գրադ էթմէսինի իշիթմիշսին, լաքին պուսլարն հիչ պիլինին սէսի առէմին խօշ սէտասընա էրիշէմէղ:

7. Հէփ հայվանլարն էսվապը պիր չէչիտ տէյիլտիր. պա՛ղըսընըն գըլ եախօտ եիւնիւ

օլուր. պա՛ղըսընըն թիւյիւ օլուր. պալըգ կի-
պի պա՛ղըսընըն փուլու օլուր. քիրփի կիպի
պա՛ղըսընըն օգլարը օլուր. ստրիտեա վէ չաղա-
նօղ կիպի պա՛ղըսընըն իսէ գապուղու օլուր:

8. Հայվանլարըն թա՛ամ եէմէլէրի տախի
ֆարգլը տըր. պա՛ղը հայվանլար պաշգա հայ-
վանլարը թութուպ եէրլէր, պունլարա էթ եէ-
յէն հայվանլար տէնիլիւր. պա՛ղըլարը իսէ,
օթ, քէօք, աղաճ տալը, եափրագ, չիչէք էօ-
ղիւ եէրլէր, պունլարա տա օթ եէյէն հայվան
թա՛պիր օլունուր: Էօքիւղ, ինէք, գօյուն,
վէ աթ՝ օթ վէ ախէր եէչէրթիլէր, եէրլէր.
քէօփէք, քէտի՝ էթ, վէ պաշգա թա՛ամ տա-
խի եէրլէր. թավուգլար վէ գուչլար թօխում
եէր. արը՝ չիչէյին էօղիւնիւ, վէ գուրտլար
իսէ, աղաճ վէ եափրագ, եէրլէր:

9. Հայվանլար եօրուլտըգլարընտա ույուր-
լար: Պայգուչ, վէ թա՛ամլարընը կէճէ արա-
յան հէփ հայվանլար, կիւնտիւղ ույույուպ՝
կէճէ ույանըգ գալըրլար: Պա՛ղը հայվան-
լար տա վար քի, պիւթիւն գըշ ույուչուգ պիր
հալտէ գալըր, վէ սօղուգ կէչիպ պահար կէլ-
մէյինճէ ույանմաղ:

10. Ալլահ հէր հայվանա՝ քէնտի քէնտինի
տիւշմէնտէն սիյանէթ էտէճէք պիր սիլահ վէ
վասըթա վէրմիշ տիր. պիւֆարգ, պա՛ղըլարը
քէնտիլէրինի սիյանէթ էթմէք իչիւն՝ տիւշմէնի

ըսըրըրլար. պա՛ղըլարը թէփմէ վուրուրլար,
պա՛ղըլարը փէք չափուգ գօշարլար, եա ու-
չարլար: վէ սուտաքի հայվանլարտան պա՛ղը-
լարտա սույու պուլանտըրըր, քի կէօրիւնմէք-
սիղին գաչա:

11. Պա՛ղը հայվանլար, պիւֆարգ, ինէք, աթ,
քէօփէք, քէտի՝ եալրուլարընը տիրի տօղու-
րուրլար, վէ անլէրի մէմէլէրինտէ հասըլ օլան
սիւտ իլէ պէպլէրլէր: Գուչլար իսէ, եուվալա-
ընա եումուրթա եումուրթլայըպ՝ իւղէրինէ
գօլօչգայա օթուրուր, գըղտըրըրլար, վէ օսը-
ճաղլըգ տան՝ եումուրթալարըն իչինտէ եալ-
րուլար փէյտա օլուպ՝ վաղըթլարը թէքմիլ օլ-
տըղընտա գապուղու գըրըպ՝ տիշարը չըգար-
լար:

12. Պալըգլար՝ սույա եա օթ իւղէրինէ սա-
յըսըղ եումուրթա եումուրթլարլար, վէ ան-
լէրտէն փէք չօգ ուֆագ պալըգլար չըգար:
Գուչլար թիւյիւ օլուր, վէ հավատա եաշար-
լար: Պալըգլար փուլու օլուր, վէ սուտա
եաշարլար. գուրտլար, եէր սըչանլարը, վէ օ-
վա սըչանլարը՝ եէր ալթընտա սաքին օլուրլար:

13. Տիրի տօղուրան հայվանլարըն պիղէ չօգ-
մէնֆա՛աթը տօղունուր: Գօյունուն էթինի եէ-
րիղ, վէ եիւնիւնտէն տէ էսվապ եափըրըր:
Էօքիւղիւն էթինի եէրիղ, վէ տէրիսինի տէ մէ-
չին եափարլար, քի կիլտիլիմիղ չիզմէ վէ գուն-

տուրալար անտէն ետիւրըր : Զօգ եէրտէ չիֆթ սիւրմէք իչիւն տախի էօքիւզ գուլլանըրը : Դնէյին վէրտիյի սիւտիւ հէմ իչէրիզ, հէմ տէ փէյնիւր, թէրէ հազը, վէ պաշգա թա'ամլար ետիւրըր : Աթ պիզի պիր եէրտէն պիր եէրէ կէօթիւրիւր, եիւքիւմիւզիւ թաշըր, 'արասպա չէքէր, վէ պա'ղէն տէ չիֆթ սիւրէր : Տաղը վէ թաշըր եէրէրտէ աթ գօլայ կէղէմէզ, անըն իչիւն էօյլէ եէրէրէ, մէրքէպ վէ գաթըր չօգ էյի կէիւր : Սըճազ վէ գումլու եէրէրտէ մէրքէպին վէ գաթըրն իչինի տէվէ կէօրիւր :

14. Գուշլարըն էթի վէ եուսուրթասը՝ լէզիզ թա'ամ, վէ եուսազ թիւյլէրի՝ եաթազ վէ եաստըզ օլուր : Գաղըն գանատըրն իրի թիւյլէրինտէն գալէմ ետիւրըր : — Գուշլար թօխում, պէօճէք, վէ պաշգա զարարըր գուրտլարը եէրէր :

15. Պէօճէքէր չօգ քէրրէ ֆէնա օթլարը եէյիպ՝ տիւքէտիւրէր, պա'ղէն տէ գըյմէթլի ֆիտանլարը կէմիրիպ գուրուտուրլար : Պալարըսը՝ պալ վէ մուճ ետիար :

16. Ատէմին վիւճիւտիւնիւն պիր եէրինտէն նէշթէր իլէ տէլմէյէրէք գան չըգարմազ լազըմ օլուրսա՝ սիւլիւք գուլլանըրըր :

17. Սըղըր, ինէք, տանա, գօյուն, քէչի, կէյիք վէ մէրքէպ տէրիսինտէն մէշին ետիւրըր : Թիւրչէյի՝ մէրքէպ եա գօյուն տէրիսինտէն

ետիարըր : Էսքի վազըրթտա քեաղըտ պիլին՝ մէմիշ իքէն՝ եազըյը թիւրչէ իւզէրինէ եազարլար իտի :

18. Եուսազ թիւյլիւ հայվանլարըն տէրիսինտէն ա'լա քիւրըրէր տախի ետիարըր :

Սուսլար : 1, 2. Հէփ հայվանլար պիրի պիրինէ պէնզէր մի : 3. Պալըզ իլէ քէօիէյին ֆարզը նէ տիր : 4. Էօրիւմճէք իլէ սալեանդօսուն ֆարզը նէ տիր : 5. Հէփ հայվանլար սէս չըգարըրլար մը : 6. Էն էյի սէսի օլան հանկըսը տըր : 7. Հէփսինին էսվապը պիր օլուր մը : 8. Հայվանլար նէ եէր : 10. Հայվանլարըն սիւանը օլուր մը : 11, 12. Հայվանլարըն թէօրէմէլէրինին թարզը պիր չէչիտ մի տիր : 13. Տէօրթ այազըր հայվանլարըն պիղէ նէ մէնֆա'աթը վար : 14—18 : Դայրիլէրին :

ՏԵՐՄ 11.

Թապի'աթ	Ահէնկ	Օյունպազ	Նաղմէ
Գարար	Զիմէն	Ույանըզ	Փարլազ
Զէհրէ	Սա'ատէթլի	Անիտէ	Թիւյ
Էսմէր	Ախլազ	Ավազ	Նազիք

Իֆի ԹԱՊԻՍԹ

1. Յուվհաննէս՝ պիր էքինճի օղլու, վէ գարալընտա գալի պիր քիւլիւք օղլան իտի : Զէհրէսի էսմէր վէ կիւզէլ, էլլէրի վէ այազլարը տա

խի գուլվէթլի վէ չէվիք իտի : Գահվալթըսընը եհտիքտէն սօնկրա իրլայարագ գըրըն չիմէնլէրինտէ կէօնէ կէօն օյունլար իլէ էյլէնէն, պէօյլէ սա'ատէթլի պիր չօճուգ նատիր պուլունուր :

2. Լաքին հէփ քիւչիւք օղլանլարտա պուլընտըղը կիպի, Բովհաննէսին տախի (պիրի էյի պիրի ֆէնա) իքի ախլագը վար իտի : — Տէտիլիմ կիպի ղայէթ օյունպագ, վէ պիր եէրտէ տուրմագ իտի :

3. Շու ֆէնա թապի'աթը վար իտի քի, նիչան ալտըղը շէյի վուրապիլի'րմիլիմ'վուրա'մագ մըյըմ'տէյիւ սընամագ իչիւն, եօլտա հէրբասթ կէլտիլի շէյէ թաշ աթար իտի :

4. Պիր կիւն Բովհաննէս' պէօյիւք պիր աղաճըն ալթընտա եարը ույուր, եարը ույանըգ եաթար իքէն' պաշը իւղէրինտէքի եափրագլարըն եափաշճա խըշըրթըսընտան կէօղլէրինի աշտը, վէ պիր տէ նէ' կէօրսիւն, հէման օլտըղը եէրին իւսթ թարաֆընտա' սարգըլմըշ պիր տալտա, կիւղէլ պիր գուշ օթուրմուշ իտի :

5. Բովհաննէս պաշընը գալտըրըպ անա պագտըգտա «Մհ, պու նէ' կիւղէլ գուշ իմիշ» տէյիւ տիւշիւնիւր իքէն' պիր տէ խաթրընա կէլտի քի, «Հա, պէն պիր թաշ ալըր պու գուշու վուրուրում» :

6. Վէ տէօնիւպ պագտը քի, հէման իսթէտիլի թաշ եանընտա տուրույօր : Մնիտէ թաշը

գափըպ' գօլունու գալտըրտը քի վուրա :

7. Հէման օ աբատա պու քիւչիւք գուշ ղայէթ խօշ սէտա իլէ էօթմէյէ պաշլայըպ' քիւչիւք աղղընտան շիրին ափագըլը նաղմէլէր չըգար իտի :

8. Գուշ պիրաղ էյլէնիպ' փարլագ թիւլէրին թէմիղէտիքտէն սօնկրա թէքրար էօթմէյէ պաշլատը : Սէտասը կիթտիքճէ տահա եիւքսէլտի, տահա շիրինլէշտի, շէօյլէքի'ագը պէթ' քէնտի նաղմէսի քէնտի նաղիք վիւճիւտիւնի ույուշտուրմուշ կիպի գուշ ֆէրաղաթ էյլէտի :

9. Կէլէլիմ քի, Բովհաննէս' պու սուչսուղ գուշուն պու թաշկըն ահէնկինէ գափըլըպ մալիլ օլտու, գօլու կէվլէտի, վէ թաշ էլինտէն եէրէ տիւշտի :

10. Գուշ էօթմէսինի թամամ էտիպ' գանատլարընը աշարագ ուշտու կիթտի, վէ Բովհաննէս արգասընճա եարը ֆէրահ, եարը մէլիլ եիւղ իլէ, պագմագտա գալտը : Պունտա' էյի թապի'աթը ղալիպ կէլտի :

11. Եա' քիւչիւք օգույանլար, գուշլարը էօլտիւրմէյին : Պունլար եաղ էյամընտա չօգ պուլունըրլար, վէ թաթըլ էօթիւշլէրինի տինլէմէք նէ' խօշ օլուր : Պու քիւչիւք հայվանլարը էօլտիւրմէք նէ' պէօյիւք զուլմ տըր :

Սոսալար: 1. Պու տերստէ զիքրի կէչէն օղլանը
թա'րիֆ էյլէ: 2. Օղլանլարտա գահ: թապի'աթ պու-
լունուր: 3. Յովաննէսին նէ ֆէնա ախլազը վար
իտի: 4. Օ' պիր կիւն պիր աղաճ ալթընտա եաթար
իքէն նէ վուգու' պուլտու: 5. Նէ տիւշիւնտիւ:
6. Նէ եափտը: 7, 8. Գուշ նէ էյլէտի: 9. Պու
Յովաննէսի նէ հալէ կէթիրտի: 10. Հանկը թա-
պի'աթը զալիպ կէլտի:

ՏԵՐԾ 12.

Եուվա	Եէմ	Գանատ	Էթրաֆ
Թագըմ	Աղըզ	Փէրուշան	Տէրտլի
Տիգգաթ	Քէյֆ	Գապահաթ	Ֆիզանլը
Անպար	Գաֆէս	Տույուշ	Զալիմ

ՏԵՎԱՄԸ

1. Պունուն իւղէրինէ պիրազ վագըթ կէչտիք-
տէն սօնկրա էվլէրինին արտընտաքի պէօյիւք
աղաճտա՝ պիր գուշ եուվասը պուլտու:

2. Թըրմանարագ չօք զահմէթ իլէ աղաճա
չըգտը, վէ գուշուն եուվասընա եէթիշտի, վէ
նէ՞ կէօրսէ էյի տիր. պագտը քի իչինտէ պիր,
իքի, իւշ տանէ գուշ եափրուսու վար:

3. Զար չափուգ եուվայը թագըմըյլէ ֆէսի-
նին իչինէ ալըպ՝ եափաշ եափաշ տիգգաթ իլէ
աղաճտան էնտի, վէ մալընը հէմ ալընը եօգ-

լամագ իչիւն, անպարըն եանընտա պիր պէօյիւք
սանտըգ իւղէրինէ օթուրտու:

4. Յովաննէս՝ եէմ իչիւն թագէ աղըզլարը-
նը աչան՝ վէ ճիվիլթիլէրի իլէ չօճուգլարը հայ-
րան էտէն պու իւշ եափրույա մալիք օլտը-
ղընա չօգ քէյֆլէնտի:

5. Անլէրի պիրէր պիրէր չըգտըպ՝ էլինին
իւղէրինտէ տուրտուրտու, անլէր տախի ու-
չաճագ կիպի դանատլարընը աչտըլար, լաքին
Յովաննէս էյի պիլիր իտի քի ուչամաղլար:

6. Անտէն քէնտի քէնտինէ տէտի, “ իշթէ
պու եափրուլար պէնիմ տիր, ’աճէպա պունլա-
րը նէ՞ եափայըմ: ”

7. “ Պիլիրիմ, պիլիրիմ, պիր պէօյիւք դաֆէս
ալըր, քէնտիլէրի իչինէ գօր՝ պէսլէրիմ, եա-
վաշ եափաշ պէօյիւրլէր, սօնկրա տա էօթմէյէ
պաշլարլար. ահ, նէ կիւղէլ օլուր: ”

8. Պիրաղ տուրտուգտան սօնկրա շու ֆի-
քիր կէլտի քի, “ Եա անալարը կէրի կէլտի-
յինտէ եափրուլարը եուվատա պուլմաղսա նէ՞
տէր. էլպէթթէ պիր վիերուշանլըգ օլուր: ”

9. Օ անտէ Յովաննէս պիր դանատ սէսի
ալըպ՝ կէօղլէրինի դալտըրտը, պագտը քի, կէր-
չէքտէն եափրուլարըն անասը կէլմիշ: Կէօրիւ-
նիւր քի քէնտինտէ օ արատա պիրազ գապա-
հաթ տույուշու օլտու: Գուշ ուշուպ աղաճա
չըգտը, վէ կէօրտիւ քի, նէ եուվա վար, նէ
եափրուլար:

10. Օլ տէմ գուշուն իզթիրապընը սէյր էթմէյէ եիւրէք տայանմաղ իտի: Աղաճըն էթրաֆընը տօլաչա տօլաչա, ֆիղանլը սէսլէր չըգարըր ըար:

11. Պէօյլէ ուշար իքէն՝ Յովհաննէսի, եուվայը, վէ եավրուլարընը կէօրիւպ՝ եինէ էօյլէ տէրտլի սէտալէր վէրէրէք, տօլանա տօլանա աչաղա էնտի:

12. Վէ սայքի Յովհաննէսէ շէօյլէ տէյօր իտի. «Էյ քիւչիւք օղլան, եավրուլարըմը պանա վէր, անլէր սանա լաղըմ տէյիլ. էյէր անլէրի պանա կէրի վէրմէզսէն, ինան քի էօլիւրլէր:»

13. «Էյ եարամաղ վէ զալիմ օղլան, եավրուլարըմը պանա վէր, սէն պէնիմ եավրուլարըմը ալտըղըն կիպի, սէնի տէ պիրի անանըն էլինտէն ալսա նէ՞ տէրսին: Էյ եարամաղ օղլան, էյ զալիմ օղլան՝ անլէրի վէր պանա:»

14. Յովհաննէս մէրհամէթսիղ տէյիլ իտի: Եավրուլարա հայրան օլուպ անլէրի պէսլէմէք իթմէր իտի իսէ տէ, անալարընըն ֆէրեատընա եիւրէյի տայանամատը:

15. Պունուն իւզէրինէ աղաճա չըգըպ՝ եուվայը չօգ տիգգաթ իլէ ալտըղը եէրէ կէրի գօտու, վէ եավրուլարըն անասը ուշուպ՝ եանլարընա վարտը վէ մուհապպէթ հէմ սէվինճ իլէ անլէրէ գավուշտը:

16. Սանըրսըն քի անլէր իլէ գօնուշուր, վէ

Յովհաննէստէն տախի կէրի կէթիրտիյի իչիւն մէմնուն օլուր իտի: Յովհաննէս իսէ՝ էօյլէ օն գուշա մալիք օլմագտան զիյատէ, պունա քէյֆլէնտի:

17. Անտէն սավուշուպ կիթտի, վէ օլ կիւնտէն նիյէթ էթտի քի, պիր տահա գուշլարը ինճիթմէսին, պիր տահա անլէրի թաշլամատըն, վէ եուվալարընը պօղմասըն:

18. Էյ չօճուգլար, տախմա էյի թապի'աթընըղըն սէօղիւնիւ տինլէյին. չիւնքի օ սիզի հազգ եօլա գըլաղուգլար:

Սոսալար: 1. Յովհաննէս նէրէտէ պիր գուշ եուվասը պուլտու: 2, 3. Անը նէ եափտը: 6, 7. Քէնտի քէնտինէ նէ տէտի: 9, 10. Անալարը նէ հալէ կէտի: 11. Օնէ եափտը: 12, 13. Նէ տէմիշ օլտու: 15. Յովհաննէս նէ եափտը: 17. Նէ գարարա կէտի: 18. Չօճուգլար տախմա նէ էթմէլէր էյի տիր:

ՏԵՐԾ 13.

Հաստէ	Լամիսէ	Բուհ	Տէրուն
Նէսնէ	Չայիգէ	Տախիլ	Տագիգէ
Պասիրէ	Սամի'է	Ճէվէլան	Հաղմ
Շամէ	Սէրթ	Տամար	Թա'ամ

չէլերինտէն աշաղը տըր, վէ լաքին բուհտա, 'ազըլտա, վէ սէօյլէմէք գու վկէթինտէ ճիւղէսին տէն իւսթիւն օլուպ՝ տիւնեանըն սուլթանը սալըլըր:

Ս. Բուհ, եախօտ ճան նէ՞ տիր:

Ճ. Տէրուհիմիդտէ՞ ել իլէ տօգուհուլմազ, վէ կէօզ իլէ կէօրիւնմէզ պիր զաթ վար. վիւճու տիմիզին հէվի հարաքէթլէրինի թանգիմ էտէն օ տըր. պուհա Բուհ, եախօտ ճան տէրիզ:

Հիսս էտէն, տիւչիւնէն, ըուպար էտէն, իճատ էտէն, կէչմիչի զիքր էտէն, վէ կէլէճէյի իլէրիտէն ֆարգ էտէն՝ ճան տըր: Խայրը վէ շէրբի իշլէյէն, հէմ էճր ու ճէզայա միւսթահազգ օլան՝ ճան տըր: Ճան պագի տիր վէ միւթալա'ա իլէ մա'լիւմաթ քէսպ էտէր, վէ քէմալիյէթէ վասլ օլուր: Վիւճուտ իլէ նի'ճէ պիրլէշմէսի պիւլինմէզ, վէ լաքին աղըր խասթալըգ վէ գազա հէմ իլթիյարլըգ վասըթասըլլէ էօլիւմ կէլէրէք անտէն այըրլըր:

Ս. Ինսան վիւճուտինին պաշլըճա գըսմլալը հա'նկըլար տըր:

Ճ. Խարիճտէ օլանլար պուհլար տըր, եա'նի կէ'զ, Գուլէ, Գուլէ, Գուլէ, Գուլէ տիր: Տախիլտէ եախօտ տէրուհտէ օլանլարտան պիրի՝ էլէրէտիր: Եիւրէք՝ տամարլար վասըթասըլլէ գանը պիւթիւն վիւճուտտէ ճէվէլան էթտիրի, վէ թա էօլիւմ կէլիպ ֆէրաղաթ էթտիրինճէ՝ պիւ-

թիւն վիւճուտի հարէքէթտէ սագլար. պիրի տէ Աէ ճէյէ տիր, քի իքի գըսմօլարագ, թէնէֆիւսին պաշլըճա ալթի տիր: Օրատա հալա գանը թէմիլլէմէք իշիւն իքի իւշ տագիգէ տուրընճա ֆէնալաշըր, վէ նէֆէս իլէ տիշարը չըգարըլըպ՝ եէրինէ զայրի թէմիլ հալա կիրէր: Ագ ճիյէրտէն աշաղաճա Գ'ռէ վար տըր, պուլ ինսանն հօյաթընը հըֆզ էթմէք իշիւն եէնիլէն թա'ամլարը հաղմ էտէր:

Պուհտան մա'ատա Գուլէ ճէյէ վար քի անտէն սաֆրա հասըլ օլուր, վէ Տալէ տախի քի, խըզմէթի նէ օլտըղը հէնուզ պիւլինմէմիշ տիր:

ՏԵՐՍ 14.

Զէման	Տիւրլիւ	Եէտի	Ֆաղլա
Էօլչիւ	Տէհր	Ալթմըշ	Թագսիմ
Միւտտէթ	Սա'աթ	Յուհլար	Թէքրար
Գըսմ	Հաֆթա	Յուլիս	Շաֆազ

ԶԷՄԱՆ ՎԷ ԹԱԳՍԻՄԼԷՐԻ

1. Զէման՝ իլքի վէ սօնու օլմայան հատտսըզ պիր միւտտէթ տիր, լաքին էօլչիւ եախօտ հուտուտ ալթընա տիւչէն գըսմլարը տիւրլիւ տիւրլիւ իսմէր ալըր, պիւլֆարը Տէհր, Սէնէ, Այ, Հաֆթա, Կէն, Սա'աթ, Տալէ, վէ Սալէ:

2. Պիր կէօզ աշըպ եուլմազ իշիւն իգթի-

ղա էտէն վազթա, Սահէ տէնիր :

Ալթմըշ սանիյէ պիր Տահէէ էտէր :

Ալթմըշ տադիգէ պիր Սահէ էտէր :

Եիրմի տէօրթ սահթ պիր Կիւն էտէր :

Եէտի կիւն պիր Հահէ էտէր :

Տէօրթ հաֆթա վէ իքի կիւն, եախօտ օլթուզ կիւն պիր Ա, էտէր :

Օն իքի այ, եախօտ, իւշ եիւզ ալթմըշ պէշ կիւն պիր Սահէ էտէր :

Եիւզ սէնէ պիր Տահէ էտէր :

3. Պիր սէնէտէ էլլի իքի հաֆթա վար. հաֆթա թանըն կիւնլէրինին իամլէրի պունլար տըր :

Կիրակի	Փաղար
Երկուշաբթի	Փաղար էրթէսի
Երեքշաբթի	Սալի
Չորեքշաբթի	Չիհարչէմպէ
Հինգշաբթի	Փէնճէմպէ
Ուրբաթ	Ճիւմ'ա
Շաբաթ	Ճիւմ'ա էրթէսի

4. Սէնէնին օն իքի այլարընըն ատլարը պունլար տըր :

Յունվար (31 կիւն). Փետրվար (28 կիւն). Մարտ (31 կիւն). Ապրիլ (30 կիւն). Մայիս (31 կիւն). Յունիս (30 կիւն). Յուլիս (31 կիւն). Օգոստոս (31 կիւն). Սեպտեմբեր (30 կիւն). Հոկտեմբեր (31 կիւն). Նոյեմբեր (30 կիւն) վէ Դեկտեմբեր (31 կիւն) :

5. Պիր սէնէնին իւշ եիւզ ալթմըշ պէշ կիւնիւ, վէ ալթը տա սահթը վար, պու ալթը սահթ հէր տէօրթ սէնէտէ պիր կիւն օլարադ. օ սէնէնին կիւնիւ իւշ եիւզ ալթմըշ ալթը օլուր, վէ օ երլա Սահէ (նահանջ տարի) տէրլէր :

6. Սալը քէպիսէնին պու ֆաղլա կիւնիւնիւ. Փետրվար այլնա զամմ էտէրլէր, քի անըն եիրմի սէքիզ կիւնիւ վար իքէն. պու սէպէպտէն հէր տէօրթ սէնէտէ պիր եիրմի տօդուզ կիւնիւ օլուր :

7. Պիր կիւնիւն եիրմի տէօրթ սահթը օլուպ իքլէյէ թադսիմ օլունուր, այտընլըգ վէ դարանլըգ : Կիւնէշ տօղտուգտան պաթանատէք այտընլըգ օլուր, քի պունա Կիւնիւ տէրիզ. կիւնէշ պաթտըգտան թէքրար տօղանատէք դարանլըգ օլուր, քի պունա տա Կիւն տէրիզ. Կիւնէշ տօղմաղտան էվլէլ օլան եարը պուշուգ այտընլըգ, Շահէ տէնիր : Կիւնտիւզիւն եարըսընա էյլէ վազթա տէրիզ, վէ կէճէնին եարըսընա Երէնէ տէնիր :

Սահէլար : 1. Զէման նի տիր : 1, 2. Նէյի թադսիմ օլունուր : 3. Գաշ հաֆթա պիր երլ էտէր : 3. Կիւնլէրին իամլէրի գիքր էտէ պիլլիրմիսին : 4. Սէնէտէ գաշ այ օլտուղընը վէ հէր պիրինին գաշ կիւնիւնիւ : 5. Հանլը սէնէյէ սալը քէպիսէ տէրլէր : 6. Փետրվարըն գաշ կիւնիւ վար : 7. Կէճէ կիւնտիւզ նի տիր : Շաֆադ նի տիր :

ՏԵՐՄ 15.

Տիւշմէն	Պէօճէք	Գուրուզ	Կէօք
Սինէք	Խայր	Փէնչէ	Ատէմ
Սիվրի	Գօրգու	Իգրար	Արզուլու
Խասիմ	Տէլիք	Մէճպուր	Տօսթլըզ

ՔիիՉիիՔ ԽԱՍԻՄԼԵՐ

1. Պիր «էլէ» «էնէ» պիր կիւն արսլանա՝ « Պիզ սէնին իլէ տօթթ մը կէչինմէլիլիզ, Էօգսա տիւշմէն մի» տէտի :

2. Արսլանանա պիր հիտտէթ իլէ՝ «Երգըլ կիթ շունտան, շաշգըն պէօճէք, չիմտի սէնի սյաղըմ ալթընտա չիյնէրիմ, սէնին խայրըն նէ՞ օլմալը քի, շէրընտէն գօրգուլա» տէյիւ ճէ՝ վապ վէրտի :

3. Սիվրի սինէք՝ «Փէք էյի, պիրաղտան կէօքիւրսիւն» տէյիպ ուչտու, վէ վարըպ արսլանըն պուրնուըն տէլիյինէ կիրէրէք՝ պէր գարար անը սանճար, վէ րահաթսըզ էտէր իտի :

4. Փատիշահ մագամընտա օլան արսլան՝ կէօք կիպի կիւրէր, գուրուզընը իքի Էանընա չարփար, փէնչէսի իլէ պուրնուըն տէլիքէրինի երըթար, վէ սըգլէթինտէն թօզա թօփրաղա պէլէնիլ իտի :

5. Պունուսն ճիւմէսի՝ պիր չարէ գըլմատը, վէ օլքիւչիւճիւք սիվրի սինէք հալա սանճ

մագտա իտի, շէօլէքի արսլան էնճամ, պիրաղ էվլէլխօրլատըլը օլ քիւչիւք պէօճէքտէն Էէնիլմիշ օլտըլընը իգրար էթմէյէ մէճպուր օլտու :

6. Տիւշմէնին քիւչիւյիւ օլմաղ : Հէր «դէ» էյիք տէ էտէպիլիլի, քէօթիւլիւք տէ : Տօսթլըլը արզուլանմայաճագ ատէմ օլմաղ :

ՍԽԱԼԼԵՐ : 1. Սիվրի սինէք արսլանա նէ՞ տէտի : 2. Արսլանն նէ տէտի : 3. Սիվրի սինէք սօնկրա նէ Էափտը : 4. Արսլանը նէ հալա կէթիլտի : 5. Արսլանն նէ էթմէյէ մէճպուր օլտու : 6. Պու հիքէայէ նէ էօյրէտիր :

ՏԵՐՄ 16.

Եանգօ	Սահրա	Քէմալ	Սլէյհ
Թըպըզ	Թէ՛աճճիւպ	Հայըֆ	Թալթիֆ
Տէրէ	Օրման	Ղազապ	Էմսալ
Սապըզ	Սիթէմ	Մատտէ	Մէէմուլ

Ե Ա Ն Գ Օ

1. Եանգօ նէ՞ տիր, պիլիլմիտին :

2. Պիր ատէմ պիր սէս չըգարտըգտան, Էապիր սէօզ սէօլէտիքտէն սօնկրա՝ թըպըզ հէման անըն կիպի պիր սէս, Էապիր սէօզ քէնտինէ կէրի տէօնէր իսէ, օ կէրի տէօնէն սէսէ,

եա սէօղէ Եւսէ: տէրլէր: Եյէր տաղլար արա-
սընտա, եախօտ տէրէլէր իշինտէ սապըզա սէս
չըգարմը իսէն, պունուն նէ օլտըղընը ան-
լարսըն:

3. Միհրանիկ տահա եանգօնուն նէ օլտը-
ղընը պիլմէզ իտի, վէ պիր կիւն սահրատա կէ-
ղէր իքէն:

4. “Հօ, Հօ” տէյիւ պաղըրտը, վէ եանըն-
տաքի օրմանտան տա քէնտինէ հէման էօյլէ
պիր սէտա կէլտի:

5. Օրատա պիր քիմսէ սագլանմը տըր,
զանն էտէրէք, թէ՛աճիւպ իլէ՛

6. “Սէն քիմ սին” տէյիւ սօրտու:
Օրմանտան տախի ’այնի քէնտինինքի կիպի
պիր սէս թէքըրալայըպ,

7. “Սէն քիմ սին” տէտի:

8. Օլտէմ Միհրանիկ տարըլարագ՝ “Տէլի
հա՛”, տէյիւ պաղըրտը:

9. Լաքին օրմանտան տախի հէման օ՛ սէօղ
քէնտինէ կէրի տէօնտիւյիւնիւ կէօրտիւյիւնտէ,
տահա զիյատէ գըղըպ՝ օրմանտա սագլանմը
տըր զանն էթտիյի եապանճըյա գարչը, պիր
պիրի ’ադապինճէ չօգ սիթէմլի սէօղլէր սէօյ-
տի, լաքին եանգօ տախի՝ Միհրանիկին հէր
սէօյլէտիյինի, քէմալի սատագաթլա, քէնտի
իւղէրինէ կէրի տէօնտէրինճէ, Միհրանիկ օլ-
քիւլիւք չօճուղու սագլանտըղը եէրտէն պու-

լուպ տա, անտէն հայըֆընը ալմագ իշիւն՝ զա-
ղէպ իլէ տօլարագ՝ օրմանա գօլտու, լաքին նէ՛
չօճուգ կէօրտիւ նէ՛ պիր քիմսէ:

10. Գալգըպ տէր ’ադապ էվէ կիթտի, վէ
“Օրմանտա պիր պօշպօղաղ չօճուգ սագլանմը
տա, պանա չօգ սիթէմլի սէօղլէր սէօյլէտի”
տէյիւ անասընա թէշէքքի էյլէտի:

11. Սնասը ’ադըլլը պիր գարը օլտըղընտան,
մատտէյի անլատը, վէ անը թա՛րիֆ էթտի:

12. “Էվլատըմ, ալէյհինտէ թէշէքքի էթտիյին
քիմսէ սէն սին, զիրա հէվ իշիթտիյին սէօղ-
լէր՝ սէնին սէօյլէտիքլէրինին եանգօսը տըր.
էյէր սէն օրմանա, պիր նէզաքէթլի վէ լաթիֆ
սէօղ սէօյլէսէ իտին, օ տա սանա էօյլէ թալ-
թիֆ, վէ ճէզաքէթլի ճէվապ վէրիր իտի:

Սէվկիւլիւմ, պէօյլէ տախի տիւնեատա, պիզ
ախէրլէր իլէ նիճէ մու՛ամէլէ էտէր իսէք, ան-
լէր տէ պիղիմ իլէ էօյլէ մուա՛մէլէ էտէրլէր.
եա՛նի ախէրլէրին պիզէ տօղրու մու՛ամէլէսի
պիղիմ անլէրէ տօղրու օլան մու՛ամէլէմիղին կէ-
րի տէօնմէսի, եախօտ եանգօսը տըր: Եյէր ան-
լէր իլէ հագգանիյէթ իւղըն պարընըրսագ, ան-
լէր տէ պիղիմ իլէ հագգանիյէթ իւղըն կիտէրլէր:
Վէ էյէր քէնտի էմալըմըղ օլանլարա միւրիւվ-
վէթսիզ, իլթիֆաթսըղ, վէ ինսանիյէթսիզ պու-
լունուր իսէք, անլէրտէն միւրիւվլէթ, էթա-
ֆէթ, վէ ինսանիյէթ մէէմուլ էթմէյէ ասլա
հագգըմըղ եօգ տըր:”

Մտաւար : 2. Եանգո նէ տիր : 3—9. Միհրանիկ
սահրատա կէզէր իքէն նէ վազի՝ օլտու : 10. Էվէ
կէլինճէ նէ տէտի : 12. Անասը անա նէ տէտի :
'Ամէլիմիզ նէ թարաֆտան եանգոյա պէնզէր իմիշ :

ՏԵՐՍ 17

Էսիր	Ֆուրսաթ	Տիւէք	Իքրահիյէթ
Ֆաղիլէթ	Խասիմ	Ֆէրման	Գուտուրմուշ
Մէշհուր	'Իպատէթքեար	Սատր	Ալըշգան
Մէսնէտ	Ճիւրմ	Տիւշմէն	Էֆքեար

ԴԱՆԻԷԼ

1. Դանիէլ՝ Բաբելոնա(*) կէօթիւրիւլէն
'Իպրանի(**) էսիրլէրտէն պիրի իտի, վէ էսիրլիք
հալինտէ տախի եինէ պիր ֆաղիլէթլի, վէ մէշ-
հուր քիման իտի : Մէշհուրլըղը եախստ
պէօյիւքլիյիւ ախէր քիմանլէրտէն պօյլու օլ-
մասընտա տէյիլ, իլլա զայէթ 'ալիմ վէ ֆա-
ղիլէթլի օլմասընտա իտի :

2. Պու սէպէպտէն՝ պէրապէրինճէ խըտմէթ-
տէ պուլունան արգատաշլարը քէնտինտէն իք-
րահ էտէրէք՝ քէնտինի մէսնէտինտէն տիւշիւր-

(*) Բաբելոն՝ գատիմ գէմանըն էն էսքի վէ էն
կէնիշ չէհրլէրինտէն պիրի իտի :

(**) 'Իպրանի՝ Իսրայէլի տէմէք տիր :

մէյէ ֆուրսաթ կէօղէտիրլէր իտի : 0՝ Բաբել-
լոն հիւքիւմէթինին իւշիւնճիւ վալիսի իտի իսէ
տէ, խասիմլէրի անա գարշը պիր գապահաթ՝
եա լէքէ պուլամաղլար իտի. «զիրա անտէ ա՛լա
րուհ պուլունտու :»

3. Լաքին Դանիէլ՝ 'իպատէթքեար պիր ա-
տէմ օլտըղընտան տիւշմէնլէրի պիւլէ պիր
ճիւրմէ տէօնտէրմէյէ չալըշտըլար : Փատի-
շահա վարըպ անը գանտըրտըլար քի, օթուզ
կիւնէ գատար փատիշահտան մա՛տտա պիք-
ատէմտէն եա իլլահտան տիւէք տիւլէյէն արս-
լանլարըն չուգուրընա աթըլա տէյիւ պիր ֆէր-
ման սատր էթսին :

4. Դանիէլ՝ պէօյլէ պիր ֆէրման չըգարըլ-
տըղընը իշիթտիյինտէ, անըն տա թէպտիլի
միւմքինսիզ օլտըղընը պիլէրէք՝ նէ՞ եափտը
զանն էտէրսինիզ : 'Իպատէթ էթմէք իշիւն
տիւշմէնլէրինին իշիտէմէյէճէյի պիր մահալէ՞
մի չէքիլտի սանըրսընը :

5. Խայըր, պու տինտար ատէմ էօյլէ էթ-
մէտի : Քէնտինին սուչսուզ օլտըղընը էյի պի-
լիր իտի. օլ սէպէպտէն հիշ պիր քիմանտէն,
արալանլարտան պիլէ գօրգուսու եօղ ըտը :
Իմտի էվինէ վարտը վէ էվլէլքի կիպի, «օտա-
սընտա փէնճէրէլէրի աչըգ օլարագ՝ կիւնտէ
իւշ քէրրէ տիզլէրի իւզէրինէ չէօքիւպ տու՛ա
էտէր իտի, վէ էվլէլտէն էթմէքտէ օլտըղը

կիպի, քէնտի Սւլահընըն հուզուրունտա շիւքը
'արզ էտէր իտի:՝ Տիւշմէնէրի պունու իշիթ-
տիքտէ վարըպ փատիշահա խապէր վէրտի-
լէր:

6. Հալ շու քի, փատիշահ Դանիէլի չօգ
սէվտիյինտէն, պէյլէ պիր ֆէրման չըգարտը-
ղընա նատիմ օլտու, «վէ թա կիւնէշ պաթա-
նատէք անը խէլաս էթմէյէ չալըշար:» Լաքին
ֆէրմանըն թէրթիպի, վէ օլ եարամազլարըն
Դանիէլէ օլան իքրահէյէթլէրի օլ տէրէճէ շէ-
տիտ իտի քի, փատիշահըն ֆէրմանը թէպտիլ
էթմէսինէ հիշ պիր վէճ հիշ ըիզալարը օլմա-
տը:

7. Պէյլէճէ Դանիէլի թութուպ՝ արսլան-
լարըն չուգուրընա աթտըլար: Սճէպա օլ
գուտուրմուշ արսլանլար անը փարէլէյիպ՝
թէլէֆ էթտիլէր մի:

Տէյէյիմ: Դանիէլին կիւվէնտիյի Սւլահ՝
անըն սուչսուզ օլտըղընը պիլիր իտի, օլ սէ-
պէպտէն մէլէյինի կէօնտէրիպ արսլանլարըն
աղղընը գափաթտը քի, անա պիր ղիյան վէր-
մէսինէր:

8. Պէլքի խաթըրընղա շու կէլիր քի, օ արս-
լանլար առտէմէ ալըշգան օլարագ՝ Դանիէլին
եէրինտէ պաշգասը տա օլտա, տօգանմազլար
իտի. լաքին պու նագլիյէթին պագիսի վար,
անը տա սէյլէյիմ:

Սապահլայըն փատիշահ չուգուրըն աղղընա
կէլիպ Դանիէլին սաղ սէլիմ՝ օլտըղընը ան-
լատըգտա՝ էմր էտիպ քէնտինի օրատան չը-
գարթտը:

9. Պունուն իւզերինէ Դանիէլ վէ ճիւմէ
տօսթլարը չօգ սէվինտիլէր: Փատիշահ իսէ
պու արատա էյի ֆարգընա վարտը քի Դանի-
էլին տիւշմէնէրի՝ անըն քէնտիլէրտէն՝ ալիմ
վէ էյի օլտըղը իշիւն անտէն իքրահ էտէրէք,
պու իշէ սէպէպ անլէր օլմուշլար տըր:

10. Իմտի փատիշահ հէփ պու եարամազ ա-
տէմլէրի թութտուրուպ՝ հէման Դանիէլի աթ-
տըղլարը օլարսլանլարըն չուգուրընա աթտըր-
տը: Անլէրի հըֆզ էթմէք իշիւն՝ րապպ պիրմէ-
լէք եօլլամատը, իլլա «անլէր տահա չուգուրըն
տիպինէ եէթիշմէզտէն արսլանլար անլէրէ մու-
սալլաթ օլուպ՝ անլէրին հէփ քէմիքլէրինի
էզտիլէր:»

11. Պունտան սօնկըրա րապպ Դանիէլէ՝ աղիմ
վէ ճէլիլ վահիլէր պէյան էյլէտի, վէ Դանիէլ
անլէրտէ՝ եէրին փատիշահ չըգլարընըն, վէ հիւ-
քիւմէթլէրինին զուհուրընը, վէ տիւշիւշիւնի,
հէմ՝ աղըպէթ պիւթիւն տիւնեայը տօլտու-
րաճագ օլան՝ Գրիստոսըն փատիշահ չըղընըն
գուրուլմասընը կէօրտիւ:

Սահալար: 1. Դանիէլ քիմ իտի: 1, 2. Նիշիւն
քէնտինտէն իքրահ էթտիլէր: 3. Օլ եարամազլար

նէ՛ եափտըլար : 4. 5. Դանիէլ 'իպատէթտէն ֆէ-
րաղաթ էթտի մի : 5. Նէ՛ եափտը : 6. Փատիշահ նէ՛
էֆքեարտա իտի : 7. Դանիէլի նէրէ աթտըլար :
Արսյանլար անա տօգոնտոմ մը : Նիշիւն : 10. Օլ
տէմ փատիշահ օլ եարամաղլարա նէ՛ էլէտի : Արս-
լանլար անլէրէ պիր զիյան վերտիլէր մի : 11. Պուռ-
տան սօնկրա Բապպ Դանիէլէ նէ՛ պէյան էլէտի :
Պու մատտէ նէրէտէ նագլ օլուռմուշ արը : — Դան .
2. պապտա :

ՏԵՐՄ 18

Իլմ	Գուլագ	Ձիպան	Քիրի
Խօրուդ	Հաճէթ	Պուրուռն	Այնէ
Սաղըն	Թըրնագ	Միտէ	Գօիճա
Սապահ	Թիւքրիւք	Մէնտիլ	Նագա

ԹԵՐՊԻՅԵ

1. Թէրպիյէ տախի պիր 'իլմ տիր, վէ էյէր
պիր չօճուդ չօգ շէյ էջրէնսէ տէ Թէրպիյէյի
պիլմէսէ, եա'նի կերէք քէնտի Թալրու հարէ-
քէթինտէ վէ կերէք զայրիլէրէ տօղրու օլան
մու'ամէլէսինտէ Թէրպիյէսիզ օլուրսա, ատէմ-
լէր էջլէ պիր չօճուղու նէ՛ սէվէ պիլիլէր,
նէ՛ տէ ի'թիպար էտէրլէր :

2. Էյէր Խօրլանմագ վէ պաշգայա կիւլիւնճ
օլմագ իսթէմէզսէն, միւնասիպ վէ եագըշդըլը

օլմայան հարէքէթտէն սաղըն . վէ նէ՛ ճինս հա-
րէքէթլէր Թէրպիյէսիզլիք օլտըղընը պիլէսին
տէյիւ սանսա՝ պա'զըլարընը սէջլէյիմ : — Պագ-
թէրպիյէսիզ օլան նէ՛ շէյլէր էտէր :

3. Սապահլայըն գալգտըղընտա եիւզիւնիւ,
տիշլէրինի, գուլաղընը վէ էլինի եայգամագ,
հէմ պաշընը տարամագ հաճէթի տէյիլ տիր :

4. Թըրնագլարընը կէմիրիր, վէ եախօտան-
լէրի սաիրլէր էօնիւնտէ քէսէր Թէմիզլէր :

5. Էլինտէ գալէմ, քեաղըտ, էլտիվէն, չիչէք
վէ հերնէ օլսա, հէման աղղընա կէօթիւրիւր :

6. Նիւզիւնտէ, էսվապընտա, եա էլինտէ
պիր լէքէ, պիր քիր օլուր իսէ, Թիւքրիւյի իլէ,
օ տա հէփսինին էօնիւնտէ, չըգարըր :

7. Թըրնագլարը իլէ պաշընը գաշըր, վէ էյէր
եիւզիւնտէ չիշ, եա չիպան վար իսէ, գաշըյըպ
անլէրտէն հեր քէսին էօնիւնտէ գան ագըտըր :

8. Թըրնագլարը իլէ տիշլէրինի, վէ գուլա-
ղընը Թէմիզլէր :

9. Պուրնընը էօթտիւրէրէք սիլէր, վէ սօնկ-
րա մէնտիլի աշըպ իշինէ պագար : Էյէր Թէր-
պիյէսիզլիյի պիր աղ զիյատէճէ իսէ, պուրնը-
նը փարմագլարը իլէ սիլիպ կէօրէնին մի'տէսինի
պուլանտըրըր :

10. Փարմագլարը իլէ սըգ սըգ պուրնընը
գարըշտըրըր Թէմիզլէր :

11. Հէր եերէ Թիւքրիւրիւր, մէնտիլին հանկը

իչէ գուլանըլտըղընը պիլմէզ սանըրսըն:

12. Իսթիլ պաշը քերլի օլարադ պերինի կէօրմէյէ կիտէր:

13. Սղզընա քեաղըտ ալըր չիյնէր, տուտադ լարը իւզերինէ կէթերի, վէ եախօտ եուվար լայըպ էօթէ պերի աթար:

14. Տուրմայարադ օթուրտըղը սանտալեայը օյնատըր:

15. Սէօզ սէօյլէր իքէն պաշընը տախմա էօթէ պերի սալլար:

16. Գօլլարընը տիզինէ դօր, վէ եախօտ տիզերինի չիթիլէյիպ էլէրիլէ թութար:

17. Հէփսինին էօնիւնտէ քէնտի քէյֆինճէ այնայա պադար, վէ եիւզիւնտէ իթիթիսարընը կէօսթէրիլ:

18. Սաշը գարմա գարըշ իքէն ինսան էօնիւնէ չըգար:

19. Պօշ շէյլէրէ տէլի կիպի գահգահա իլէ կիւլէր, վէ եախօտ աղղը աշըդ հայրան գալըր:

20. Քէնտիսի իլէ դօնուշանա էլլէրինի ուղտըր, կեահ գօփճասընը, կեահ եադասընը, վէ կեահ էթէյինի թութար:

21. Տախմա սա'աթըն զէնճիրինի, եա անախ թարընը գարըշտըրըր, սանըրսըն քի, սա'աթը օլտըղընը պաշգալարա պիլտիլմէք իսթէր:

22. Պիր իլահի եա մուզիգա սէտտսընը ալտըղընտա, քէնտի տէ հէման սէօյլէմէյէ, այա-

ղը եա էլիլէ վուրմաղա, վէ պաշընը սալլա մաղա պաշլար:

23. Եանընտա օթուրանլարըն ըահաթընը տիւշիւնմէյէրէք այաղը իլէ անլէրին սանտալ եասընը տէփրէտիր:

24. Կիւնէշին շէտիտ ըշըղընա տայանամա յօր կիպի, չօդ քէրրէ կէօղլէրինի եումար:

25. Կերէքլի կէրէքսիզ շէյլէրէ օմուզլարընը սիլքէր:

26. Պիր շէյէ տարըլտըղընտա այաղընը եէրէ վուրուր:

27. Պիր շէյտէն օսանտըղընտա, եախօտ ույղ ուսու կէլտիլինտէ՝ էլիլէ աղղընը գափա մայարադ, օրանսըզ սէսլէր իլէ ուզուն ուզուն էսնէմէյէ պաշլար:

Պա'զէն տէ էսնէր իքէն գօլլարընը օ եանա պու եանա ուզատարադ՝ կէրնէշիր:

Սահալար: 1. Քիմէ թէրպիյէլի տէնիլիր: 2. Պու նուն իգթիղասը նէ տիր: 3—7. Թէրպիյէսիզ հարէքէթին պիր գաշընը զիքը էյլէ: 8—11. Պէօյլէ պիր քիմսէ տահա նէ շէյլէր էտէր: 12—17. Պիր գաշ ախէրլէրինի տահա զիքը էյլէ: 18—23. Պաշգա տահա նէլէր: 24—27. Տահա:

Տ Ե Ր Ս 19

ձիսմ	Քեզալիք	Իրագ	Հավա
Միւքեալէմէ	Աղաճ	Խայր	Գանատ
Թա'րիֆ	Գուշ	Եվլէթ	'Աֆլ
Կէօզ	Կէօք	Ղայէթ	Ղայրի

Ճ Ի Ս Ս

Օղևն. Պապա, պու կիւն խոճամա «Սյ նէ՞ տիր» տէյիւ սորտում իսէ, «ձե՞ տիր» տէտի. Պու նա՞ըլ օլուր անլայամայորմ: Այըն կէօրինիւշիւ ատէմէ պէնդէմէզ, վէ պանա կէլիր քի, սալթ ատէմէրին ճիսմի, եախստ ճէսէ տի օլուր:

Պապա. Պէնի տինկլէ, վէ պու շէյի սանա թա'րիֆ էտէյիմ: Կէօզիւմիւզիւն կէօրտիւյի վէ էթիմիզին սոգունտըզը հէր շէյէ ճիսմ տէնիլիր: Էլինի կէօրէ պիլիւյորսըն, էօյլէ իսէ էլին ճիսմ տիր:

Օ. Տէտիլինի անլայորմ:

Պ. Սէօյլէ պազայըմ, չուրտա տուրան թաշ՝ ճի'սմ մի տիր, տէյիւ մի:

Օ. Պանա կէլիր քի ձիսմ տիր:

Պ. Կէօզիւն կէօրիւյօր, վէ էլին իլէ տէ անա սոգունա պիլիրսին, էօյլէ իսէ պու շէյ ճիսմ օլմազ կէրէք: Քեզալիք աղաճ, վէ անըն իւզէրինտէ օթուրան գուշ, վէ ալ թընտա օթլաւ:

նան հայլանլար հէփիսի տէ ճիսմ տիրէր, չիւն քի հէմ կէօրէ պիլիրիզ, հէմ սոգունա պիլիրիզ կէլէլիմայա: Սյը կէօրէ պիլիրմիսին:

Օ. Էվլէթ, չօգ քէրրէ կէօքտէ կէօրիւյօրմ:

Պ. Անա էլին իլէ սոգունա պիլիրմիսին:

Օ. Խայըր, սոգունամամ:

Պ. Նի'շիւն սոգունամազսըն, փէք իրագ օլ տըզը իշիւն տէյիլմի: Էյէր անա չօգ եազըն օլտան իտիշու տուրտըզըն եէրէ սոգունապիլ տիլին կիպի, անա տա սոգունա պիլիր իտին: Շօլ էվի կէօրիւյօրսըն լաքին պուրատան անա սոգունա պիլիրմիսին:

Օ. Խայր:

Պ. Նի'շիւն սոգունամազսըն:

Օ. Զիրա ղայէթ իրագ տըր:

Պ. Եինէ տէ անա ճիսմ տէմէ՞զմիլիզ:

Օ. Էվլէթ, չիւնքի եանընտա օլսայրտըմ, սոգունա պիլիր իտիմ:

Պ. Պէօյլէ տէ այ. էյէր եանընտա օլսայր տըզ՝ սոգունա պիլիր իտիք, ամմա եանընա վարամայըզ:

Օ. Նի'շիւն:

Պ. Զիւնքի պիլիմիլէ այըն արասընտա՝ հաւատան պաշգա պիր շէյ եօգ տըր: Պիլիմ տէ դանատըմըզ եօգ քի ուչալըմ:

Օ. Վա'իս, եազըզ: Լաքին հավա նէ՞ տիր:

Պ. Հավա տալի ճիսմ տիր:

ՏԵՐՄ 20 .

Պօրճու	Մէքրուհ	Պաղէ	Բաթ
Նիշիւն	Սահիհ	Կէօնիւ	Շիւպհէ
Էօյլէ	Չուգուր	Լաթիֆ	Խայր
Թէրպիյէ	Եարտըմ	Մարկոս	Մա'նա

ՀԵՓ ԱՏԵՄԼԵՐԻ ՍԵՎԻՆ

Օղւն. Պապա, սէն պանա՝ «Հէփ ատէմէրի սէվմէյէ պօրճուրն» տէտին :

Պապա. Էվլէթ, օղլում, էօյլէ տէտիմ :

Օ. Լաքին պէն պուռնու էտէմէյօրըմ :

Պ. Նիշիւն էտէմէյօրսըն :

Օ. Նիշիւն օլտուն. շու Մարկոսը թանըրսըն եա, պէն անը ասլա սէվմէյօրըմ :

Պ. Նիշիւն սէվմէյօրսըն :

Օ. Չիւնքի զայէթ ֆէնա պիր օղլան տըր :

Պ. Էօյլէ՞մի :

Օ. Էվլէթ, էօյլէ տիր : ֆէք թէրպիյէսիզ տիր. Խօճանըն սէօզիւնիւ տինկլէմէզ, հէմ տէ օլ պիր շայիրտէրի տէյէր :

Պ. Եա՛. պու վէք ֆէնա խույ տըր :

Օ. Իշթէ, պապա, սէն տէ կէօրիւյօրսըն քի պէն անը սէվմէմ :

Պ. Սէօզիւն սահիհ տիր քի, էյի օլան Յակոբոսը սէվտիյին կիպի անը սէվմէզսին : Յա-

կօրոս տաիմա լաթիֆ վէ թաթլը օլուպ, քիմ սէյի ինճիթմէք իսթէմէզ : Ֆազաթ՝ էյէր կէօրսէն քի Մարկոս պիր չըգամայաճաղը չու գուրա տիւշմիւշ, օրատա դալմասըն՝ մը իսթէրսին, եօգսա էլինի ուզատըպ տա սէնին եարտըմըն իլէ չըգմասըն՝ մը իսթէրսին :

Օ. Էվլէթթէ էլիմի ուզատըրըմ քի եափըշա չըգա :

Պ. Փէք էյի. կէօրսէն քի պաղէսինէ պիր հայլան կիրմիշ, էօյլէ պըրագըր կէչէ՞րմիսին, եօգսա անը գօլար, տիշարը՝ մը չըգարըրսըն :

Օ. Հէման տիշարը գօլարըմ :

Պ. Մարկոսա՝ ֆէնա խույարընը պըրագտըրմագ, վէ քէնտինի շու էյի օլան Յակօբոս կիպի լաթիֆ էյլէմէք էլինտէն կէլտէ, խօշ կէօնիւ իլէ էթմէք իսթէմէզմիսին :

Օ. Էվլէթ, միւմըն օլսա հէման վագըթ կէչիրմէյէրէք էտէրիմ :

Պ. Էօյլէ իսէ անա պիր զարար կէլտիյինի իսթէմէզմիսին :

Օ. Խայըր, խայըր. էյի օլտըղընը իսթէրիմ :

Պ. Իշի րասթ կէլտիյինի կէօրսէն սէվինի՞րմիսին, վէ սէնին եարտըմընա միւհթաճ օլտըղընտա, էթմէյէ սէնտէ իսթէք վար՞մը :

Օ. Մնա նէ՞ շիւպհէ :

Պ. Իշթէ, սէվկիւլիւ օղլում, սէնտէն մաթլուպ օլունան տախի պու տըր :

0. Եւ՛ պապա, պէնիմ անյատրղըմա կէօրէ, սէն պանա «անը սէվմէլիսին» տէտին:

Պ. Էվվէթ էօյլէ տէտիմ: Պիր քիմէյի սէվմէք տէրիսէք, մա՛նասը պու տըր, եա՛նի անըն խայրընը իսթէմէք, վէ էլիմիզտէն կէլէն եարտընը էթմէյէ հազըր օլմագ:

0. Սահիհ պէօյլէ՞ մի տիր:

Պ. Էվվէթ, պունա շիւպհէ իսթէմէզ, լաքին պիրինի սէվմէնին պիր պաշգա թարղը տահա վար, վէ օ շու տըր քի, պիր քիմէ էյի, վէ սէվիլմէյէ լայըգ օլտըղը իշիւն՝ անըն արգաւտաշըղընտան հազգէտէր, վէ սա՛ատէթ տույարըղ: Ամա պու ճինս մուհապպէթ իլէ անճագ էյի օլանլարը սէվէ պիլիրիզ:

0. Էվվէթ, պէն Յակոբոսը իշթէ պու չէշիտ սէվէյօրըմ:

Պ. Մարկոսը՝ օ իսլահ օլուպ էյի պիր օղլան օլմատըգճա, պու չէշիտ մուհապպէթ իլէ սէվմէզսին: Զիրա թէրպիյէսիզ, վէ սէրթ մէշրէպ քիմսէլէրի քիմ սէվէր, եախօտ անլէրին չիրքին օլունլարընտան քիմ խօշլանըր: Իմտի օ թէքրար սանա կէլիր տէ, սէնի քէնտի իլէ օյնամաղա տա՛վէթ էտէրսէ, նէ՞ եափարսըն:

0. Անա տէրիմ քի, «Մէն քէնտի ֆէնա յատէթլէրինի թէրք էթմէլիսին, թաթլը վէ լաթիֆ օլմալըն» Պէօյլէ էթմէյինճէ անըն իլէ իւլֆէթ էթմէմ:

Պ. Տէտիյին տօղրու տըր, օղլում: Պէօյլէ էյլէ, վէ պէլքի պու եօլ իլէ անը էյիյէ տէօն տէրէ պիլէսին: Օլտէմ պիր խայր յամէլ էթմիշ օլուրսըն, վէ պունու իշիւն սէնի խայր իշլէմէքտէն խօշլանան Սէմավի ֆէտէրին սէվէճէք տիր:

Սահալար: Հէփի ատէմլէրի սէվմէք կէրքմիյիզ: Պիր քէօթիւ օղլանը սէվէ պիլիրմիյիզ, Մարկոս նիճէ պիր օղլան իտի: Պաշգա օղլանլարա նէ եափար իտի: Պու օղլան՝ Մարկոսը տարտա կէօրսէ նէ եափաճագ իտի: Անա խայր օլտըղընը իսթէր մի իտի: Պիր թէրպիյէսիզ վէ սէրթ մէշրէպ քիմսէյի սէվմէք տէր իսէք, պունու նմաըլ անլամալը, Ղայրի պիր ճինս սէվմէք տահա վար, օ նէ տիր: Պու օղլան՝ Մարկոս թէքրար քէնտինի օյնամաղա տա՛վէթ էտէրսէ, նէ տէյէճէք օլտու:

ՏԵՐՍ 21.

Կիրակի	Գալապալըգ	Զօնուգ	Էթրաֆ
Ինճիլ	Յովաննէս	Պաղըշ	Էֆէնտի
Իւշիւնճիւ	Պէօյլէք	Տիւշիւնկիւ	Նազլիյէթ
Կէօմրիւքճիւ	Ուսուլ	Ֆուրսաթ	Եարտըմ

ԵԱ ՊԻՉ ՆԷ ԵԱՓՄԱԼՃՅԸ

1. Կիրակիին պիրինտէ էօյլէտէն սօնկրա պիր խօճա քէնտի շայիրտլէրի իլէ Ղուկաս Ին

ճիւղինն իւշիւնճիւ պապընը օգույօրլար խոի :
Պիթիրտիքլէրինտէ՝ պու խօճա քէնտի կիւ-
ղէլ 'ատէթի իւղրէ անը թէֆտիր էթմէյէ
պաշլատը :

2. « Գալտապալըղըն, կէօմիւքճիլէրին վէ
'ասքէրլէրին Յորգանան գըլըսընտա վաֆթիղ
էտիճի Յովհաննէսէ նիճէ կէլտիքլէրինի, վէ
« Նէ էթմէք կէրէյիղ » տէյիւ էթտիքլէրի
սուալը անլէրէ իխթար էյլէտի :

3. Վադա'ա վաֆթիղ էտիճի Յովհաննէս ան-
լէրէ Նէ էթմէք կէրէք խոիքլէրինի պէյան էյ-
լէտի . լաքին էյէր « էղ աւա » պէյլէ պիրսուալ
սօրարսանըղ, պէն սիղէ շու ճէվապը վէրիրիմ
քի պաշգալարա ֆաիտէլի օլա պիլիրսինիղ ,
եա'նի էյէր ճէհտ էտէր իսէնիղ պիր էյլիք էտէ
պիլիրսինիղ . պէյիւք օլմազսա, քիւշիւք պիր
էյլիք էտէ պիլիրսինիղ, վէ պու՝ եինէ էյլիք
սայլըլըր » :

4. Չօճուգլար պունա պիր շէյ տէմէտիլէր,
ֆադաթ խօճա պազըլլարընտան անլատը քի,
քէնտինի եանըլըլը զանն էտէյօրլար : Փէք ա-
շըգ կէօրիւնիյօր խոի քի, « էլիմիզտէն պու ճինս
պիր շէյ կէլմէղ » տիւշիւնկիւսինտէ խոիլէր,
պու սէպէպտէն անլէրէ « Ճէհտ էտին, պա-
դալըմ նա'սըլ օլուր », տէտի :

5. Քիւշիւք օղլանլարտան պիրի՝ չէքինէրէք,
« Նա'սըլ ճէհտ էթմէլիլիղ » տէյիւ սօրտու :

6. Խօճա ճէվապ վէրտի քի, « էօնիւնիւզտէ
օլան շու պիւթիւն հաֆթատա կէօղիւնիւղ ա-
շըգ, վէ էլինիղ հաղըր օլտուն տա՝ պանա կէլէ-
ճէք կիրակի խապէր կէթիրին, պադալըմպիր
էյլիք էթմէյէ ֆուրսաթ պուլա'մազմըսընըղ » :

7. Չօճուգլար « ֓էք էյի », տէտիլէր :

8. էրթէսի կիրակի պու օղլանլար կիւլէր
եիւղ, վէ ֆէրաճ կէօղիլէ խօճալարընն էթրա-
ֆընա ճէմ՝ օլտուլար : Վէ օ խօշ պիր եիւղիլէ
անլէրէ նաղար էտիպ՝ « Պազըլընըլտան անլա-
յօրըմքի հէփինիլին տէ պանա պիր տէյէճէյի
վար », տէտի :

9. Հէփիսի պիրտէն « էվվէթ, էֆէնտիմ,
էվվէթ » տէտիլէր . անտէն հէր պիրի քէնտի
նազլիյէթինի էթմէյէ պաշլատը :

10. Պիրի տէտի քի, « Պէն տիւշիւնտիւմ քի,
հէր սապաճ կիտիպ չէշմէտէն պիր տէսթի սու
կէթիրէյիմ տէ անամա զաճմէթ վէ ալարալըգ-
օլմասըն : Պունուն իշիւն վալիտէմ պէնտէն օլ
տէրէճէ մէմնուն վէ բաղի օլտու քի, պունտան
պէյլէ պու 'ամէլտէ տէվամ էյլէմէյէ նիյէթ
էթտիմ » :

11. « Պէնիմտախի՝ կէօղլէրի տիւմանլանմըշ,
վէ օգուլմագտան 'աճիղ գալըլը օլան պիր իխ-
թար գարը խաթըրմա կէլտի, վէ հէր կէճէ
անըն էվինէ կիտիպ 'Ողիղ փիթապտան քէն-
տին պիր պապ օգուլտըմ : կէօրիւնիւր քի իխ-

Թիար խաթուն պունտան չօդ թէսէլլի պուլ-
աը, վէ նէ տէրէճէ մէջնուն օլտըղընը թա-
րիֆէ տէմէմ, տէտի պիր ախէրի:

12. Պիր զայրիսի տէտի քի, «Պէն տախի
նէ էթմէլիյիմ տէյիւ տիւչիւնէրէք սօգագտա
կիտէր իքէն պիր պէյզատէ ատէմպանա՝ Վէլ
չու աթըլը թուլթ՝ տէտի. պէնտէ թուլթում:
Սօնկրա երիմի փարա չըգարըպ պանա վէրտի,
վէ պէն կէօթիւրիւպ՝ անը վա՛ղճըլըգ սանաը-
ղընա գօտըմէ»

13. «Պէն տախի՝ սէնին պիղէ տէտիյին կի-
պի՝ կէօղլէրիմ աչըգ վէ էլլէրիմ հաղըր օլա-
րագ կիտէր իքէն կէօրտիւմքի, պիր չօճուգ է-
լինտէքի մանղըրը զայպ էթտիյի իշիւն օթուր-
միշ աղլայօր: Աղլամա, պէն փարանը արար,
պուլուրմ, տէտիմ, վէ պուլուպ էլինէ վէրտիմ
խսէ, կէօղլէրինին եաղընը սիւտի, վէ սէվլինէ-
րէք գօչտու կիթտի»

14. Պիր պաշգասը տա շէյլէ տէտի, «Կէօր-
տիւմքի պիր կիւն վալիտէմ չօդ եօրուլըշ,
գուճաղընտաքի չօճուգ րահաթսըղ, վէ քէն-
տիսի մէճալըղ իտի: Չօճուղը պանա վէր տէ
պիրաղ կէզտիւրիպ էյլէնտիւրէյիմ, տէտիմ: Չօ-
ճուղը ալտըմ վէ կէօթիւրիւպ պաղչէտէ կէզ-
տիւրտիմ, էյլէտիմ, վէ էյլէ թուհաֆ սէպէր
չըգարտը, վէ մէսրուր օլտու քի, սահիհէն, իօ-
ճա, էյէր սէն տէ իշլթսէ իտին, չօգ խօշունա

կիլիր իտի: Պիր տէ չօճուղը կէօթիւրիւպ գա-
փուտան իշէրի կիրտիմ իսէ, վալիտէմի զայէթ
ֆէրահ պուլտըմէ»

15. Իշլթէ պու օղլանլար պէյլէ էյլէտի:
վէ խօճալարը՝ քէնտի չայիրտլէրինին պու գա-
տար չափուգ վէ կիւզէլ պիր եօլիլէ պաշգա-
լարա ֆաիտէլի օլմագ ուսուլընը էյրէնտիք-
լէրինի կէօրտիւքտէ, հատտէն աչըրը մէսրուր
օլտու, չիւն էյի գանաը քի շիմտիտէն էյլիք
էթմէնին թատընը ալմըշ օլարագ՝ պէյիւտիւք-
ճէ տախի, անտէ տէվամէտէճէքլէր: Հէմքիմ
պիլիր, նէլէ՛ր էտէճէքլէր. չիւնքի՝ Ալլահ Յի-
սուս Բիրստոսըն էթտիյի կիպի էթմէյէ ճէհտ
էտէնլէրէ, տաիմա եարտըմ վէ պէրէքէթ իհ-
սան էտէր, զիրա ֆէնտիսի եէր իւզէրինտէ իքէն
տաիմա էյլիք էտէրէք՝ տօլաչըր իտի:

16. Էյ օգույան, քէնտի քէնտինէ՝ «Պէն
նէ՞ էտէ պիլլիրիմ» տէյիւ սօր:

Մատուց: 1. Պիր Կիրակի՝ պիր խօճա չայիրտ-
լէրի իլէ նիք եափայօր իտի: Օգուտուգլարը մահալ
նէրէ իտի: 2. Վաֆթիլդ էտիճի Յուլաննէսէ կէ-
լէնլէր անա նի սօրտուլար: 3. Հէր ատէմ էյլիք
էտէ պիլիր մի: 4. Պու չօճուգլար նապը տիւչիւն-
տիւլէր: 6. Խօճա անլէրէ նիք եօլ կէօթէրտի: 10.
Անլէրտէն պիրի նիք խապէր կէթիրտի: 11. Իքին-
ճիսի: 12. Սիւէր պիրի: 13. Տէօրտիւնճիւսիւ: 14.
Էն սօնկրաքի: 15. Բիւլիւք իքէն էյլիք էթմէնին
նիք ֆաիտէսի վար:

ՏԵՐՄ 22.

Գատէմ	Ձէօքմէք	Քէսքին	Էմէք
Կիւճիւլք	Ավճը	Գայրդ	Մահաուլ
Պէլլի	Էօմր	Քիւրէք	Թա՛ճիդ
Թօփրագ	Քէօլկէ	Աշճը	Մէմնուն

ՀԵՐ ԻՇԻՆ ՊԻՐ ԿԻԻՃԼԻԻՅԻԻ ՎԱՐ ՏԸՐ

1. Թորոս օն տէօրթ եաշընա գատէմ պա-
սընճա՝ քէնտինէ պիր սանա՛աթ եա պէլլի պիր
իշ տէչմէք իսթէյիպ՝

2. «Տաիմա եէշէրթիլէրին վէ չիչէքլէրին
թաթլը թաթլըրաիհալարը իչինտէ եաշամագ-
տան էյի նէ՞ վար , իմտի պէն պիր պաղչէպան
օլուրըմ՝» տէտի , անա կէօրէ տէ փէտէրի քէն-
տինի պիր պաղչէպան եանընա գօտու :

3. Լաքին պիրաղ վաղըթտան էվէ տէօնտիւ-
իսէ , թէշէքքի էյլէյիպ տէտի . «Պու նա՛սըլմէշ-
ղուլիյէթ տիր . տաիմա եէրէ էյիլմէլի , պա՛ղէն
թօփրագ իւղէրինէ տիղչէօքմէլի . ատէմին տի-
ղինտէ , էլինտէ վէ պէլինտէ հալ գալմայօր .
ուզաթմայալըմ , պէն պաղչէպանլըգ տան օսան-
տըմ , պիր զայրի սանա՛աթ էօյրէնմէք իսթէ-
յօրըմ :»

4. Տիւշիւնտիւ , տիւշիւնտիւ , ալճըլըղը
պուլտու :

5. «Նէ՛ կիւղէլ Էօմր . ատէմ տաիմա

եէշիլ օրմանլարըն սէրին քէօլկէսինտէ կէղէր՝ ,
տէր իտի :

6. Ավճըլըղա պաշլատը , լաքին չօղա վար-
մաղտան աղղը թէշէքքի իլէ տօլու օլարագ էվէ
տէօնտիւ :

7. «Շու սապահըն հաւասընա տայանամայօ-
րըմ , չիւնքի պա՛ղէն նէմ՝ վէ հաւա պուլանըգ
օլույօր , վէ պա՛ղէն տէ պիր քէսքին սօղուգ
ատէմին եիւղիւնէ վուրույօր :»

8. Օլտէմ նիյէթ էթտի քի , պալըգճը օլա :

9. «Մույու պէրրագ պիր չայ իւղէրինտէ ,
խաֆիֆ պիր գայրդտա օթուրուպ՝ տիղլէրին
եօրուլմայարագ քիւրէք չէքմէքտէն , վէ պալըգ
իլէ տօլու աղլարը սուտան չէքիպ չըգարմագ-
տան էյլէնճէլի նէ՞ օլա պիլիր՝ , տէր իտի :

10. Լաքին պու էյլէնճէտէն տէ թէղ օսանտը :

11. «Սաղըղա եարամագ պիր սանա՛աթ տըր .
հէլէ սուտան հիչ խօշլանմամ՝ , տէր իտի :

12. Ագըպէթ , աշճը օլմագ իսթէտի :

13. «Սանա՛աթ տէտիյին աշճըլըգ տըր . կէ-
րէք պաղչէպան , կէրէք ալճը , վէ կէրէք պա-
լըգճը , հէփիսի տէ քէնտի էմէքլէրինին մահաու-
լընը աշճընըն այաղընա կէթիլիլըլէր , չէյլէքի
էյի լօգմալար տաիմա անըն տըր՝ , տէր իտի :

14. Լաքին պու իչէ պաշլար պաշլամագ , ան-
տէն տէ թա՛ճիդ օլտու , վէ շու թէշէքքի ի-
լէ էվէ կէլտի :

15. «Հէր շէյի էյի կիւղէլ, պէս շու աթէշ օլմասա իտի: Սըճագ օճաղըն էօնիւնտէ տէմփ քէպապ օլույօր, վէ եախօտ մօմ կիպի էրիյիպ՝ պիր տէրի պիր քէմիք գալըյօր:»

16. Թորոս պիր պէշինճի սանա'աթ տախի թէճրիւպէ էթմէք իսթէտի իսէ, փէտէրի պրագմատը, պիր ազ սէրթճէ ճէվապ վէրիպ տէտի. «Մէմնուն վէ շաքիր պիր հալտէ եաշա մագ իսթէր իսէն, մէրտ օլուպ սանա'աթըն հէր կիւճլիյիւնէ տայանմայը էօյրէնմէլիսին: Թօփըաղըն, հավանըն, սույուն վէ աթէշին զահմէթինտէն դուրթուլմագ իսթէմէք՝ տիւնեատան վէ ինօանըղտան չըգմագ տէմէք տիր, զիրա տիւնեատա հէր նէրէյէ կիթսէն, պու կիւճլիւքլէրէ րասթ կէլէճէքսին: Անլէրին մէնֆա'աթ վէ զէվգինի չըգարտըղըն սըրատա, պա'զէն տէ զահմէթլէրինէ դաթլանմալըսըն. սէշտիյին պիր սանա'աթըն էյի վէ խօշ թարաֆընը տախմկէօղիւն էօնիւնտէ սագլաքի, սըգընթըսընա տա գօլայճա թէհամմիւլ էտէսին:»

17. Թորոս փէտէրինին պու նասիհաթընը թուլթուու, վէ սա'ատէթլու օլտու, վէ անտէն սօնկրա հէր քիմփէնտի սանա'աթընտան թէշէքքի էթտիյինի իշիտիր իտի իսէ, անա ճէսարէթ վէրիպ՝ շէօյլէ տէր իտի:

18. «Տօսթում, պանա ինան, պէն չօգ սընատըմ, վէ էյի անլատըմ քի, կիւճլիյիւ վէ զահմէթի օլմայան հիշ պիր սանա'աթ եօգ տըր:

Սոսլուր: 1, 2. Թորոս նէ սանա'աթ էօյրէնմէք իսթէտի: 3. Պունտան նիշիւն օսանտը: 4. Սօնկրա նէ օլմագ իսթէտի: 5—7. Պունու նէ պէհանէ իլէ պրագտը: 9. Սէշտիյի իւշիւնճիւ սանա'աթ նէ օլտու: 11. Պու նիշիւն քէնտինէ եարամատը: 12, 13. 'Ազըպէթ համկը սանա'աթը սէշտի: 14, 15. Պունտա տէվամ էթտի մի: 16. Փէտէրի քէնտինէ նէ նասիհաթ վէրտի: 17, 18. Թորոս պունու թուլթուու մը:

ՏԵՐՄ 23.

Թէմիղլիք	Մէտհ	Մէքթէպ	Թօփըագ
Խաստիյէթ	Շայան	Եազը	Գույու
Ֆարզ	Խույ	Միւրէքքէպ	Գօլա
Փիսլիք	'Ատէթ	Տիվիթ	Էմսալ

ԹէՄԻՁԼԻԲ

1. Թէմիղլիք ինսանա ֆարզ օլան էյի խաստիյէթլէրին պիրի տիր: Պա'ղը քիմնէլէրին 'ինտինտէ թէմիղլիք իլէ փիսլիք վէ քիրլիլիյին պէյնինտէ պիր ֆարգ եօգ տըր. եա'նի անլէր՝ քիրլի տէ օլսալար, թէմիղտէ օլսալար արամաղլար:

2. Լաքին պունըար պիրի պիրինտէն չօգ ֆարգլը շէյլէր տիր. թէմիղլիք մէտհէ շայան, վէ սէվիլէճէք պիր խաստիյէթ տիր. ամմա փիս

լիք՝ իյրէնիւնէնք վէ հիւքմ օլունաճագ պիր պէտ խույ տըր:

3. Թէմիզլիյի սէվէն քիմսէ՝ կիյինտիյի էսվապը, էլլէրինի, այագլարընը, երւզիւնիւ վէ պիւթիւն վիւճուտինի քիր վէ փիսիքտէն սագլար:

4. Պու պէնտի օգույան չօճուգլար՝ էյէր շիմտիտէն թէմիզ եաշամաղա՝ ատէթ էթմէզլէր իսէ, պէօյիւտիւքտէ տախի քիրլի վէ փիս գալաճագլար, պու սէպէպտէն սիզ, սէվկիւլիւ չօճուգլարըմա, պա՛ղը ֆաիտէլի շէյլէր սէօյլէ՝ յէճէյիմ:

Էվվէլա քիրլիյինն եախօտ փիսլիյինն սէպէպլէրինի կէօսթէրէճէյիմ:

5. Քիրլիլիք՝ տիգգաթսըզլըդտան, եախօտ սագընմամագտան իլէրի կէլիր: Պէն մէքթէպտէ եազը եազան պա՛ղը չօճուգլար կէօրմիւշիւմ քի, անլէր սագընմատըզլարընտան, եազտըզլարը միւրէքքէպին լէքէլէրի աղըզլարընա, երւզլէրինէ, էլլէրինէ, վէ էթէքլէրինէ պուլաշմըշ խտի. անլէրին եազը եազտըզլարը քեաղըտ վէ օգուտըզլարը քիթապ՝ ալէսսէվի միւրէքքէպ լէքէլէրի իլէ պօյանմըշ կէօրիւնիւր խտի:

6. Էյէր անլէր եազը եազար իքէն գալէմլէրինի տիվիտէ տիգգաթլէ պաթըրսալար, վէ «Պիր եէրիմէ միւրէքքէպ լէքէսի պուլաշմասըն» տէյիւ տիգգաթ էթմէլէր խտի, պէօյլէ օլմա՝ յաճագ խտի:

7. Զօդ չօճուգլար վար քի, մէքթէպտէ օթուրուպ գալգտըզլարը եէրէ պագմաղլար: Օթուրտըզլարը եէրտէ թօղ թօփրագ պուլըն՝ տըղընտան՝ էսվապլարը, էլլէրի վէ այագլարը քիրլէնիր:

8. Պա՛ղը չօճուգլար եօլտա կիտէր իքէն, տիվարլարա սիւրիւնիւրլէր, սօգագլարտա օթուրուրլար, վէ օլ սէպէպտէն տէ քիրլի վէ փիս օլուրլար:

9. Պա՛ղը գըզլար վար քի, «Էվտէ անալարըմըզա եարտըմէտէլիմ» տէյիւ, գապ եայգամագ, էվ սիւփիւրմէք, գույուտան պիր գօվա սու չէքմէք կիպի, պիր իշ թութարլար. էյի էտէրլէր, լաքին տիգգաթսըզ օլուպ՝ գօլլարընը վէ էթէքլէրինի էյի սըղամատըզլարընտան էսվապլարը նէ՝ գատար քիրլէնիր:

10. Պա՛ղէն, չօճուգլար թա՛ամ եէր իքէն՝ սագընմատըզլարընտան, եէտիքլէրի թա՛ամը իւսթիլէրինէ տէօքէրլէր, վէ պա՛ղըլարը պուլաշըդ էլլէրի իլէ շուրա պուրա տօգուճուրլար, վէ հէփ տօգուճուրլարը եէրլէրի տէ քիրլէտիրլէր: Իշթէ, չօճուգլարըմ, պուճլար, վէ պուճլարա էմալ օլան տահա նիշէ շէյլէր վար տըր քի, անլէրտէն սագընմագ կէրէք տիր:

11. Պիր տէ թէրթիպսիզլիքտէն վէ նիզամաղըլըդտան իլէրի կէլիր: Զօդ չօճուգլար վար քի, եազը եազարքէն տիվիթլէրինի մէյտանէ, վէ

միւնասիպէթսիզ մահալէ գօրլար տա, եա քէն տիւէրի եա մէքթէպ արգատաշլարը, պիր եօլ իլէ անա տօգուհմադլէ, տիվիթլէրի տէվիլիպ միւրէքքէպ տէօքիւլիւր, էլլէրի վէ էսվապլարը լէքէլէնիւր. լաքին տիվիտին մախսուս վէ նիզամ լը եէրի օլսա, էօյլէ օլամադ:

12. Պա'ղը չօճուգլար՝ քիթապլարընը պիրազ օգուտըգ տան սօնկրա հիչ կէօղէթմէյիպ աշըգ օլարագ մէյտանա աթարլար, վէ օրատա կէօնէ կէօն եօլլար իլէ քիրլէնիւր: Պունտան մա'տա, եաշ շէյլէրի գուրու շէյլէրին, քիրլի շէյլէրի թէմիզ շէյլէրին եանընա գօրլար, հէմպուլու նան շէյլէրինի գարմագարըշ պըրագըրլար, վէ պու սէպէպտէն անլէր թէզ քիրլէնիպ՝ իշէ եարամազ օլուրլար:

13. Պա'ղը չօճուգլար՝ կէօղլէրի չափագլը, վէ եէտիքլէրի եէմէք էլլէրինտէ վէ աղըղլարըն տա պուլաշըգ օլարագ մէքթէպէ կէլիլլէր. անլէր թէրթիպ վէ նիզամիւզըէ սապահտան գալ գընճա վէ թա'ամտան սօնկրա եայգամայը քէն տիլէրէ 'ատէթ էթմէտիքլէրինտէն, պէօյլէ ու թանըլաճագ պիր հալտէ պուլուհուրլար:

14. Նէսնէլէրին գըյմէթինի պիլմէմէքտէն իլէրի կէլիլ: Էյէր Գիօրգ՝ պապասընըն եա գընտա ալըշ իտիյի եէնի վէ կիւզէլ քիթապլըն գըյմէթինի, վէ պապասընըն՝ անըն փարասընը գաղանանտէք նէ՝ գատար չօգ զահմէթ շէք:

տիլինի պիլմիշ օլսա իտի, անը պու գատար թէզ քիրլէտիպ իշէ եարամազ էթմէզ իտի. էյէր Սննա, վալիտէսինին քէնտինէ եէնի տիքտիյի ֆիսթանըն գըյմէթինի պիլսէ իտի, չօգ սագը նըպ անը պու գատար թէզ քիրլէթմէզ իտի:

15. Պիրազ տա քիրլիլիլին իլէրի կէթիլտի յի զարարլարը պէյան էտէլիմ:

Քիրլէնէն շէյլէրի թէքրար թէմիզլէմէք չօգ էմէք ու զահմէթէ, վէ մէսարիֆէ միւհթաճ տըր: Սիզին սագընմայարագ միւրէքքէպ լէքէլէրի վէ սաիր շէյլէր իլէ թէզ թէզ քիրլէթտիյի նիզ էսվապլարը՝ անալարընը նէ՝ գատար չօգ զահմէթ իլէ եայգայօր. անլէր թէզ թէզ եայ գանմագլէ թէզ թէզ տէ էսքիյօրլար. անլէրին եէնիսինի ալմագ իշիւն պապալարընը նէ՝ գատար զահմէթ շէքէյօրլար:

16. Քիրլիլիլէ վէ փիպիլէ՝ կէօղէ զայէթ չիր քին կէօրիւնէն պիր պէտ խույ տըր, հէմ 'այպ տըր: Պիր չօճուգ զայէթ պահալը էսվապլար կիլինսէ, լաքին թէմիզ թութմազսա, հէր քէս անտէն նէֆրէթ էտէր, վէ՝ «Եաղըգ քի պէօյլէ էսվապ կիլինմիշ տիր» տէր. լաքին ֆա գիր պիր չօճուգ՝ էսքի պէզ փարալարընտան էսվապ կիլինսէ, վէ երնէ քէնտինի թէմիզ սագլասա, հէր քէսէ կիւզէլ կէօրիւնիւպ մէտհ օլունուր:

17. Քիրլիլիլէ վագըթ զայպ էտէր: Սէն օ.

Թուրադըն հերի սագընմատըդընտան թէզ
զիպիլ էտէրսին, քեաղըտ փարչալարը վէ սաիր
շէյէր իլէ տօլտուրըսըն. օրայը թէքըար թէ-
միզէմէք իշիւն սիւփիւրմէզսէն՝ այս տըր, լա-
քին սիւփիւրսէն վագթըն թէէթ օլուր: Պէոյ-
լէ տէ սաիր շէյէր իշիւն՝ անլէրի թէմիզէմէյէ
վէրէճէյին վագթը, տէրսինի էօյրէնմէյէ վէր-
սէն տահա ֆաիտէլի օլմաղ մը:

18. Քիրլիլիք սաղըղա քէտէրլի տիր: Զօգ-
տիւրլիւ խսաթալըզար վէ՝ իլէթլէր՝ էսվապը-
մըզը վէ վիւճուտիմիզի թէմիզ սագլամատը-
ղըմըզտան իլէրի կէլիւր:

19. Էսվապընը վէ վիւճուտիմի թէմիզ սագ-
լամայան քիմսէ՝ ճանընը տա կիւնահըն. քիր վէլէ-
քէլէրինտէն թէմիզ սագլամայը պիլմէզ: Թօզ
թօփըրազ վէ սաիր շէյէր էսվապըմըզը վէ վիւ-
ճուտիմիզի քիրլէթտիյի կիպի, կիւնահըլար
տախի ճանըմըզը քիրլէտիր. պիզէյէր կէօրիւ-
նիւր շէյէրիմիզի, քիր վէ փիստէն սագլամազ ի-
սէք, կէօրիւնմէզ օլան ճանըմըզը կիւնահտան
սագլայաճաղըմըզ իհթիմալ տէյիլ տիր:

Սաւալար: 1, 2. Թէմիզիք վէ քիրլիլիք պիր մի
տիր: 3. Քիմէ թէմիզ տէրիզ: 4. Նէտէն կէրէք
տիր քի չօճուզլար թէմիզ օլալար: 5. Քիրլիլիք
նէտէն կէլիւր: 6, 7. Պաղը չօճուզլար նէ տիզ-
գաթսըզըզ էտէրլէր: 8. Նօլտա նաթըլ կիտէրլէր:
9. Գըղար նէյէ տիգգաթ էթմէք կէրէք տիրլէր:

11. Քիրլիլիք պիր ախէր սէպէպ նէ տիր: 12,
13. Պիր շայիրտ քիթապընա վէ թէմիզլիյի նէ-
ճէ մուգայէտ օլմալը: 14. Քիրլիլիք պիր իւշիւն-
ճիւ սէպէպ նէ տիր: 15—18. Քիրլիլիյին գաճ մա-
ղարաթըզ զիքը օլուճմուշ տիր: 19. Տահա նէ:

ՏԵՐՍ 24.

Սանա'աթ	Փիլիճ	Թիւքի	Գըրլանղըճ
Թա'ճիզ	Գանա'աթ	Պալըզ չին	Ուսթա
Թիճարէթ	Թափուզ	Գարընճա	Մահիր
Քէօյլիւ	Քէօիէք	Ինճպէր	Հիւնէրլի

ՀԱՅՎԱՆԼԱՐԸՆ ՍԱՆԱՊԹԼԱՐԸ

Բաբէն. 'Սմուճա, քէրէմ էտիպ պանա պիր
շէյ նազլ էթ տէ՝ էյլէնէյիմ, չիւնքի զայէթ
Եօրուլըշ ըմ:

'Ահա-ճա. Լաքին, Բուբէն, էյէր տէտիլին կի-
պի չօգ Եօրուլըշ իսէն, սէօյլէյէճէյիմէ նա-
սըլ կէրէյի կիպի տիգգաթ վէրէ պիլիւրսին:
Բ. Օ թարաֆտան սէն հիչ հաճէթ էթմէ,
պիր սէօզիւ պիլէ գաչըրմամ. հիչ սէնի տինկլէ-
մէքտէն առէմ թա'ճիզ օլուր մը:

Ս. Փէք էյի, իշիմիզ սէնի էյլէնտիրմէք իսէ,
էլէ ալաճաղըմըզ տա էլպէթթէ խօշ պիր մատ-
տէ օլմագ կէրէք տիր. իսթէրմիսին քի սանա
հայվանլարըն, գուշլարըն, վէ պէօճէքլէրին սա-
նա'աթը հագգընտա սէօյլէյէյիմ:

Բ. Նէ՛, սանա՛աթ մը . հայվանլար սանա՛աթ մը իշէրլէր : Սահի՞հ մի տէյօրսըն քի, հայվանլար սանա՛աթ իշէրլէր :

Ա. Շիմտի կէօրիւրսիւն : Թիւքի՛ թափուգ թիճարէթինէ մէշղուլ տըր, օ տա՛ ասըլ ուս թասը օլարագ, նիճէքի քէօլլիւէր պուճու՛ քէնտի պաշլարընա կէլէնտէն փէք էյի անլա մըշլար տըր :

Բ. Պուճա հիշ շէքք ու շիւպհէ իսթէմէղ :

Ա. Փիլիճլէրէ վէ եափուլարա տա գանա՛աթ էթմէյիպ՝ վարըր, եաշընը ալմիշ թաուգլարըն թիճարէթինէ կիրիշիր : Սէմիզ սէմիզ գուշլարը թութուպ տա, օրմանտաքի մախղէնինէ կէօթիւրիւր :

Բ. Թիւքիտէն մա՛ատա սաիր տահա հա՞ն կը հայվան սանա՛աթ էտէր :

Ա. Սու քէօփէյի, վէ պալըգչին գուշու՛ հիշ օլթալարը վէ աղլարը տախի օլմայարագ պալըգճըլըգ էտէրլէր : Սու քէօփէյի՛ քէնտի սանա՛աթընա էքսէրի սույուն ալթընտա մէշղուլ օլտըղընտան չօգլուգ կէօրիւնմէղ, ամմա պալըգչին՝ ինճէ վէ ուզուն պաճաղլարը իլէ ըր մաղըն սըղ եէրլէրինտէ տուրտըղընտա՛ հէր ատէմ կէօրէ պիլիր : Ուզուն պուրնընը՝ ալ էլ՝ աճէլէ սույա տալտըրըպ՝ պիրադտան կէօրիւր սիւն քի, աղղընտա պիր պալըգ օլարագ պաշընը սուտան չըգարըր : Պու գուշուն վէ սու

քէօփէյինին պալըգճըլըգ էթտիքլէրինի ինքեար էտէմէղսին :

Բ. Խայր, էտէմէմ. լաքին սէն սէօլլէմէղսէն, պու շէյ խաթըրմա պիլէ կէլմէյէճէք իտի :

Ա. Գարընճալար եէվմիյէ բէնճպէրլիք էտէրլէր վէ իշէրինտէ տախի փէք զայրէթլի օլարագ՝ մասլահաթլարընա ճանը կէօնիւտէն կիրիշիրլէր :

Կիթ եօգլա. պագայըմ անլէրի կիւնտիւզիւն ույգուտա պուլա պիլիրմիսին :

«Հիլէսիզ չալըշըր, պագ դարընճայա,
'Սըրիֆ օլ, եօլունու՛ ալ միւլհաղայա :»

Բ. Էյ, 'ամուճա, տահա սէօլլէ, եօրղունլըղըմըն եարըսը գալմատը :

Ա. Գըրլանղըճ սինէքճի տիր վէ պիր կիւնտէ նէ գատար թութաղընը պիլսէն թէ՛աճճիւպ էտէրսին : Սույուն եիւզիւ պէրապէրի ուշուպ կիթտիյինէ չօգ տէֆ՝ա բասթ կէլմիշ օլմալըսըն : Պու իսէ սինէք թութմագ իշիւն տիր :

Բ. Էլլէթ կէօրմիւշիւմ, վէ պանա կէլիր քի, գըրլանղըճլար տախի գարընճա գատար զայրէթլի տիրլէր :

Ա. Գունտուղ՝ օտունճը, եափուճը վէ սըվաճը տըր . օ պու սանա՛աթլարըն փէք ուսթա

սը տըր․ տիշի իլէ քիւչիւք աղաճլար քէսէր, վէ էվինի եափտըգտան սօնկրա տէօնէր անը սըվար :

Բ․ Ա՛ֆէրիմ, գունտուղ, ուսթալըգտա հէփ պաշգալարընը կէչիյօսըն :

Ա․ էչէք արըսը քեաղըտճըլըգ էտէր․ հէմ քէնտի քեաղըտընը հիչ պիր քեաղըտճընըն գուլլանմատըղըքէրէսթէլէրտէն եափար : էչէք արըսընըն եուվասընը տիգգաթլէ եօգլայաճագ օլսան, պուլաճագսըն քի, հէր եէրի քեաղըտտան եափըլընը տըր :

Բ․ Տիւնեատա՝ պէնիմ՝ ագլըմտան կէչմէյէն նէ՝ աճայիպ շէյլէր վար իմիշ :

Ա․ Էթէն գուշլար՝ մուղիգաճը տըրլար, վէ հիչ պիր մուղիգա՝ անլէրինքինէ մանէնտ օլամաղ : Հա՞նկը պիրինի մէտհ էտէլիմ :

«Հէր պիրինին էլվան էլվան գանատը,

Ահէնկլէրի նէ խօշ էտէր օրմանը :»

Բ․ Գօրգարըմ՝ քի պիթիրէճէքսին :

Ա․ Խայըր, գօրգամ : Աթէշ պէօճէյի, վէ գանտիլ պէօճէյի մաշա՛լէճի տիրլէր : Աթէշ պէօճէյինի եաղ ագչամլարը չօգ կէօրմիւշսին․ էօրթիւլիւպ աչըլարագ ուշար կէղէր : Գանտիլ պէօճէյի տէ ուչամաղ իսէ տէ, տիշարլարտա օթլարըն արասընտա փարլայարագ ըշըգ վէրիւր :

Բ․ Էվլէթ, պուշլարը կէօրմիւշիւմ․ պու մաշա՛լէճիլէրի ապլա ունութմամ :

Ա․ Պալ արըսը՝ միւհէնտիս տիր․ զիրա պու իլմին գաիտէլէրինէ օլ տէրէճէ աշինա տըր քի, էն աղքէրէսթէ իլէ՝ էն քիւչիւք եէրէ էն չօգ շէյ սըղաճագ գապ եափմասընը պիլիւր : Հէփ իլմի հէնտէսէ միւտէրիպլէրի պիր արայա կէլսէ, անըն եափտըղը կէօղլէրտէն տահա ա՛լա սընը եափամաղլար :

Բ․ Պալարըսընըն մա՛րիֆէթի՝ պէնիմ զանն էթտիյիմտէն վէք զիյատէ իմիշ :

Ա․ Պա՛ղը գուրտլարըն իշի իփէք եափմասը օլուպ՝ տիւնեատա պուլունան հէփ սաիր իփէք ճիլէրի կէչէրլէր, զիրա էն պահալը ճանֆէսլէրին իփէյինի՝ իփէք պէօճէյի եափար : Մէմավի պապամըղ էտնա հայլանլարա նէ՝ աճայիպ սըֆաթլար պախշ էթմիշ տիր :

Բ․ Պու կիւն՝ սապըգ հիչ պիլմէտիյիմ չօգ շէյլէր էօյրէնտիմ :

Ա․ Քէօսթէպէք լաղըմճը տըր, վէ եէր ալթընտա պիր ուսթատան թա՛լիմ օլունմըշ կիւպի, եօլլար աչար : Նալթիլօս՝ կէմիճի տիր, իսթէտիյի վաղըթ ելքէնինի աչըպ սու իւղէրինտէ կէղէր, իսթէտիյի վաղըթ գափար, վէ իսթէտիյի վաղըթ տէմիր աթար :

Բ․ Պու շէյլէրի պիր քիմնէնին պէօյլէ աչըգ անլատաճաղը ասլա խաթըրմտան կէչմէղ իտի :

Ա. Սէօզիւմիւ պիթիրմէզտէն շունլարը տա
տէյէյիմ քի, չադալ ալճը, շահին՝ մահիր
դուշ թուլթուճը, սիւլիւք՝ ուսթա ճէրրահ,
վէ մայմուն էն հիւնէրլի իւի ճանպաղը տըր :

Պէրխորտար օլ, 'ամուճա, ճանլմին սըզըն
թըսը պիւս պիւթիւն կիթտի, պիր սա'աթ
տահա տինլէսէմ՝ օսանաճաղըմ հօգ :

Ա. Շիմտի սէն պիր շայիրտ հալինտէ չօգ շէյ-
լէր էօյրէնմէքտէ իքէն՝ սանա շու նասիհաթը
վէրէյիմ քի, սէն տախի էթրաֆընտա սէնտէն
աղ պիլէնլէրի միւրիւվ վէթ վէ մահճուպըդ իլէ
թա'լիմ էթմէք իչիւն՝ էօյրէթմէք, եախօտ խօ-
ճալըդ սանա'աթընա պաշլայասըն :

Սոսլար : Բուրէն նէ արդուլատը : 'Ամուճասը
նէշէյ հադըրնտա սէօյլէտի : Թիլքինին սանա'աթը
նէ տիր, Մախդէնի նէրէտէ տիր : Սու քէօփէյի,
վէ պալըզինին սանա'աթը նէ տիր : Նախը իչլէր-
լէր : Սանա'աթ սահիպի կիպի պաշգա տահա նէ
հայվանլար զիքը օլունմուշ տըր : Բուրէնէ նէ նա-
սիհաթ վէրիտի :

ԲԷՄ ՆԱՍԻՀԱԹ

- 1 Թիլքինին պիրի պիր կիւն՝
Չօգ կէզիպ օլտու հօրդուն,
Հիչ պիր ալ պուլամատը,
Գարնըն՝ տօյուրամատը :

- 2 Կէզտի հօրդուն վէ թազսիր,
Փէյ տէր փէյ օլտու հազիր.
Տօլաշպ օլտու սէֆիլ.
Աճա քի՞մ օլուր քէֆիլ :

- 3 Մէճպուր իտի կէզմէյէ,
Աճըղըն տօյուրմաղա,
Հիչ րահաթ էտէմէզ'տի,
Կէօզիւ տէօրթ հանտա իտի :

- 4 Սօնկրա կէօրտիւ պիր խօրօզ,
Օդուտու պին աֆօրօզ,
Զիւն օ աղաճտա իտի,
Թիլքիյէ նէ՞ վար իտի :

- 5 Զըգամազտը աղաճա,
Էրէմէզտի խօրօզա,
Զօդ պազտը մէլի մահդուն,
Ճիյէրի օլտու փիւր խուն :

- 6 Օթուրուպ տիզտի հիլէ,
Քի խօրօզ օրտան էնէ,
Ճիւմլէ գուվլէթին՝ թօփլար,
Շիմտի իճրայա պաշլար :

- 7 Սէյիրտիր պիր օ հանա,
Կէլիր պիր տէ պու հանա,
Շաղ մէսրուր օլուպ սըշրար,
Խօրօզա շէօյլէ սէօյլէր :

- 8 «Միւժտէ» էյ խօրօղ գարտաշ,
Մէսրուր օլ սէն տէ հօլտաշ,
Պու կիւն կէլտի պիր ֆէրման
Փատիշահի 'աղիմտէն:
- 9 Պէյն'միղտէքի տիւշմէնիք,
Գալգտը գատիմ խասիմիք,
Օլտու պէօյիւք պիր պարըշ,
Արթըգ էսքիւէր կէչմիշ:
- 10 Արթըգ եէմէմ պէն սէնի,
Սէն տէ րէտտ էթմէ պէնի,
Սանա տալիմ պիր հօլտաշ,
Օլտում տէրտտաշ արգատաշ:
- 11 Եալան տէյիլ իմ, խօրօղ,
Շու պաշընտաքի ֆօթօղ,
Օլտուն ճանրմա խասիմ,
Էյէր եալանճը իսէմ:
- 12 Իմտի կէլ, էն աղաճտան,
Էօլիէյիմ սէնի ճանտան,
Սարըլըպ էօլիւշէլիմ,
Պու կիւն պայրամ էտէլիմ: »
- 13 Խօրօղ հիլէյի անլար,
Ճէվապա շէօյլէ պաշլար,
«Արտտան կէլէն աթըլար,
Քէօլէքէր հէմ թաղըլար,

- 14 Կէլիյօրլար 'աճէլէ,
Ջաննըմ պու միւժտէ իլէ.
Պիրաղ տահա տուրուբան,
Իշին օլուր փէք սասան: »
- 15 Նէ եալսըն սէֆիլ թիլքի,
Ավճը փէք եազըն իտի,
Գաշտը իսէ տէ ճանտան,
Գուրթուլմատը ավճըտան:
- 16 Պէօյլէ՝ ֆէնա չօճուգլար
Չօգ ճինս հիլէլէր գուրար,
Սաֆաէրուն չօճուգլարը,
Աղտըրմաղա օնլարը:
- 17 Զիքը էթ մէլ'ուն թիլքիյի,
Քէմէ հիշ վէրմէ մէյլի,
Խօրօղ գալսըն խալմընտա,
Միւհքէմ տուրտու աղաճտա:
- 18 Փաքըլըգ պիր մէթին գալ'ա,
Տալիմ անտէ տուրանա
Հիշ եազլաշամաղ շէյթան,
Զարար էտէմէղ տիւշմէն:

ՏԵՐՄ 25.

Մէրալիք	Զէփքէն	Հանկը	Ախէր
Գորգազըդ	Մաթլուպ	Եէտ	Էլպէթթէ
Յովսէփ	Ղափղա	Ինճիթմէք	Մահճուպ
Մինաս	Սէպէպ	Գապարթմադ	Եանլըշ

ՄԵՐՏԼԻՔ ՎԷ ԳՕՐԳԱԳԼԸԳ

1. Պիր կիւն մէքթէպտէ Յովսէփ իլէ Մինաս, ալն արասընտա պիր նիզա՝ օլտու, վէ եազըդքի, օլլանլարտան տախի պա՝ղըլարը պունլալըն պէյնինտէ զափղայը գապարթմաղա չապալատըլար:

2. Մինաս՝ հէման չէփքէնի չըդարըպ՝ զափղայա տուրմաղա հազըր օլտու, լաքին Յովսէփ զափղա էթմէք իսթէմէզ իտի:

3. Խօճալարը՝ պիր եօլ իլէ մատտէյի անլալարադ՝ Մինաստան ճէփապ մաթլուպ էտիպ՝ «Մինաս, պանա սէօյլէ, Յովսէփ իլէ նի՛չիւն զափղայա տուրմադ իսթէրսին» տէտի:

4. Մինաս. Պունուկ իչիւն քի, էփէնտիմ, էյէր կէրի չէքիլէճէք օլտուսամ, օլլանլար պանա գօրգադ տէրլէր:

5. Խօճա. Եա՛, էօյլէ իսէ գօրգադ տէնիլմէմէք իչիւն՝ քէօթիւ օլան չէյի էթմէյէ նիյէթ էտիյօրսըն. եա՛զըդ, Մինաս, սէնին եէրինէ պէն ութանըյօրըմ:

6. Վէ անտէն Յէփէփէ տէօնիւպ՝ «Նէ՞ սէպէպտէն Մինաս իլէ զափղա էթմէք իսթէմէյօրսըն» տէյիւ սօրտու:

7. Յիւլէփ. Զօդ սէպէպլէրիմ վար, էփէնտիմ:

8. Խօ. Սէօյլէ, պադալըմ սէպէպլէրին նէ՞ իմիշ, թաքի հադգ հանկընըղըն եէտինտէ օլտըղընը պիլէլիմ:

9. Յ. Էփէնտիմ, սէպէպիմին պիրի շուքի, Մինաս իլէ զափղա էտէճէք օլսամ, էյի պիլիյօրըմ քի պիր եէրի ինճինէճէք տիր, պէն տէ անտէն խօշլանմամ:

10. Խօ. փէք էյի:

11. Յ. Պիր ախէրի տէ շուքի, պէն քէնտինի ինճիտէճէք օլտըղըմ հալտէ, էլպէթթէքէնտինին տէ պանա պիր մաղարըթը սօդու նաճադ տըր:

12. Խօ. Սնա շիւպհէ եօդ հա:

13. Յ. Պիր տէ շուքի, էփէնտիմ, պիլէրէք եանլըշըղա պասմագտան իսէ, գօրգադ տէնիլմէյի պէն տահա էվլա սայարըմ:

14. Խօ. Պու տա փէք ա՛լա:

15. Յ. Նէթիճէի քէլամ, էփէնտիմ, պիլիլիմ քի զափղա էյլէմէք տէյիւ սալթ մէքթէպին գանուկարընա գարշը տըր, իլլա Հէփատէմլէրի սէվին, վէ պիրի պիրինիդէ սուչլալընըղը՝ աֆվէտին տէյիւ պույուրան Գուրթա.

ընճըմըղըն թէմպիհէրինէ տախի գարշը տըր :
 16. Խ. Պէնճէ, զաւլա էթմէմէյէ կէթիր-
 տիյին սէպէպլէր կէօթէրիյօրլար քի, սէնտէ
 Մինաս իլէ զաւլայա տուրարագ զաւիպ կէլմէք-
 տէն տաճա զիյատէ մէրտլիք վար իմիշ :

17. Չօգ հալլէր վար քի, քէնտի խըրսընըղը
 զապթ էտիպ տէ, հագգը իճրա էտէ պիլմէք ի-
 չիւն խայլի զահմէթ լաղըմ'օլուր, ֆագաթ մահ-
 ճուպլըդ իլէ զայրիլէրին սիթէմինէ տայանմագ-
 խըրսա կէլիպ տէ զաւլայա գալգըլմագտան
 տահա միւ'թէպէր տիր :

Մասլա : 1. Պու իքի օղանլարըն իսիմէրի նէ
 իտի, Պաշգալար պուռլարըն արասընտա նէ չըգար-
 մաղա չալըշտրլար : 4. Մինաս զաւլայա նիչիւն
 հաղըրլըդ կէօթէրտի : 9—13. Յուլսէփին կերի
 տուրմասընա սէպէպլէր նէ իտի : 16. Խօճա անա
 նէ տէտի : 17. Պէօյլէ վագըթտա միւ'թէպէր եօլ
 հանկըսը տըր :

ՏԵՐՍ 26.

Հաֆթա	Ճէսարէթ	Ֆագիր	Մէրտիվէն
Գագաչն	Էնճամ	'Աճուզէ	Գուճագ
Խաթուն	Եյիթ	Տիւման	Փէնճիրէ
'Ալէվ	Իֆթիխար	Եըլտըրմ	Արգատաշ

ՏԵՎԱՄԸ

1. Ագտէմքի տէրստէ զիքրի կէչէն մատտէ-
 նին իւզէրինէ պիր հաֆթա գատար կէչտիքտէն
 սօնկրա՝ գաղաէն պիր ֆագիր 'աճուզէ գարը-
 նըն էլի թուլթուշտը : Չիւնքի իշիթմիշ օլմա-
 լըսընըղքի, չօգ շէհիրլէրտէ էվլէր թաշ պինա
 օլմատըղընտան՝ արա սըրա եանկըն զուհուր
 էտէր :

2. Հէր նէ հալ իսէ, պու խաթուն՝ ճանընը
 կիւճ իլէ գուրթարա պիլտի, լաքին քէնտիյին
 թօրուըն օլարագ՝ պիր քիւչիւք գըղվար իտի,
 քի իւսթ գաթտա ույույօր իտի, վէ 'ալէվլէր
 տախի հէման անա եագլաշմըլ իտի :

3. Մէքթէպ շայիրտլէրինտէն պա'զըլարը
 եարտըմա սէյիրթտիլէր իսէ տէ, նէ եափա-
 ճագլարընը պիլմէղլէր իտի : Չօճուղը աթէշ-
 տէն գուրթարմաղա հիշ պիրի ճէսարէթ էտէ-
 մէղ իտի :

4. Լնճամարալարընա պիր եիյիթ օղլան կէ-
 լիպ՝ չօճուղըն թէհլիքէսինի անլայարագ՝ եըլ-
 տըրմ'կիպի տիւմանը եարըպ՝ տար մէրտիվէն-
 լէրտէն եօգարը աօղրու ֆըրլատը չըգտը :

5. Պիրաղ տուրուր տուրմաղ, պու մէրտ օղ-
 լան՝ չօճուզ գուճագընտա փէնճիրէնին էօնիւ-
 նէ կէլիպ՝ աշաղըտա տուրան պիր ատէմին գու-

ճաղընա ուսուցիչ անը պրագադ, վէ քէնտի-
սի տէ պիր եօլ պուլուպ՝ էնտի գուլթուլտը:

6. Լաքին օլ չօճուղը աթէշտէն գուլթա-
րան պու ճէսուր օղլան քիմ իտի: Շօլ ղապղա
էթմէքտէ իլէրի աթըլան օղլա՞ն մը իտի:
Խայըր. շայիրալէրտէն չօղլարընըն՝ գօրգագ-
տէտիքլէրի Յովսէփ իտի:

7. Պու միւրիւվիլէթլի վէ ճէսարէթլի՝ աժէլ՝
հէփիսինին՝ ինտինտէ Յովսէփին ի՛թիպարընը
արթըրտը:

Պունտան պէօյլէ արթըգ հիչ պիրի անըն
մէրալիյինէ շիւպհէ էթմէտի:

8. Էրթէսի կիւն օղլանլար՝ Մինաս վէ Յով-
սէփ տէ արալարընտա օլարագ՝ չայա չիմմէյէ
կիթտիլէր:

9. Կէլ կէօրէլիմքի, Մինաս եիւղմէք պիւ-
մէղ իտի վէ չայըն իսէ՝ քէնարընտան մա՛տա
հէր եհրի տէրին իտի: Եինէ տէ ճէսարէթ էտիպ՝
Մինաս սույա կիթտի, վէ պիրագ իլէրի կիթ-
տիքտէն սօնկրա՝ սու պօյունտան աչարագ՝
պաթմաղա պաշլատը:

10. “Ամա՛ն, ամա՛ն, պօղուլըյօրըմ, պօ-
ղուլըյօրըմ” տէյիւ պաղըրտը:

11. Յովսէփ՝ ուսթա պիր եիւղկէճ օլարագ հէ-
ման սույա աթըլըպ եարտըմընա եէթիշտի, վէ
օ պօղուլմագ իւղրէ իքէն՝ էլինտէն թուլթուպ
չէքէրէք՝ սաղ սէլիմ գըյըյա եէթիշտիրտի:

12. Էյէր եանիլըն մասլահաթը Յովսէփին
մէրալիյինի կէօսթէրտի իսէ տէ, պու սույուն-
քի քէնտի արգատաշլարընըն գալպինտէ անը
տահա զիյատէ սապիթ էյլէտի:

13. Մէքթէպէ տէօնտիւքլէրինտէ՝ հէփ շա-
յիրալէր եիւքսէքսէտա իլէ՝ “Եաշասըն Յովսէփ”
տէյիւ էլլէր գալտըրարագ անը գարշըլատըլար:

14. “Պագըն, Յովսէփին պու նէճիպ հարէ-
քէթինէ քիմ հայրան օլմագ՝ Պօշ իֆթիսար սա-
հիհ մէրալիքտէն նէ՛ գատար իրագ օլտըղը-
նը պունտան էօյրէնին”, տէտի խօճա:

15. “Տօղրույը էթտիյի իշիւն իւղէրինէ սի-
թէմ կէլէճէյինի պիլէրէք՝ եինէ անը էթմէք-
տէն չէքինմէյէն՝ ... էէէ օլուր: Պաշգա-
լարը իւղէրիմէ կիւլէր տէյիւ անը էթմէքտէն
չէքինէն իսէ՝ ... օ՛ տըր:”

Սաւալար: 1. Նէ գաղա օլտու տէնիլտի: 2. Իւսթ
գաթտա ույույան քիմ իտի: 4, 5. 0 նմսըլ գուր-
թուլտու: 6. Քիմ գուրթարտը: 8. Էրթէսի կիւն
նէ օլտու: 9. Քիմ աղ գալտը պօղուլըյօր իտի:
11. Նմսըլ գուրթուլտու: 12. Յովսէփին պու հա-
րէքէթինին արգատաշլարընա նէ թէէսիրի օլտու:
14. Խօճա անլէրէ նէ տէտի: 15. Սաղ եիյիթ քիմ
տիր: Ասըլ գօրգագ քիմ տիր:

ՏԵՐՍ 27.

Էօյիւնմէք	Տիւպէր	Ձիֆթ	Էտնա
Քէնար	Գունտուրա	Եումշադ	Էօթէ
Էսվապ	Կյոյնմիշ	Պահալը	Նահապդ
Կիւզէլ	Կէօրմէք	Թըրթըլ	Թիւքի

ԷՅՅԻՒՆԷՆ ԶՕՃՈՒԳԼԱՐ

1. Պիր քիւչիւք գըղիլէ պիր քիւչիւք օղլան՝ պիր կիւն սու քէնարընտա, չիչէքլէրին արաւ սընտա օթուրմուշլար, վէ քէնտի էսվապլարը իչիւն պէպիւրլէնէրէք գօնուշույօրլար իտի :

2. «Հէլէ պագ, նէ՛ կիւզէլ պիր եէնի ֆէսիմ, նէ՛ տիւպէր պիր մաւի չուխա եէլէյիմ, հէմ տիղլիյիմ, վէ նէ՛ ա՛լա պիր չիֆթ եէնի գունտուրամվար : Պէնիմ կիպի կիւզէլ կիյինմիշ պիր ատէմ կէօրմէյօրլմ», տէտի օղլան :

3. «Սահի՞հ մի, էֆէնտիմ, պանա կէլիր քի պէնիմկիյտիքլէրիմսէնինքինտէն տահա կիւզէլ տիր, չիւնքի ֆիսթանըմիփէք տիր . հէմ չու կիյտիյիմքիւրքէ պագ, նէ՛ եումշագ տըր . էլ պէթթէ պէնիմ ըուպամչօդ պահալը օլմալը», տէտի քիւչիւք գըղ :

4. «Լաքին պէնիմքի գատար պահալը օլտմաղ եա», տէտի օղլան : Օ արատա եանլարընտաքի օթըն արասընտան պիր թըրթըլ սիւ-

րիւնտիւ չըգտը, վէ անլէրէ չէօլէ տէտի . «Սէ սինիդի քէսին, հիշ պիրինիդին տէ էսվապը իչիւն էօյիւնէճէք պիր եէրի եօգ տըր . զիրա կիյտիյինիդ հէփ էսվապլար սապըգ գուլլանըլմըշ, վէ սիդին ինտինիդտէ էտնա վէ խօր սայըլան սաիր հայվանլարա էսվապլըգ էթտիքտէն սօնկրա սիւզին էյինիդէ կէչմիշլէր :

Նէ՛ տէրսինիդ, օ իփէք էվվէլի պէնիմկիպի պիր գուրտըն էօրթիւսիւ իտի :

5. «Պագ, հանըմ էֆէնտի, պունա նէ՛ տէրսին», տէտի օղլան : Լօթէտէն պիր թիւքի կէլիպ՝ «Օլ քիւրք՝ վագթթըլէ պիզիմ սիւսիլէտէն պիրինին էսվապը իտի, լաքին նահագգըլըգ իլէ գափմըշսընըղ» տէտի :

6. «Եա պունանէ՛ տէրսին, արգատաշ», տէտի քիւչիւք օղլան : «Կէօրտի՞ւնմիւ, պէնիմ էսվապըմը նէ թըրթըրլար կիյինմիշ, նէ թիւքիլէր :

7. «Էվվէթ էօյլէ տիր», տէտի օրալարտա օթլանան պիր գօյուն . «Սէնին էսվապըն տախի պիր վագըթ՝ տահա սէն կիյմէգտէն, պէնիմ սօյումտան պա՛ղըլարընըն սըրթընտա իտի . ֆէսինի տէրսէն՝ ֆիլան եէրին քէչիլէրի թիֆթիք վէրտի տէ էօյլէ եափըլտը, պունտան մա՛տտա շօլ գըրտաքի տօսթլարըմը, եա՛նի սըղըրլարը պօղաղլատըլար տա, էթլինի սէնին իչիւն թա՛ամ եափտըգտան սօնկրա տէրիսինտէն տէ սանա գունտուրա եափտըլար :

8. Էյլէ խէ, պունտան էսվապ իշիւն պէ-
պիւրէնմէք տիվանէլիք օլտըղընը էյրէնին,
շիւնքի անէրի էլէ կէշիրմէք իշիւն էն էտնա
հայլանլարա միւհթաճըղ, շէյլէ քի պունլար
օլմատըղը հալտէ, ըհհաթըմըղա գուլլանմագ-
իշիւն Ալլահըն պիղէ վէրտիլի 'իլմվէ մա'րիֆէ-
թին տախի խայրընը կէօրմէյէճէք իտիք:

Մատուլ: 1. Իքի չօճուգ պիր սու քէնարընտա
նէ շէյ հագգընտա գօնուշույօրլար իտի: 4. Հան-
կըսընընքի տահա պահալը իտի: Իփէք նէտէն օլուր,
հախօտ քիմ հափար: 5. Քիւրք նէ տիր: 7. Չու-
խա նէտէն հափրըր: 7. Եիւն նէտէն հասըլ օլուր:
7. Տավարլարըն վէ սըղըրլարըն պիղէ նէ ֆաիտէ-
սի վար: 8. Պաշղա հայվանլարըն տախի պիղէ պիր
իւղգմէթի, հա ֆաիտէսի վար մը տըր:

ՏԵՐՄ 28.

Եաղմուր	Մահսուլ	Տանէ	Նլյէթ
Մասալ	Քէտէր	Քեաշքի	Պուրուն
Թարլա	Պուլուլթ	Էքինճի	Փարմագ
Զախրէ	Ուֆագ	Գարար	Ախէր

ԵԱՂՄՈՒՐ ՏԱՆԵԼԵՐԻ

1. Վագթըլէ պիր էքինճի պուլունուպ ա-
նըն տա պիր պէյիւք թարլասը վար իտի: Ա-

նը սիւրիւպ պուղտայ էքտի: Օթունը այըթ-
լար հէմ չօգ մուգայլէտ օլուր իտի, վէ էվինին
զախրէսի իշիւն կէօղիւնիւ պու թարլայա
տիքմիշ իտի:

2. Լաքին հէր նէ գատար չապալատը իտէ
տէ, կէօրտիւքի եաղմուր օլմատըղընտան պուղ-
տայ գուրույուպ սօլմաղա պաշլայօր, վէ քէն-
տի տէ “Էլիմէ մահսուլ կէլմէղ” տէյիւ գօրգ-
մաղա պաշլատը:

3. Պունուն իշիւն չօգ քէտէրլէնէրէք հէր
կիւն անը կէօրմէյէ կիտէր իտի, վէ նէ՝ զէման
եաղմուր կէլիւր տէյիւ տախմ կէօղլէրի պու-
լուլթարտա իտի:

4. Պիր կիւն հէման իւմիտ քէսիքլիյինտէ
կէյէ տօղրու պագմագտա իքէն, պաշը իւղէ-
րինտէ օլան պուլուլթտաքի իքի ուֆագ եաղ-
մուր տանէլէրի անը կէօրտիւլէր:

5. Պիրի՝ “Պագ շու էքինճիյէ, հալինէ ա-
ճընըյօրըմ. պու պուղտայ թարլասը իշիւն չօգ
զահմէթ շէքտի, իշլթէ հէման գուրույօր:
Քեաշքի անա պիր էյլիք էտէ պիլսէմ” տէտի:

6. Օլպիրի՝ “Էվլէթ, լաքին սէն եալընըղ
պիր քիւշիւք եաղմուր տանէսի օլարագ էլին-
տէն նէ՝ կէլիւր, պիր սափը պիլէ ըպատամաղ-
սըն” տէտի:

7. Օ իտէ “Պէլի, սահիհ տիր քի, չօգ իշ
կէօրէմէմ. Լաքին հիշ օլմաղսա պիրաղ օլուն

էքինճիյի ֆերրահլանտըրա պիլիբրիմ. իշթէ պէն
էլիմտէն կէլէնի էթմէյէ դարար գըլտըմ” տէտի:

8. Օլ պիլիբ” Պէն տէ կիտէրիմ, վէ չօգ պիլ
շէյ էտէմէզսէմտէ պարի էյի պիլ նիյէթիմօլ
տըղընը անլատա պիլիբրիմ. իշթէ կիտէյօ
ըմ” տէտի:

9. Վէ պուռու տէյիպ տանէլէր աշաղա էն
տիլէր: Պիլիբ” էքինճինին պուռնընա չարփըլտը,
վէ օլ պիլիբ” պիլ պուղտայ սափընա տիւշտիւ:

10. Էքինճի փարմաղընը պուռնընա կէօթիւ
րէրէք” Սման, եա՛ րապալի, պու նէ տիլ հա՛,
եաղմուր տանէսի: Նէրէտէն կէլտի: Է՛յ, է՛յ,
վար իսէ եաղմուր կէլէճէք” տէտի:

11. Իլք տանէլէր թարլայա էնէր էնմէզ՝ պիլ
զայրիսի տախի, “էյէր սիզ կիտէյօր իսէնիզ,
իշթէ պէն տախի կէլիբիմ” տէյիւպ՝ օ տա պիլ
ախէր սափ իւզէրինէ էնտի:

12. Պու արատա, պիլ չօգ եաղմուր տանէ
լէրի քէնտի տօսթլարընըն նէ հազգընտա գօ
նուշտըղընը անլամազ իշիւն պիլ երէթ թօփ
լանմըշլար իտի:

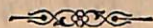
13. Պուղտայը սըվարըպ՝ էքինճինին եիւ
զիւնիւ կիւտիւրմէք իշիւն, էվլէլքի իքինին
կիթտիյինի կէօրտիւքլէրինտէ, իշլէրինտէն պի
րի՝ “Սիզ պէյլէ պիլ լսայըլը իշէ կիտէյօր իսէ
նիզ, պէն տէ կիտէրիմ” տէյիպ օ տա էնտի:

14. Էթթէտէն պիլրէր պիլրէր տէմէյէ պաշ

լտըլար: “Պէն տէ”, “պէն տէ”, վէ “պէն տա
խի”, վէ պէյլէճէ պիլ զանի եաղմուր օլուպ՝
պուղտայ տօյունճա սուվարըլտը: Վէ վազըթ
կէշէրէք էքին եէթիշտի, վէ սահիպի կէնիշ պիլ
լսարման չըգարտը: Օլ էքինին սօնու պէյլէ կիւ
զէլ օլմասը՝ իլք եաղմուր տանէսինին քէնտի է
լինտէն կէլէնի էթմէյէ նիյէթ էթմէսինտէն իտի:

15. Սէվկիւլիւ չօնուզլար, “Էլիմիղտէն պէօ
յիւք պիլ իշ կէլմէզ” տէյիւ կէվլէմէն: Էլի
նիզտէն նէ կէլիւսէ հէմէն անշ էտին: Մէլէք
լէր պիլէ գուտրէթլէրինտէն իւսթիւն պիլ շէյ
էտէմէզլէր:

Սոսալար: Պու հիքեայէյէ նէ տէնիլիլ: Մասալ
նէ տիլ: 1. Էքինճի թարլաթընա նէ եափտը: 2.
Նիտէ կիտէ պուղտայը նմսըլ օլտու: 3. Քէն
տիսի նէ հալէ կէլտի: 5. Պիլ եաղմուր տանէսի
նէ տէտի: 7. Նէ էթմէյէ դարար գըլտը: 9. Պիւ
րինճիսի նէրէ տիւշտիւ: 11—14. Էնճամ նմսըլ
օլտու: 14. Նէթիճէսի նիճէ օլտու: 15. Պու
տէրստէն նէ էյրէնմէք կէրէք սինիզ:

ՏԵՐՄ 29.

Յրալան	Պուչուգ	Պագըշ	Շադադ
Հիյպէթիլի	Տէօրթ	Եիւրիւյիւշ	Կէօքս
Եիւքսէք	Օմուզ	Մաղրուր	Հիսսէ
Ուղուշլըգ	Բէնք	Եանադ	Եըրթըճը

1. Արսլան՝ հայվանլար արասընտա էն հիյ-
պէթլիսի տիր։ Պա՛ղըլարընըն երւքսէքլիյի եքի
վէ ուղունըղը տէօրթ արչըն գատար օլուր իսէ
տէ, 'ատէթա երւքսէքլիքլէրի պիր պուչուգ
արչըն միգտարը օլուր։ Տիշիսի՝ օլ գատար իրի
օլմաղ։

2. Արսլանըն ըէնկի սարը օլուր։ Պագըշը
սէրթ, երւրիւյիւշիւ մաղրուր, վէ սէսի հիյ-
պէթլի տիր։ Եիւզիւ էնլի օլուպ՝ պա՛ղըլարըն
գավլինճէ ինսան չէհրէսինէ պէնզէր։ Պօյնու
իւզէրինտէ տախի սըգ, վէ ուղուն պիր եալը
օլարագ, քէնտինէ ահլը պիր հիյէթ վէրի։

3. Թէփէսի, շագագլարը, եանագլարը, չէ-
նէսինին ալթը, սըրթը, կէօքսիւ, օմուզլարը,
վէ պաճագլարընըն արտ թարաֆը՝ ուղուն թիւյ-
լիւ օլուր։ Լաքին վիւճուտինին հէփ սաիր
եէրինին թիւյիւ փէք գըսսա օլուր։

4. Տիշլէրի գավլի վէ քէսքին օլուպ՝ փէնչէլէ-
րի քէնտինինքինէ պէնզէր։ Կէօղլէրի փարլագ,
վէ աթէշի տիր, վէ էօլտիւքլէրինտէ պիլէ պու
հիյէթի ղայպ էթմէղլէր։

5. Թա՛ամը իչիւն կէճէլէրի տօլանըր, վէ էօ-
նիւնէ չըգան հէր հայվան իւզէրինէ սէրպէսթ
հիւճմ էտէր։ Արսլան հայվանաթըն փատիշա-
հը թէսմիյէ օլունուր։

6. Էն ազղըն արսլանլար Սֆրիգանըն մին-
թագաի հարրէ սէմթլէրինտէ պուլունուրլար։
Օլ պէլտէնին տահա սէրին սէմթլէրինտէ, վէ
եախօտ երւքսէք տաղլարըն թէփէլէրինէ եա-
ղըն եէրլէրտէ պուլունանլար՝ էնկին մահալլէր-
տէ օլանլար գատար հիյպէթլի տէյիլ տիր։

7. Արսլան ղայէթ ազղըն իսէ տէ, քէն-
տինտէ ինսանա տօղրու թապի՛աթտան պիր
խապի օլարագ՝ եարալը եա աճ օլմատըգճա
ատէմին իւզէրինէ վարմաղ, վէ փէշինէ չօգ
տիւշտիւքլէրի եէրլէրտէ թապի՛ի ճէսարէթի
կիթտիքճէ ազալըր։

8. Արսլանըն թապի՛աթընտա օլան պու թէպ-
տիւթ աչըգ կէօսթէրիյօր քի, թէրպիյէ իլէ օ
վահշիլիյինի թէրք էտիպ՝ ատէմէ ալըշա պիլիւր,
վէ ալըշտըղը տախի վար տըր, զիրա շիմոի՝ չօգ
եէրտէ եապանի հայվան պէսլէյէնլէր վար քի,
անլէր արսլան իլէ հէմ օյնարլար, հէմ տէ պիր
սուչը օլմայարագ անը ազարլար, օ իսէ սիւ-
քիւթ իլէ թէհամմիւլ էտէր։

9. Եինէ տէ արսլան՝ 'ալի ճէնապ պիր հայվան
տըր։ Հէմսէրթլիյինէ հէմինսաֆընա՝ չօգ քէր-
րէ իսպաթ կէօսթէրմիշ տիր։ Նիշէ՝ տէֆ՝ա եէ-
սին տէյիւ էօնիւնէ հայվանլար աթմըշլար տա,
քէնտիսի անլէրին ճանընա գըյմայըպ՝ եանըն-
տա գալմալարընա, վէ քէնտի եէյէճէյինտէն
անլէրէ տէ պիր հիսսէ չըգարմաղա ըաղի օլտը-
ղը վուգու՝ պուլմուշ տըր։

10. Արսլանը պաշգա երըթըճը հայվանլար տանթէֆրիդէ տէն պիր ալլաթապի'աթը տա խի շու տըր քի, նաչար եա աճ գալմատըգճա, սատէ քէնտի քէյֆի իչիւն փարէլէմէզ, հէմտէ քէնտինէ քեաֆի օլանտան զիյատէ թէլէֆէթմէզ :

Սոսլար : 1. Պաշգա հայվանլարա բուպարէն արսլանտան էօթիւրիւ նէ տէնիւմիշ տիր : Հէյալէլէ նէ տէմէք տիր : 1, 2. Արսլանըն պէօյիւքլիւյիւ նէ գատար օլուր : 2. Բէնիլի, կէօսթէրիշի, վէ ախէր խոսուսլարը հագգընտա նէ տէնիւմիշ տիր : 3. Սաչընտան էօթիւրիւ նէ : Տիշի վէ փէնչէսին տէն էօթիւրիւ նէ : 3. Թա'ամընա նէ զէման չըգար : 7. Ատէմէ տախի հիւճմ էտէր մի : 8. Թա'լիմ իլէ ալըզգան օլա պիլի մի : 9, 10. Արսլան հագգընտա տահա նէ տէնիւմիշ տիր :

ՏԵՐՍ 30.

Ա. ֆրիդա	Աչինա	Անըզտան	'Ալամէթ
ձէնուպի	ձէսիմ	Սարպ	Սիվրի
Տէօնիւշ	Տիւշմէն	Խասիմ	Ատէմ
Գարանլըզ	Գուտրէթլի	Քէնար	Քէտի

ԱՐՍԼԱՆ ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

1. Վազթըլէ Ա. ֆրիդանըն ճէնուպի թարաֆընտա պիր գաչ արգատաշ ալա չըգարլար : Իչլէրինտէն պիրի' էօյլէտէն սօնկրա գարանլըզ պասմազտան կէրի տէօնէճէյինի վա'տ էտէրէք եանլարընտան այրըլըր :

2. Լաքին պու առէմ' տէօնիւշտէ եօլընը շաշըրտը վէ օրթալըզը տախի գարանլըզ գափլայօր իտի : Պիր տէ կէօրաիւ քի իրագտան պիր ճէսիմ արսլան' փէշինէ տիւշմիւշ, կէօզիւ քէնտինին իւսթիւնտէ' եափաշ եափաշ իզինէ կէլիյօր իտի :

3. Արսլանըն թապի'աթընա աշինա օլտըղըն տան, պու ստէմ անլատը քի, արսլան կէլիպ անսըզտան իւզէրինէ սըչրամագ իչիւն' կէճէնին գարանլըզըն պէքլէյօր :

4. Հէման տէօրթ թարաֆա պաղըպ' պիր գուրթուլաճագ եօլ արատը. օյալանաճագ վազըթ եօզիտի, վէ եինէ տէ' արսլան ճէսարէթ ալըպ տա 'աճէլէ էտէրէք քէնտինի տահա զիյա տէ տարա կէթիրմէսին տէյիւ, նէ գաչտը, վէ նէ տէ պիր գօրգու 'ալամէթի կէօսթէրտի :

5. Պէյլէ գուտրէթլի պիր տիւշմէնտէն նասըլ օլուր տա գուրթուլըրմ տէյիւ տիւշիւ նէրէք կիտէր իքէն' կէօզիւնիւ գալտըրըպ' էնիշ

Թարաֆը սարպ գայալար իլէ տօլու եիւքսէք
պիր ուչրում կէօրտիւ :

6. Ատըմլարընը օլ Թարաֆա տէօնտէրտի ,
վէ պիր եօլ իլէ արալանը տէքքէ կէթիրսին տէ-
յիւ տիւչիւնիւր իտի : Իմտի պիր Թագըմ չա-
լըլար արասընտան կէչէրէք Թամամ ագչամ
գարանլըղընտա օրայա եէթիշտի :

7. Շու փէչինէ տիւչէն խասմինտէն կիղլէ-
նէճէք , վէ եախօտ անըն կէլէմէյէճէյի պիր
մահալ պուլմագ իչիւն ուչրումուն քէնարընա
վարըպ օրալարը պիր էյիճէ կէօղտէն կէչիրտի :

8. Պէյլէ տէօրթ եանա պագըպ տուրուր ի-
քէն , ըասթ կէլէ կէօրտիւ քի , հէման օլտըղը
եէրին ալթ եանընտա , ուչրումուն քէնարըն-
տան պիր գաչ արչըն աչաղըճատա իւսթիւն-
տէ ատէմտուրա պիլիւր պիր կէտիք գայա վար .
իմտի ուղուն տէյնէյին եարտըմը իլէ օրայա էն-
տի կիղլէնտի :

9. Սօնկրան , ֆէսինի վէ էսվապընը չըգարըպ
օլ տէյնէյին պաչընա կէչիրտի , վէ գայանըն
քէնարընտան եօգարը գալտըրտը , չէյլէ քի
արսլան կէլտիյինտէ կէօրէ պիլսին :

10. Ատէմ օրայա եէրլէչիր եէրլէմէզ , արս-
լան կէօրիւնտիւ , վէ , քէտի ալընա սըչրամագ-
տան էվվէլ էյլէտիյի կիպի , քէնտի գարնը իւ-
ղէրինէ եավաչ եավաչ սիւրիւնէրէք ֆէսէ վէ
էսվապա տօղրու եագլաշտը :

11. Արասը պէչ ալթը արչըն գալտըղընտա՝
ֆէսի վէ էսվապը ատէմ զանն էտէրէք՝ պիւ-
թիւն գուվվէթի իլէ անըն իւղէրինէ սըչրատը .
լաքին , էյվա՝ հ , օ՝ սըչրայըլ էօլիւմիւնէ սէպէպ
օլտու :

12. Աղղընա անճագ էսվապ կէչիպ ուչրում-
տան պաչ աչաղը Թագլալանտը , վէ աչաղտա-
քի սարպ վէ սիվրի գայալարա տիւչէրէք փարէ
փարչէ օլտու :

13. Զավալը ատէմ՝ պիւթիւն կէճէյի օրա-
տա կէչիրտիքտէն սօնկրա , սապահլայըն գալ-
ղըպ՝ կիւճպէլա արգատաշլարընա գավուչա
պիլտի :

Սոսալար : 1. Պու ատէմէրին ալա չըգտըղը եէր
նէրէ իտի : 2. Անլէրտէն պիրինին պաչընա նէ
կէլտի : Անըն փէչինէ նէ տիւչտիւ : 3. Անլատը-
ղընա կէօրէ արսլանըն ֆիքրի նէ իտի : 4. 9. Անը
նիճէ ալտաթտը : 10—12. Արսլանա նէ օլտու : 13.
0 ատէմ արգատաշլարընա գավուչտու մը :

ՏԵՐՄ 31.

կէօք	կէօղ	Մատտէ	Մութլագ
եաղմուր	Խօրթում	Իսպաթ	Մուսալագ
Հինտիպթան	Էֆքեար	Խուսուս	Թէնճէրէ
Շիւսի	Շասթրա	Գարար	Գատէհ

ԵԱՂՄՈՒՐ

Աթիտէ պուլունան միւրքեալէմէ սապրգ չին տիսթանա կիթմիշ օլան պիր էվրօփալընըն՝ օլալը պիր կէնճ իլէ եաղմուր հագգընտա օլան գօնուշմալարընըն պիր պէյանը տըր :

Եւրօփալըն. եաղմուր նէ՞ տիր :

Հէր. կէօքտէն էնէն սու տըր :

Է. Օ սույու կէօք քէնտիսի՞ մի հասըլ էթմիշ տիր :

Հ. Խայըր :

Է. Եա նա՞սըլ եափըլըր :

Հ. Սճայըլ. սէն պիլմէ՞ղմիսին :

Է. Պէն ագլըմճա պիլիւրիմ, լաքին շիմտիքի մէրամըմ՝ եաղմուրըն նի՛ճէ վիւճուտէ կէլմէ սի հագգընտա «էն» էֆքեարըն նէ իտիյինի անլամագ տըր :

Հ. Փէք էյի, էյլէ իսէ սէյլէյէյիմ, եաղմուր՝ Հինտրանըն (*) ֆիլինին խօրթումընտան ֆըշգըրըր :

Է. Սահիհ մի՛. եաղմուրըն ասլը հագգընտա սապրգ իշիթմէտիյիմ եէնի պիր իլմտիր պու :

(*) Հինտրա՝ Հինտիսթանյըլար գավիլնճէ, կէօրիւնիւր կէօքլէրին, կիւրիւթիւնիւն, շիմէյին, գասըրդանըն վէ եաղմուրուն ասլահը տըր :

Շիմտի շունու անլամագ իսթէրիմքի, պուճա նէ՞ իսպաթըն վար տըր :

Հ. Պու խուսուստա պիլտիյիմ, հէմտէյէ պիլէճէյիմ եալընըլ շու գատար տըր քի, պիզիմ կուրու (*) պանա պէյլէ սէյլէտի :

Է. Կուրունըն պէյլէ տէմէսինտէ պիր սէպ պէպ օլմալը եա : Սճէպա կուրու օլ ֆիլի քէնտի կէօղիւ իլէ կէօրմիլշմիւ տիր :

Հ. Խայըր, խայըր. ֆիլի պուլութլար էօրթմիւշ օլտըղընտան անը քիմսէ կէօրէմէղ :

Է. Եա սիզին կուրու՝ էյլէ պիր ֆիլ վար իտիյինի նէտէ՞ն անլամըլ տըր :

Հ. Անա շիւպհէ իսթէմէղ. չիւնքի Շասթրա (***) պէյլէ պույուրույօր :

Է. Էյլէ՞ մի. շիմտի մատտէյի անլայօրըմ : Սէն՝ եաղմուր ֆիլին խօրթումընտան կէլիր տէյօրսուն, շու սէպէպտէն տիր քի, կուրու սա՛նա՝ Շասթրա պէյլէ պույուրույօր՝ տէմիշ տիր :

Հ. Էվլէթ, թամամ էյլէ տիր. զիրա քէնտի կէօղիւմ իլէ կէօրմէմիշ իսէմ տէ, կուրու պանա՝ Շասթրատա պէյլէ եաղըլը տըր՝ տէտիյի իչիւն, վար օլտըղընա ինանըրըմ, զիրա Շասթրա հէր նէ տէրսէ կէրչէք տիր :

(*) Կուրու՝ Հինտլէրին տին խօճատը տըր :

(**) Շասթրա՝ Հինտլէր մէղճէպիւնին թա՛լիմլէրին տէրճէտէն պիր քիթապ օլուպ՝ անա ասլահտան իլճամ՝ օլունմուշ նաղարը իլէ պագարլար :

Է. Կէօրիւյօրըմքի, Եաղմուրն ասլը հագ-
դընտա սիղին Կուրունըն սանա էօյրէթտիյի՝
տիյարըմըզտա պիղիմ Կուրունըն պանա էօյ-
րէթտիյինտէն չօգ ֆարգլը տըր: Անը տա ան-
լայըպ պիւրիպիւրի իէ ըռպար էթմէք իսթէր-
միսին:

Հ. Էլվէթ, չօգ իսթէրիմ:

Է. Սիղ փիւրինճի գայնատըր իքէն՝ թէնճէրէ-
տէն նէ՞ չըգար:

Հ. Տիւման, Եախօտ պուղու:

Է. Աղղընա պիւր գուրու գափագ գօնուլուր
իսէ, գափագտա նէ՞ փէյտա օլուր:

Հ. Գափագ Եաչարըր:

Է. Նէտէ՞ն Եաչարըր:

Հ. Տիւմանտան, Եախօտ պուղուտան:

Է. Փէք էյի. գափաղըն իւղէրինտէ փէյտա
օլան Եաչ՝ արթա արթա նէ՞ օլուր:

Հ. Զօղալտըգտա, տամլա տամլա տէօքիւլիւր:

Է. Փէք ալա. էօյլէ իսէ շու պուղու տէտի-
յիմիզ՝ զաթընտա նա՞սըլ օլմալը, գուրու մը,
սուլու մը:

Հ. Էլպէթթէ սուլու օլմալը:

Է. Կէլէլիմ շունա քի, պու սուլու նէտէ՞ն
հասըլ օլուր:

Հ. Անճագ թէնճէրէտէքի սուտան օլմալը:

Է. Պուղու տէտիյիմիզ՝ զաթընտա սուտան
ֆարգլը՝ պիւր նէսնէ մի տիր:

Հ. Խայըր, Էֆէնտիմ:

Է. Նէտէ՞ն պիւրսին:

Հ. Զիւնքի գափաղըն իւղէրինէ թօփլանա-
րագ Եինէ էվլէլքի կիպի սու օլույօր:

Է. Պու գարարա կէլիյօրմսըն քի, պու-
ղու տա թէնճէրէտէքի սույուն պիւր գըսմը տըր:

Հ. Էլվէթ, մութլագ էօյլէ օլմալը:

Է. Էօյլէ իսէ, թէնճէրէտէքի սուտան այրը-
լըպտա Եօգարը չըգմասընէ՞ սէպէպտէն օլմալը:

Հ. Պանա կէօրիւնիւր քի, թապի՝աթիյլէ
պէօյլէ օլմագ կէրէք տիր:

Է. Պիրաղ տիւլիւն. էլինտէ սօղուգ սու տօ-
լու պիւր գատէհ թուլտըղընտա՝ անտէն պու-
ղու չըգտըղընը հիչ կէօրիւրմիւսիւն:

Հ. Խայըր, Էֆէնտիմ:

Է. Իմտի գատէհտէքի սօղուգ սու իլէ, փի-
րինճի փիշիրէն սույուն ֆարգը նէ՞ տիր:

Հ. Պիրի սօղուգ, վէ օլպիրի սըճագ տըր:

Է. Փէք էյի. անը սըճագ Եափան նէ՞ տիր:

Հ. Նէ՞ օլաճագ, էլպէթթէ աթէչ օլմալը:

Է. Էօյլէ իսէ, կէօրտիւյիւն պուղու՝ սօղուգ
սուտան տէյիլ, իլլա աթէչ իլէ գըղտըրըմըչ
օլան սըճագ սուտան փէյտա օլույօր: Իմտի
պու նէ՞ տէմէք օլուր:

Հ. Տէմէք օլույօր քի, սույու գըղտըրարագ
պուղույա թահվիլ էտէն աթէչ տիր:

Է. Փէք էյի. սըճագ թօփրաղըն իւղէրինէ

պիր պօլ եաղմուր եաղրպ՝ 'ազապինճէ տէ իւ-
ղէրինէ եաղըն հերարէթլի կիւնէշի տօղարսա ,
օլտէմ նէ՞ վազի օլուր :

Հ. Կէնիշ տիւման , եախօտ պուղու չըգար :

Է. Նէրէտէն չըգար :

Հ. Ըսլանմըշ օլան եէրտէն :

Է. Նէրէյէ կիտէր :

Հ. Եօգարը կէօյէ տօղրու չըգար :

Է. Փէք ա'լա . ֆազաթ եօգարըսը սըճա'դ մը
օլուր , սօղուգ մը :

Հ. Ղայէթ սօղուգ օլմալը . չիւնքի Ֆախիրլէր
(*) տէյօրլար քի , սու՝ Հիմալայատա (**) Կէն-
ճին (***) կէօղիւնէ եաղըն թաշ կիպի փէքիշիր :

Է. Եաշ թօփրադտան հասըլ օլան պուղու՝
հաւանըն օլ սօղուգ սէմթէրինէ չըգարընտա
նէ՞ օլուր :

Հ. Պանա կէլիյօր քի , թէնճէրէտէն չըգան
պուղու գափաղըն իւղէրինտէ օլտըղը կիպի ,
եօգարը չըգան պուղու տախի սու քէսիլէրէք
էօյլէ ուֆադ ուֆադ տամլա օլմալը տըր :

(*) Ֆախիրլէր՝ Հինախիթանըն պիր կէօչէպէ գապիլէսի
օլուպ՝ ալլահլարընա պէյնիլմէք իչիւն վիւճուտէրինէ փէք
շէտիտ իսքէնճէլէր վէրիլէր :

(**) Հիմալայա՝ Հինախիթանըն շէմալընտա պիր սըռա
եիւճէ տաղլար տըր :

(***) Կէնճ՝ Հինախիթանըն պիր ճէսիմ ըմմաղը օլուպ
կէօղիւ (պաշը) Հիմալայա տաղլարընտա տըր :

Է. Էօյլէ պիր չօգ ուֆաճըդ տամլալար պիր-
լէշիպ պիւ տամլա օլուրլար իսէ , օլ հալտէ
մու'ալլադտա գալըրլար մը :

Հ. Խայըր , էլպէթթէ աշաղը տիւչէճէքլէր :

Է. Փէք կիւղէլ . կէօքտէն էօյլէ պիր չօգ
տամլալար տիւշտիւքլէրի հալտէ անանէ՞ տէրիզ :

Հ. Պաշգա պիր շէյ տէնիլէմէղ հա . Եաղմուր :

Է. Իշթէ , եաղմուրըն ասըլ հազգընտա ,
վազթըյլէ պէն քէնտի Կուրուճտան պէօյլէ
էօյրէնտիմ :

Հ. 'Սըլա նէ՞ գատար եաղըն , թապի'աթա
նէ՞ գատար ուկուս պիր թա'պիր տիր պու , ա-
սըլ սահիհի տէ պու օլմալը . պէն իսէ նէլէր
տիւշիւնիյօր իտիմ :

Է. Էյէր պու թա'պիրիմ կէրչէք իսէ , Շասթ-
րանըլ նէրտէ գալըր :

Հ. Էյ , Շասթրանըն եանըլ օլտըղընա ար-
թըգ շիւպհէ գալմայօր : Եա՝ Շասթրա Սլլահ-
տան օլմամալը , եա եօղիսէ , Սլլահ եալան-
լար եաղմըշ օլմալը :

Ստալլար : Պիր Էվրօիալը՝ Հինախիթանըն սօրտու :
Պու Հինտի եաղմուրըն ասըլ հազգընտա նէ էֆ-
քեարտա իտի , Կուրու օլ ֆիլի կէօրմիւշմիւ իտի :
Եօգարտա ֆիլ վար իտիլինէ նէտէն ինանըյօր իտի :
Էվրօիալը եաղմուրըն ասըլըն նիճէ թա'րիֆ էյլէ-
տի : Պուղույու եէրտէն եօգարը չըգարան նի տիր :
Չըգան պուղու եօգարքի հալտա նի օլուր :

Եւրօփայեան թաւալորի տօղորու տէյիլ մի խախ, Հին-
տի նէ Էֆրեարա կէլտի :

ՏԵՐՄ 32.

Քեանտ	Գալըգ	Լազըրտը	Լօգմա
Քէնար	Չէնէ	Չօրպա	Տօյմազ
Սօֆրա	Փէչքիր	Թիւքրիւք	Մէյվէ
Իլիք	Իւֆլէմէք	Իսթիֆրաղ	Խամուր

ՍՅՈՒՄՍՍՍ ԹԵՐՊԻՅԵՍԻՁ ՀԱՐԵՔԵԹ

1. Թէրպիյէսիզ ատէմ թաւալորի իքէն աղ-
ղընը փէք չօգ տօլտուրուր՝ վէ եախօտ աղղը
էօյլէ տօլու իքէն լազըրտը էտէր, վէ աղղըն-
տան եանընտա օթուրանլարըն եիւղիւնէ թա-
ւամ գըրընթըլարը սըչրար :

2. Սու իչմէզտէն աղղընը սիւմէզ, չէօյլէ քի
քեանտէնին քէնարընա տուտաղլարընը չէքլի
չըգար, վէ եախօտ սույու՝ աղղը տօլու իքէն ի-
չէրէք՝ աղղընտաքի թաւամըն պիր գըսմընը
քեանտէյէ տէօքէր :

3. Գալըզը էօյլէ տօլտուրուր քի, պիր տէ-
ֆաւտա աղղընա սըղտըրամաղ :

4. Էքմէք գըրընթըլարը իլէ փարմաղլարընը
սիլէր վէ սօնկրա տա անլէրի աղղընա աթար :

5. Եէմէք իչիւն քէնտինէ հէր նէ վէրիլէրսէ
աղղընա կէօթիւրմէզտէն պիր քէրրէ գօղլար :

6. Եէտիլի թաւամիլէ աղղընը գուլաղլարը-
նատէք պուլաշտըրըր, վէ էյէր սուլու պիր չէյ
եէրսէ, չէնէսինտէն աղղտըր :

7. Քէմիլին իլիլինի չըգարմաղ իչիւն եա սօֆ-
րայա վուրուր, եա տա եիւքսէք սէս իլէ սօրար :

8. Ալընը, կէօղլէրինի, վէ պուրնընը փէշ-
քիր իլէ սիլէր, վէ անը եաղլը, եախօտ թէր-
տէն եաշ պիր հալտէ թէքըրար էօնիւնէ աչար :

9. Սանըրսըն սօֆրայը էօնիւնտէն գափաճաղ-
լար կիպի, սըճաղ թաւամլարըն սօղումասընա
պէքլէմէյէրէք չօրպա գաշըղընա գուլվէթլիճէ
իւֆլէյիպ եանընտաքիլէր իւղէրինէ սըչրատըր,
վէ եախօտ գաշըղըլէ չօրպա գաւընը գարըշ-
տըրըր :

10. Եէր իքէն տուտաղլարընը գափամաղ,
վէ աղղընտա նէ՝ վար նէ՝ եօգ՝ հէփսինէ կէօս-
թէրիլ :

11. Թաւամվաղթը օլտըղընը ասլա արամա-
յարաղ՝ թիւքիւրիւր, եախօտ պուրնընը սի-
լէր, վէ պաղէն տէ ախէրլէրին մի՝ տէսինի պու-
լանտըրաճաղ լազըրտըլար սէօյլէր :

12. Շայէտ աղղընա նախօշ պիր նէսնէ կէլ-
տիլինտէ, ուսուլիլ վէ սէսսիղճէ չըգարմաղ
եէրինէ, իսթիֆրաղ սէսի իլէ չըգարըր, վէ
ղայրիլէրին մի՝ տէսինի պուլանտըրըր :

13. Պիր գաշ կիւնտէն պէրի թաւամ կէօր-
մէմիլ կիպի, տօյմաղ կէօղ իլէ եէր :

14. Խօշլանմատըղը թա՛ամլարը էնկինէ վու-
րուր, չէօյլէ քի եէյէնլէրի թիթսինտիրիւր, վէ
եէմէք իսթէյէնլէրի տէ մէն՝ էտէր :

15. Թա՛ամըն սույունը գաշըդ իլէ իշմէք
եէրինէ, սահանը պաշընա տիքէր :

16. Էքմէյի էլիլլէ գօփարըպ եէմէքտէն իսէ
ըսըրարադ եէր. վէ եախօտ սօնկրատան վա-
գըթ զայպ էթմէմէք իշիւն, լօգմալարը եանընա
փէշինճէ եըղար հազըըլար :

17. Քէմիքլէրի կէմիւրիպ եա եէրէ, եա տա
սօֆրանըն ալթընա ալթար :

18. Էօնիւնէ խօշլանմատըղը պիր թա՛ամ կէ-
թիրտիքլէրինտէ, իւզէրինէ էյրի կէօզ իլէ պիր
պադար, վէ ասըդ եիւզ իլէ կէրի տէօնտէրիւր :

19. Էքմէյին էօզիւնտէն, եախօտ եուճա-
ղընտան կիւլլէլէր եափըպ՝ սօֆրատաքիմլէր իլէ
թէքլիֆսիդ իսէ անլէրէ ալթար :

20. Սօֆրատա՝ մէյվէ, չէքէր իշի, վէ խա-
մուր իշինտէն օլարադ հէր նէ կիւզէլչէյ պու-
լուրսա, ՚էօմրիւնտէ կէօրմէմիշ կիպի էվէ կէօ-
թիւրմէք իշիւն ճէպինէ տօլտուրուր :

21. Չօրպա իշէր իքէն շլուպ շլուպ սէս չը-
գարըր :

22. Էքմէք, եա ախէր պիր նէսնէ իգթիզա
էթտիլինտէ, եափաշճա, եա պիր իշարէթ իլէ
անլաթմադ եէրինէ պաղըրարադ իսթէր :

23. Պիր թէփսի իլէ եէմիշ, խամուր իշի,

եա ախէր հէր նէ՝ պույուր էթսէլէր, հազըր
պուլունանլարտա հէփիսինտէն զիյատէ լիյա-
գաթը օլան քէնտիսի տիր կիպի, իշինտէն էն
լիրսինի, եա էն ա՛լասընը սէլէր ալըր :

24. Սէվտիյի թա՛ամլարը հիճապ էթմէյէ-
րէք պիրէր պիրէր սայար. զափալլը, ինսանըն
անճադ եաշամադ իշիւն եէմէք կէրէք օլտը-
ղընը պիլմէյէրէք՝ ինսան եէմէք իշիւն եա-
շայօր զանն էտէր :

25. Պիր էճնէպի խանէսինտէ պիլէ, պիր թա՛ա-
մըն գուսուրընը՝ կէրէք եիւզ իլէ, վէ կէրէք
սէօզ իլէ աշար. հալ պուքի՝ էվսահիպի էթսէ
տախի, քէնտիսի Պանա օգատար ֆէնա կէօ-
րիւնմէյօր, վէ տօղըրուսու պէն խօշլանտըմ՝
կիպի լազըրտըլար իլէ գափաթմաղա չալըշ-
մադ կէրէք տիր :

26. Լազըրտը թա՛ամ իւզէրինէ չէվրիտիք-
տէ, տիւզ գալմաղ տէօքէր :

Սահալար : 1—5. Թէրպիյէսիդ չօճուղուն եախօտ
ատէմին պա՛ղը հարէքէթինի սէօյլէ : 6—9. Պա՛ղը-
լարընը տա սէն սէօյլէ : 10—12. Մի՛տէ պուլանտը-
րաճադ նէ հարէքէթլէր էտէր : 13—17. Շիշպօ-
ղազըդ կէօսթէրէն նէ հարէքէթլէր էտէր : 18—22.
Տահմ նէ եազըշմաղ չէյլէր : 23—26. Սխէր տահմ
նէլէր :

ՏԵՐԾ 33.

Էօրիւմճէք	Եռւմչադ	Քիֆայէթ	Գըսսաճ
Պէօճէք	Թիւյ	Վադըթը	Տուզադ
Զիրքին	Խասիմ	Այըդ	Զէհիր
Փարլադ	Մուհաֆազա	Մէճպուր	Մէշհուր

ԷՕՐԻԻՄՃԵՔ ՊԵՕՃԵՔԼԷՐԻ

1. Վա՛յ, շու քիւլիմին իւղէրինտէն սէյիրտէն չիրքին պէօճէյի էօլտիւր: Ամմա տուր. անըն գաչ տանէ փարլադ կէօզիւ օլտըղընը, եա լոօտ՝ սըրթընըն վէք եռւմչադ վէ ինճէ թիւյիւ օլտըղընը հիչ տիւչիւնտիւնմիւ: Կէօրիւնիւր քի հիչ տիւչիւնմէմիշսին, եօղ իսէ անա պէօյլէ ինսաֆսըղըդ կէօսթէրմէդ իտին:

2. Էօրիւմճէք պէօճէյինին պիւթիւն պաշընըն էթրաֆընտա պիր չօդ կէօզլէրի վար: Ի քիսի՝ արգայա պադմադ իշիւն՝ օ թարաֆա մէյիլլի եափըլմըշ տըր. իքիսի էօնէ, վէ գալանը տա՝ հէր պիրի պիր եանա պադմադ իշիւն տիր: Կէօզլէրինին գափաղը օլմադ, անճադ՝ ճամկիպի տուրու պիր սէրթ նէսնէ իլէ գափլանմըշ օլուր: Վէ պու՝ կէօզլէրինի մուհաֆազա էթտիքտէն մա՛ատա կէօրմէլէրինէ տախի եարտըմ էտէր:

3. Էօրիւմճէք պէօճէյինին՝ նէ սէպէպտէն

պունճա կէօզլէրի օլտըղընը պէլքի անլա մադ իսթէրսին: Զօդ սէպէպ վար: Պիր սէպէպ շու քի, կէօզլէրի պիզիւքի կիպի հէր իսթէտիյի թարաֆա տէփրէնէմէտիքլէրինտէն, հէր պիր կէօզ՝ սալթ էօնիւնէ կէլէն թարաֆը կէօրիւր: Ախէր պիր սէպէպ տէ շու տըր քի, էօրիւմճէք պէօճէյինին խասմի չօդ օլտըղընտան, վա գըթըրմա կէօրիւպ տէ էլլէրինտէն գաչըպ գուրթուլմադ իշիւն՝ քէնտինէ չօդ կէօզլէր վէրիւմիշ տիր:

4. Պունտան մա՛ատա, քիֆայէթ միգտարը թա՛ամ էլէ կէչիրմէք իշիւն՝ ղայէթ այըդ վէ սադ պուլունմաղա մէճպուր օլմուշ տըր. օլ սէպէպտէն գուրտըղը աղտա՝ սինէք եա ախէր պիր պէօճէք թուլթուլմըշ օլտըղընը պիւմէսի իշիւն՝ չօդ կէօզլէրէ միւհթաճ պուլունմըշ տըր:

5. Պաշընըն էօն թարաֆընտա՝ ուճլարը միւհէմ, վէ քէտինինքի կիպի չըյնաղըլը իքի ուֆադ գըսսաճը վար: Զըյնաղընըն պիրաղալթ թարաֆընտա պիր ուֆադ տէլիք օլուպ՝ անտէն ղէհիրլի պիր սու չըգարըրը, քի պու ղէհիր պիւղէ պիր ղարար վէրմէզ իսէ տէ, քէնտինին ալլատըղը սաիր պէօճէքլէրի հէման տօգունտըղը անտէ թէլէֆ էտէր:

6. Էօրիւմճէյին եէտիյի՝ ալէսսէվիյէ սինէք տիր, վէ քէնտինին անլէրի գօլալայըպ թուլթա

ճաղ դանատը օլմատըղընտան, պիր աղ, եախօտ տուղաղ դուրար, քի անատիւչէն պիր տահա էլինտէն դուրթուլամաղ :

7. Պու տուղաղը եքսէրի՝ սինէքէրին չօգ կէլիպ կէչէճէյի, եախօտ չօգ պուլունահաղը եէրէրէ, մէսէլա՝ էվէրին քէօչէրէրին, փէն՝ ճէրէրէրին իքի եանընա, վէ տիչարտա աղաճ, լարըն տալլարը արասընա դուրար :

8. Աղը եափըպ միւնասիպ եէրինէ եէրլէչ տիրտիքտէն սօնկրա էօրիւմճէյին իքինճի իչի՝ անա տիւչէն պէօճէյի թուլթուպ էլտէն դաչըր մամաղ օլուր : Պու մէրամա, էլինէ պիր սինէք պիլէ կէչմէյէրէք, հաֆթալար վէ այլար իլէ տախի տուրուր պէքէր, չիւնքի էօրիւմճէք պէօճէյի տախի՝ ուֆաղ պէօճէքէրտէն սաիր նիչէրէր կիպի աճլըղա տայանմադտա մէչհուր տըր :

9. Կէրէք հիւճմ վէ կէրէք քէնտիյի մուհաֆաղա էթմէքտէ՝ էօրիւմճէք պէօճէյի մանէնա սիղ օլարաղ՝ քէնտինտէն Օն դաթ պէօյիւք օլանլարը թէլէֆ էտէ պիլիր : Վէ շու տա վար քի, պիր շէտիտ դավղատան սօնկրա եարալարը թէղ սաղալըր անըն իչիւն այաղլարընտան պիր դաչըր թէլէֆ օլսա հիչ հաճէթ էթմէղ, զիրա էվ վէլքի պոյտա վէ ուղունլըդտա ելինէ թէղկէ պէօյիւլիւպ եէրինէ կէլիր :

10. Պէօճէքէր իւղէրինտէ թէֆթիւլէր էյ-

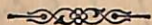
լէմէյէ մէրաղը օլան րօմէր նամպիր մէչհուր վէ՝ ալիմ ֆրանսըղ՝ էօրիւմճէք պէօճէյինին էմէյինտէն ֆախտէլի պիր իչ հասըլ էթմէք մէրամը իլէ, պոււնլարտան պիր խայլըճա թօփլայըպ մախսուս թա՝ամեհտիրմէք իլէ ուղուն միւտտէթ պէսէտի, վէ մուղայյէտ օլտու :

11. Հէր նէ գատար տիղգաթ էթտի խէ տէ, մաղսէտինէ էրէմէյէճէյինի չափուգ անլատը, զիրա էօյլէ զալիմ վէ եարամաղ օլմուչլար իտի քի,՝ատէթա թա՝ամլարընը եէմէք եէրինէ պիր պիրէրինի փարէլէմէյէ գաստ էտէրէր իտի :

12. Ելինէ տէ տէվամէյլէտի, վէ չօգ էմէք վէ զահմէթտէն սօնկրա թէլլէրինտէն պիր չիֆթ էլտիվէն եափըլաճաղ գատար էլէ կէթիրտի, լաքին թէքըար պիր տահա թէճըրիւպէյէ կիրմէտի, զիրա հիսապ էտէրէք անլատը քի, եիւղ տիրհէմէօրիւմճէք թէլի փէյտա էթմէք իչիւն՝ դըրգ պինտէն զիյատէ էօրիւմճէք պէօճէյի լաղըմ՝ օլույօր :

Սոսալար : 1. էօրիւմճէք պէօճէյինին գաչ կէօղիւ օլուր, 2. Հէման պիր անտէ գաչ թարաֆա պաղա պիլիր, 3, 4. Նէտէն պու գատար կէօղիւ վար : 5. Պաչընտա նէսի վար : 6. Նէ եէր, 6. Անլէրի նաթըլ թուլթար : 7. Աղընը նէրէլէրտէ եափար : 8. Աղ պիթաիքտէն սօնկրա նէ եափար : 9. Այաղլարը դըրըլըրտա հաճէթ էտէր մի : 9. Նիչիւն : 10. 'Ալիմ րօմէր նէ թէճըրիւպէ էլլէտի : 11. Մէ-

րամբնա երախ մի : 12. 2օգ դանմէթտէն սօնկրա
էլինէ նէ կէչտի : 12. Նէ հիսապ էյլէտի :

ՏԵՐՄ 34.

Վազըթ	Ագրապա	Տիքիչ	Խաթուն
Ֆամիլեա	Շէհր	Ըսնմագ	Փիրինճ
Իպարէթ	Խըզմէթքեար	Սէփէթ	Գահվէ
Գօնչու	Էֆէնտի	Մէմնուն	Քէսէ

Պիր ՔէՍէ ԱԼԹՈՒՆ

1. Վազթըյլէ, պիր տուլ գարը իլէ տէօրթ
չօճուգտան իպարէթ ֆագիր, ամմա սա՝
ատէթլի պիր ֆամիլեա վար իտի : Զօճուգլա-
րն իւչիւ օղլան վէ պիրի գըզ իտի : Շէհրտէն
տիշարը չիֆթլիքտէ օթուրտուգլարը սէպէպ-
տէն, եագըն գօնչուլարը օլմայըպ՝ էն եագընը
քէնտիլէրտէն պիր միլ իրագ իտի :

2. Շու վար քի, էյլէ շէհրտէն իրագ վէ
թէնհատէ օթուրմագ՝ հէման էթրաֆընտա վէ
եագընընտա տօսթլար վէ ագրապա օլարագ
շէհր իչինտէ օթուրմագտան չօգ ֆարգլը տըր :
Լաքին տէտլիմկիպի՝ պու ֆագիր գարընըն
էթրաֆընտա գօնչուլարը եօզ իտի :

3. Պունլարտան եարըմ սա՝աթ գատար ի-
րագտա՝ ղայէթ ղէնկին պիր ատէմին գօնաղը
օլուպ՝ անճագ պիր գարըսը վէ պիր գըզը վար

իտի : Պու գըզ՝ փէք միւրիւվլէթլի վէ խօշ
թապի՝աթլը պիր քիմէսնէ օլարագ՝ շու ֆագիր
խանէնին եանընտան հէր կէչտիլինտէ, օլ սա-
հիպսիզ չօճուգլարա պիր միգտար փարա ի՝թա
հտէր, վէ չօգ քէրէ վալիտէլէրին տէ կէօրմէք
խթէր իտի : Զիրա պու գարը քէսէրի քէնտի-
լէրին տիքիչին տիքէր իտի իսէ տէ, տիքիչի
վէ իւճրէթի խըզմէթքեարլար կէօթիւրիւպ կէ-
թիրտիքլէրինտէն՝ քէնտիլին եիւզիւնիւ տա-
հա կէօրմէմիչ իտի :

4. Լաքին պիր սօղուգ կիւնտէ՝ խըզմէթքեար
քէնտի խաթունընըն էմրի իւզրէ պու ֆագիր
գարըյա զօր էթտի քի, տիքիչի քէնտիսի կէօ-
թիւրիւպ թէպլիմէտէ : Նէօթիւրտիւ, վէ պէյ-
ղատէ մանկալտա ըսնըր իքէն՝ խաթունը տա
էօթէտէ պա՝զը չըզընլար եափըպ պիր սէփէթէ
եէրլէչտիրիյօր իտի, վէ տէօնէճէք օլտըղըն-
տա, “Ալ պու սէփէթի, իչինտէքի շէյլէր
պէլքի սանա լաղըմօլուր տէյիպ” սէփէթի էլի-
նէ վլէրտի :

5. Իչպու տուլ գարը՝ ղայէթլէ մէմնուն վէ
միւթէչէքքիր օլարագ սէփէթի գապուլէտիպ
եիւրիւտիւ, վէ էվէ վարտըղընտա սէփէթի եօգ-
լայըպ կէօրտիւ քի, քէնտինէ լաղըմ օլան հէր
շէյ չըզըն չըզըն գօնուլըն իտի, մէսէլա՝ փի-
րինճ, եաղ, գահվէ, իքի պէյիւք փարչա շէ-
քէր, պիր միգտար խաա էքմէք, վէ սաիր տա-
հա լաղըմ օլան շէյլէր :

6. Անալարը տահա չըղընլարը աչմագտա մէշղուլիքէն՝ օղուլլարըն իքիսի էլլէրինտէ պիր քէսէ՝ գօշարագ էվէ կէտիլէր վէ «յշթէ պիր քէսէ ալթուն», տէտիլէր :

7. Անալարը քէսէյի էլլէրինտէն ալըպ՝ «Պու պիրդիմ տէյիլ տիր, էօյլէ տէյիլ մի, չիւնքի փաւ րամըղ եօղ իտի քի զայպ էտէլիմ : Լաքին նէ՞ րէտէ վէ նաւըլ օլտու տա պուլտընըղ, Յուլհաննէս, սէօյլէ պագայըմ», տէտիլ :

8. Պէօյիւք օղլան Յուլհաննէս շէօյլէ տէտի . «Մովսէս պէնի գըրտա գօվալար իքէն՝ պէնտէն պիրաղ իլէրիտէ պիր պուղ փարչասը եանընտա կէօղիւմէ պիր շէյ իլիշտի, պէն տէ նէ տիր տէյիւ կէօրմէյէ օլթարաֆա գօշտուլմ . ֆաւ գաթ պէն եէթիշմէղտէն Մովսէս կէօրտիւ, վէ պէնի սավուչուպ իլք էվվէլ օ՛ւ ալտը :

9. Մովսէս՝ «Իպթիտա պէն կէօրտիւմ», տէտիլ :

10. Յուլհաննէս՝ «Խայր, սէն կէօրմէտին», տէտիլ :

11. Անալարը՝ «Տուրուն չօճուգլար, չիմտի նիզա վագթը տէյիլ տիր», տէտիլ :

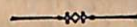
12. Յուլհաննէս՝ «Պու՝ ֆիլան պէօյիւք գօշարտա օթուրան Սիւքիաս էֆէնտինին օլմալը տըր», տէտիլ :

13. Անալարը՝ «Էվվէթ, անըն օլմալը տըր, չիւնքի պիր զայրիսինին պու գատար փարասը օլմաղ : — Յուլհաննէս, սէն Մովսէս իլէ էվլ

տէ գալըպ չօճուգլարա մուգայլէտ օլ տա, պէն չար չափուգ պու փարայը օլ պէօյիւք գօշարա կէօթիւրէյիմ, վէ օյալանմայարագ՝ թէզլէյէ տէօնէրիմ», տէտիլ :

14. Յուլհաննէս՝ «Փէք էյի վալիտէ», տէտիլ :

Սոսալար : 1. Վագթըյլէ նամըլ պիր ֆամիլէա վար իմիշ : Նէրէտէ օթուրուլար իտի : Նագընտա գօնչուլարը վար մը իտի : 2. Զիֆթիլքտէ օթուրմանըն շէնրտէ օթուրմագտան ֆարգը նէ տիր : 3. Նարըմ սա'աթ գատար իրագտա քիմին էվի վար իտի : Պու ֆամիլէա նամըլ կէչինիլ իտի : 6. Յուլհաննէս վէ Մովսէս պիր կիւն նէ պուլտուլար : 8. Նամըլ պուլտուլար : 7. Էվէ կէտիլքլէրինտէ անաւարը նէ տէտիլ : 13. Փարա քիմին օլտըղընը նէտէն գըյաս էթտիլէր : Յուլհաննէս վէ Մովսէս նէյլէ րաղի օլտուլար :

ՏԵՐՄ 35 .

Սալիհ	Սիւքիաս	Սէրայ	Սահիհան
Մէրաիվէն	Միւլթաճ	Տիքիշ	Տօղրուլըգ
Թապի'աթ	Թէլաշ	Ղալիպա	Ղալիպ
Խաթուն	Խապէր	Գուճագ	Գապիլ

ՏԵՎԱՄԸ

1. Պու սալին տուլ գարը 'ալ էլ 'աճէլէ եօլա տիւշիւալ պէօյիւք գօնաղա եէթիշտի, վէ կիւլէր եիւղ, հէմ ֆէրահ գալպ իլէ մէրտիւլէնլէրտէն չըգտը :

2. Գափուլը չալտըգտա պիր խըղմէթքեար կէլտի, վէ գարը անա՝ «Միւքիաս էֆէնտի էվտէ՞ մի տիր, 'աճապ քէնտինի կէօրէ պիլի'րմիլիմ», տէյիւ սօրտու :

3. Թա'ամ օտասընը կէօսթէրէրէք. «Դշթէ պուրատա տըր» տէտի իսէ, իչէրի կիրտիքտէ, օլ օտա քէնտինէ սէրայ կիպի կէօրիւնլտիւ. վէ սահիհան քէնտինին ֆագիր օտալարը եանընտա օ՝ պիր սէրայ իտի :

4. Պու ֆագիր գարը Սիւքիաս էֆէնտիյի անտէն ագտէմ պիլմէզ իտի, վէ շիմտի կէօրտիւքի, կիւղէլչէհրէլի վէ կէօրիւնիւշտէ խօշթապի'աթլը պիր ատէմ իմիշ :

5. Մէղքիւր էֆէնտի՝ պուռնուն թէլաշընը վէ քէնտինէ տօղրու չափուգ չափուգ ատըմ ալտըղընը կէօրտիւլիւնտէ, «Նէ՞ իսթէրսինիզ, խաթուն, պանա պիր տէյէճէյինի'ղմի վար» տէյիւ սօրտու :

6. Գարը՝ էլինէ քէսէյի ուղատարագ՝ «Էֆէնտիմ, պանա կէօրիւնիւր քի պուլ քէսէ սիղին օլ-

մալը, չօճուգլարըմ գըրտա օյնար իքէն պուլմըշլար. վէ անիտէ խաթըրմա կէլտիքի, սիղին օլմալը տըր. չիւնքի պուլ եագընլարտա պաշգա սիղտէն հալը պիր ատէմ եօգ տըր», տէտի :

7. Էֆէնտի կիւլիւմէյէրէք, «Էվլէթ, պէնիմտիր. չիւն քէսէյի թանըյօրում, հէմսէնին տօղրուլըղն պանա 'աճապ կէլիյօր՝ Օղուլլարըն տա վար իմիշ, էօյլէ՞ մի» տէյիպ՝ անըն խապէրի օլմայարագ քէսէյի գարընըն գուճաղընա գօտու :

8. Գափուլ. «Էվլէթ, էֆէնտիմ, իւշ օղրում վար» :

9. Էֆէնտի. «Ղալիպա մէքթէպէ կիթմէղլէր» :

10. Գ. «Խայր, էֆէնտիմ, հիչ կիթմէմիշլէր տիր. զիրա խայը մէսարիֆէ միւհթաճ օլտըղընտան՝ կէօնտէրէմէտիմ. լաքին էվտէ պիր գաչ էսկի քիթապլարըմ օլարագ անլէրէ օգուճագ վէ հէճէլէմէք էօյրէթտիմ, իլիմէ տիքիշիմի ալտըղըմտա հէր պիրի պիր քիթապալըպ եանըմա օթուրուր, տէրսլէրինի էօյրէնիլլէր :

11. Է. «Փէք ա'լա. եարըն անլէրի պիղիմ էվէ եօլլա, պէն քէնտիլլէրի ալըպ մէքթէպէ կէօթիւրիւրիւմ. վէ իհմալ էթմէյիպ հէր կիւն եօլլա, Մէսարիֆլէրինէ պէն պագարըմ : Էյի օլուրլար իսէ, քէնտիլլէրի ատէմ էթմէյէնիլէթիմ վար տըր : Սէնին տօղրուլըղընտան փէք

հաղղ էթտիմ, վէ պունուն իւճրէթինի սանա վէրմէք իսթէրիմ:”

12. Գ. “Էֆէնտիմ, խալայըղընա՝ պու լայըղընտան զիյատէ միւրիւվէթ տիր:”

13. Է. “Խայը. լազըմընտան զիյատէ տէյիլ տիր:”

Էֆէնտի պունու տէյերէք, ճէպ թէֆթէրինի չըդարըպ՝ իչինտէն քեաղըտտա սարըլը պիր շէյ ալտը, վէ դարընըն էլինէ ուզաթտը: Սոնկրա տան անլաշըլտը քի, պու քեաղըտ պին ղուրուշըդ պիր փօլիչա իմիշ:

14. Շիմտիյէտէք ալթունըն քէսէսի տահա եաշընտա օլտըղընտան խապէրի օլմայարագ՝ գալը ալաղա գալգտըղընտա, քէսէ եէրէ տիւշտիւ:

Եէրտէն քէսէյի ալտը, վէ էֆէնտիյէ ուզա տըպ՝ “իշթէ էֆէնտիմ քէսէնիզ”, տէտի:

Էֆէնտի՝ “Ֆիքըրիմ անը սանա հէտիյէ էթմէք տիր”, տէտի:

Չալալը գարը՝ պունուն իւզէրինէ նիճէ մէմունիյէթ կէօսթէրէճէյինի պիլմէզ իտի:

15. Չափուճագ էվէ տէօնտիւ, վէ անտէն սոնկրա արթըդ եօխսուլըդ կէօրմէտի: Սիւքիաս էֆէնտի կիպի պիր սահիհ վէ միւրիւվէթլի տօսթա մալիք օլտու:

16. Իմտի, էյ կէնճ տօսթլարըմ, կէօրիյօրտընը քի, տօղըրուլըղըն իւճրէթի չօդ տըր:

Դապիլ տիր քի, պու տիւնեատա էճրինիզ հէ

ման պու տէտիյիմիզ եօլտա, եախօտ սիղին կէօրէ պիլտիյինիզ պիր թարղտա կէլմէյէ, լաքին էրտէ կէճտէ կէլէճէյի շիւպհէսիզ տիր:

Սոսլար: 3. Սիւքիաս էֆէնտիյի նէրէտէ պուտու: 4. 0 նիճէ պիր ատէմ իտի: 13. Ճէպ թէֆթէրինտէն գարըյա նէ վէրտի: 11. Օղուլարը իւչիւն նէ էյլիք էթմէք տիւշիւնտիւ: 7. Պունլարտան մա՛տա գարըյա պաշգա պիր էյլիք տահա էթտի մի: Նէ իտի: 15. Պու գարը անտէն սօնկրա նիճէ կէլինտի: 16. Տօղըրուլըդ նաւըլ պիր շէյ տիր:

Տ Ե Ր Ս 36.

Ստէթ	Ագչամ	Սճայիպ	Չաթալ
Համմալ	Կիւճ	Եաղըշըգ	Պըչագ
Չապիթ	Տայը	Փափուճ	Ինսաֆ
Թուհաֆ	Թա՛ամ	Սարըգ	Սօֆրա

ԱՄԵՐԻԳԱԼԸԼԱՐԸՆ ՍՏԵԹԼԵՐԻ

ԵՈՒՍՈՒՓ նամ պիր ֆագիր չօճուգ՝ Ամէրի գալը պիր գափթանըն եանընա խըզլէթէ կիրէրէք՝ օլմիւնասիպէթլէ Ամէրիգայա կիտէր, վէ օրատա իքի սէնէ գատար էյլէնտիքտէն սօնկրա եինէ քէնտի եէրինէ, եա՛նի թիւրքիայա տէօնէր: Վէ քէնտի ՛ամուճաղատէսի Իպրահիմիլէ իքիսի պիր մէքթէպտէ օգուտըղլարընտան,

պիր կիւն իբիսի պիրլիքտէ սապահլայըն մէքթէ-
պէ կիտէր իքէն՝ Եուսուֆ տէտի, «Իպրահիմ,
կէչէն կիւն խօճամըղըն պիղէ Ամէրիգա հազ-
գընտա սէօյլէտիքլէրի խաթրընտա՞ մը տըր:»

Իպրահիմ. Էվլէթ, Էվլէթ:

Եւսուֆ. Լաքին տուր տա պագ, սանա տա-
հա նէլէր տէյէճէյիմ:

Ի. Խայր օլա, նէ՞ իմիշ:

Ե. Պէն տախի պունտան պիրաղ Էվլէլ պիր
թիւճճար կէմիսի իլէ օրայա կիթտիյիմտէն՝ օր-
տա դալտըղըմ միւտտէթտէ Էվիէյի շէյլէր կէօր-
տիւմ, Էվիէյի 'ատէթլէրինէ աշինա օլտում:

Ի. Ամէրիգատան պիր շէյ կէթիրտի՞ն մի:

Ե. Կէթիրմէքտէ սէօղ մի վար. պա՞ղը թու-
հաֆ շէյլէր կէթիրտիմ. ամմա իշիտիպ կէօր-
տիւյիւմ շէյլէր տահա 'աճայիպ իտի: — Ամէ-
րիգայա իլք կիթտիյիմտէ կիւլմէմի կիւճ իլէ
զապթ հտէր իտիմ:

Ի. 'Աճայիպ, նէ՞ վար իմիշ:

Ե. Նէ մի վար իմիշ. հէր նէրէյէ կիթսէմ
իտի, 'հօմըլէրինտէ եաղըլըզըլ պիր ատէմ կէօր-
մէմիշ կիպի, ֆէսիմէ, փափուճըմա, էնթա-
րիմէ թամաշա հտէրլէր իտի: Քէնտիլէր հէփի-
սի՝ պաշլարընա ֆէս վէ սարըզ եէրինէ շափգա
տէտիքլէրի պիր շէյ գօրլար, վէ հէփ 'ատէթ-
լէրի պիղիմքինէ թապան թապանա դըտտ օլա-
րադ՝ եաղըլըզ տէտիյին շէյի ղայպ Էթմիշլէր:

Պիլֆարզ, պիր Էվէ կիրտիքլէրինտէ շափգալա-
րընը չըզարըր, Լաքին այագ դապլարընը չըզար-
մայարագ կիրէրլէր:

Ի. Եա քիլիմէրի վէ մինտէրլէրի քիրլէնմէ՞ղ մի:

Ե. Խայր. քիլիմէրի մինտէրլէրի հօդ տըր,
Եիւքսէք սանտալեալար իւղէրինտէ օթուրուր,
վէ այագլարընը սարգըտըրլար:

Ի. Եա սօֆրայա՞ նասըլ օթուրուրլար:

Ե. Եիւքսէք պիր սօֆրա Էթրաֆընա տիւ-
զիւլիւրլէր, վէ այագլարընը անըն ալթընա ու-
զատըրլար: Հէմ տախի՝ Էքմէյի ինսաֆ Էթմէ-
յիպ պըչագ իլէ քէսէրլէր, վէ թա'ամը գօրգ-
մայարագ պըչագ վէ չաթալիլէ եէրլէր: Վէ
պունտան մա'ատա, հէր պիրինին պիր քիւչիւք
գապը օլուպ՝ սօֆրատա եալընը քէնտիսի օ-
թուրմուշ կիպի եալընը պաշընա անտէն եէր:

Ի. 'Աճայիպ, պէօյլէ թա'ամ Էթմէք թէր-
պիյէսիլիք տէյի՞մի, եախօտ իւլֆէթ վէ իւն-
սիյէթէ գարշը կէլմէ՞ղ մի:

Ե. 'Ատէթլէրի այգըրը իսէ տէ, անլէրին տէ
պիղիմգատար թէրպիյէ վէ իւնսիյէթլէրի վար
տըր: Շունա՞ նէ տէրսին քի, սօֆրայա Էրքէք
գարը պիր արատա օթուրուրլար:

Ի. Վաշ, տահա նէլէր իշիտիլիզ Եա գարը-
լար հօրթիւք Եիւլիլէ նի՞ճէ թա'ամ հտէրլէր:

Ե. Օրատա գարըլար Եիւլլէրինի անճագ Եօ-
լա կիթտիքլէրինտէ հօրթիւպ՝ պաշգա վագըլթ

հիշ էօրթմէղլէր: Վէ խոստուսա, էօրթմէյի
'այս տա սայարլար:—Հէմ ատէմլէրի զահիրէ
աղըր պաշլը օլուպ' աշըրը տէրէճէ սէվինճէ,
եա գասսավէթէ, եա էօվքէյէ կէլմէյի, թէր-
պիյէսիզլիք սայարլար: Պունուն իչինն պիր էօ-
լիւ տէֆն էտէր իքէն՝ անըն խըսըմվէ ագրա-
պալարը եիւքսէք սէս իլէ աղլայըպ ֆիրղան էթ-
մէղլէր: Քէզալիք տիւյիւնլէրտէ աթէշ իշի, վէ
անըն կիպի աշըրը շամաթա էթմէղլէր:—Լա-
քին շիմտի, մէքթէպէ կիտէճէք վագըթ օլտու.
մէքթէպ խիթամընտա տահա նագլ էտէրիմ:

Սոսալար: Գօնուշան չօճուզլարըն խմլէրի նք
իտի: Եռուստֆ քիմիտի: Ամէրիգալըլարըն հագգըն-
տա նք սէօյլէտի: Անլէր թա'ամը պիզիմ եէտիյիմիզ
կիպի մի եէրլէր: Պաշգա 'ատէթլէրի պիզիմքինէ
պէնկզք մի:

ՏԵՐՍ 37.

Ճամի'	Միւէզզլին	'Արապա	Կիւզէլ
'Իպատէթ	Չան	Թամաշա	Էսվապ
Քիլիսէ	Գօչու	Գուվլէթ	Եիւզիւք
Վա'ղ	Պուհար	Մէտրէսէ	Տիվլիթ

ՏԵՎԱՄԸ

Իպրահիմ. Օրատա չօգ ճամի' վա'ր մը տըր:
Եռուստֆ. Ամէրիգատա պիր թէք ճամի':

կէօրմէտիմ. չիւնքի օրատա հիշ իսլամ Եօգ-
տըր:

Ի. Էօյլէ իսէ հիշ նամազ եա 'իպատէթ գըլ-
մազլա'ր մը:

Ե. Էվլէթ, հէր փաղար կիւնիւ իքի տէֆ'ա
Քիլիսէյէ կիտէրլէր, օ տա նասըլ օլսա էյի տիր:
—Քիլիսէտէ հէր պիր ֆամլիւեա, անա, պապա
վէ էվլատլար այրըճա պիր արատա օթուրուր-
լար, վէ արատա իլահիլէր օգուլուպ տու'ալար
տախի էտէրէք՝ իմամլարը վա'ղ վէրիր, քէնտի-
լէր տէ տիգզաթ իլէ տինկլէրլէր:

Ի. Պու 'իպատէթլէրի նէ' գատար վագըթ
սիւրէր,

Ե. Հէր պիրի' պիր պուշուգ սա'աթ գատար,
վէ օ տա կիւնտէ անճագ իքի տէֆ'ա. հա', շու-
նու տա տէյէճէյիմ քի, 'իպատէթէ՝ իրագ-
եէրլէրտէն միւէզզլին չաղըրարագ տէյիլ, իլա
պիր պէօյիւք չան չալընարագ թօփլանըրլար:

Ի. Եօլնուլըգ էթմէլէրի նա'սըլ, պիզիմքի-
նէ պէնգէ'րմի:

Ե. Խայր. պիր եէրտէն պիր եէրէ կիթմէք
իչինն տաիմա գօչուլարա, վէ պիր նէվ' աճայիպ
'արապալարա պինէրլէր, անը քի իչինտէ սու-
գայնատարագ՝ անըն պուհարընըն գուվլէթի
իլէ ճին կիպի եիւրիւտիւրլէր:—Հէլէ շու թու-
հաֆը տինկլէ. պու թարաֆըն չօգ շէյլէրինէ
թէ'աճճիւպ վէ իշթահ իլէ թամաշա էտէրլէր.

չիւնքի պիր կիւն սօգադտա կիտէր իքէն կէօր-
տիւմքի, քիւչիւք պէօյիւք պիր 'աղիմ գալա-
պալըդ պիր տէվէնին էթրաֆընը գուշաթմըշ,
հայրէթ իլէ անը սէյր էտէյօրլար:

Ի. Անէրին տէ պիղիմ կիպի մէքթէպլէրի
վա՞ր մը:

Ե. Էվլէթ, փէք չօդ մէքթէպլէրի վէ մէտրէ-
սէլէրի, եա'նի պէօյիւք մէքթէպլէրի վար տըր,
հէմ անկէրտէ իսմինի պիլմէտիլիմ փէք չօդ վէ
թէ'աճճիւպլիւ շէյլէր էօյրէտիրլէր: Անըն ի-
չիւն . . . —

Ի. Հէփ օղլանլար մէքթէպէ կիտէրլէ՞ր մի:

Ե. Էվլէթ, կէրէք օղլանլար, վէ կէրէք հէփ
դըզլար տախի:

Ի. Ատէմլէրի նա'սըլ. սիմատա վէ էնտամտա
կիւզէ՞լ մի տիրլէր:

Ե. Խայր. չիւնքի էսվապլարընըն պիչիմի չիր-
քին օլտըդտան մա'ատա, ալթուհա, կիւմիւշէ վէ
միւճէվհէրաթա տաիր զիյնէթլէրտէն պիղիմ
գատար խօշլանմազլար: Գարըլարը էլլէրինի
դընալամազլար: Էրքէքլէրի գուշադ գուշան-
մազլար, պէլլէրինէ տիլիթ, վէ աղըրքէօսթէք-
լի սա'աթլար դօմազլար. պաշլարընը պիղիմ
կիպի թրաշ էթտիրմէզլէր տէ, գալգար պը-
յըզլարընը վէ սագալլարընը թրաշ էտէրլէր,
անըն իւչիւն էլպէթթէ կիւզէլ օլամազլար:

Ի. Օրանըն էվլէրի նա'սըլտըր:

Ե. Էվլէրինին ալլուսու օլմազ, իլլա սօգադ-
գափուսընտան հէման օթուրտըզլարը էվէ կի-
րիլիր:

Ի. Եա էօյլէ էվէ խըրսըզ կէլիրսէ նէ՞ եափ-
մալը:

Ե. Ամէրիգալըլար՝ «Էօյլէ եարամազ ատէմ-
լէր պուրտա պուլունմազ» տէրլէր: Պէն տախի
պունու թաստիգ էտէրիմքի, հէր իսթէտիքլէրի
եէրտէ, պաղտա, պաղչէտէ, չիֆթլիքտէ օլսուն,
այրըճա էվլէր եափարլար, վէ պիր կէօնէ պէք-
ճի եա քէօփէք եա սիլահ թաշլմայարադ՝ եինէ
հէփ մալլէրի էմին, վէ մուխաթարատան խալի
տիր: — Էմին վէ բահաթ օլալըմ տէյիւ շէհ-
րին իչինտէ օթուրմազա մէճպուր տէյիլլէր:
Շէհրտէ ալըշ վէրիշ էտէն պէօյիւք թիւճճար-
լարտան պիլէ չօզլարընըն էվի՝ տիշարը չիֆթ-
լիքլէրտէ տիր:

Ի. Եուսուֆ, 'աճէպա պունտան Ամէրիգա
գա՞շ գօնագլըդ եէր տիր:

Ե. Նէ գատար օլտըզընը էյի պիլմէմ, ամ-
մա. — Եօխսա սէ'ն տէ մի օրայա կիթմէք իսթէ-
յօրսըն: Պէն արալարընտան չըդըպ պու թօփ-
րազա կէլտիլիմէ փէք չօդ սէվինիյօրըմ:

Առաջա՛յ: Ամէրիգալըլար նիճէ 'իպատէթ էտէր-
լէր, Օրատա նիճէ Եօճուլըդ էտէրլէր, Բուպալա-
րը, վէ զիյնէթ թաղընմալարընտան էօթիւրիւ նէ:

տէնիւմիշ տիր: Էվլերի՞ նիճէ տիր: Նի՞չիւն հէր իւ-
թէտիքլէրի եհրտէ էվ եալիա պիւլիյօրլար: Ամէրի-
գալըլար հագգընտա տահա նէ՞ տէյէ պիւլիրսին:

ՏԵՐՍ 38.

Հարամի	Հիտտէթ	Ձաւալլը	Ձիյարէթ
Ի՛թիմատ	Ինսաֆ	Մանէնտ	Գուլիպա
Քէօփէք	Թօփուղ	Խասսա	Խըզմէթ
Գուրտ	Գօյուն	Լաթիֆ	Լայըդ

ԳՈՒՐՏ ՎԷ 20ՊԱՆԼԱՐ

1. Պիր գուրտ՝ քէնտինին արթըգ իսթիյարլաշ-
տըղընը կէօրէրէք տիւշիւնտիւ քի, չօպանլար
իլէ տօսթ օլտա քէնտինէ խայըրլը տըր, պէօյլէ-
ճէ գալգըպ՝ ինինին սէմթլէրինտէ սիւրիւսիւ-
նիւ օթլատան պիր չօպանըն եանընա վարտը
վէ տէտի:

2. «Չօպան, սէն պէնի գան տէօքիւճիւ
պիր հարամի պէլլէրսին, պէն իսէ էօյլէ տէյիլ
իւ՛: Ի՛թիմատըն օլտուն քի, պէնի գօյուն եէ-
մէյէ սալթ աճլըգ մէճպուր էտէր, զիրա աճ-
լըգ տէտիյին տայանըլըր շէյ տէյիլ տիր:»

3. «Պէնի պէս աճլըգտան գուրթար, — պէս
գարնըմը տօյուր, պադ անտէն սօնկրա պէն-
տէն պիր շիքեայէթին օլուրմը: Տօղրուսընը
տէյիմ մի. էլվէրիր տէյէճէք գատար եէյէճէք

էլիմէ կէշտիյի հալտէ, պէնիմ կիպի լաթիֆ,
վէ կէօնլիւ ալչադ հայվան գըթ պուլունըր՝,
տէտի:

4. Չօպան՝ «Էլ վէրիր տէյէճէք գատար եէ-
յէճէք էլինէ կէշտիյինտէ մի՛. օլուր հա. լաքին
'աճէպա էլվէրիր տէտիյին պուլունըր մը: Թա-
մա՛քեարլըգ հէմ սէն՝ իքինիզին տէ տօյաճա-
ղը եօգ տըր: Հայտէ, երգըլ կիթ շունտան՝
տէյէրէք գուրտը գօլտու:

5. Գուրտ՝ քէօր փիւշման կիթտի, վէ պիր
ղայրի չօպանա վարըպ շէօյլէ տէտի. «Չօպան,
սէն էյի պիլիւրսին քի, պէն իսթէրսէմ պիր սէ-
նէտէ պիր չօգ գօյուն թէլէֆ էտէ պիլիւրիմ:
Շիմտի պէն սանա տօսթ օլմաղա սէօղ վէրիր-
սէմ, սէն տէ պանա սէնէտէ — Էլ գօյուն վէր-
մէյէ վա՛տ էտէ՛րմիսին. օ վազըթ սէն րահաթ
րահաթ ույուրսըն, վէ պու քէօփէքլէրին տա-
խի արթըգ սանա պիր լուզումը գալմաղ:»

6. Չօպան՝ «Ալթը գօյուն մը՛ մաշալլահ, սէնին
ալթը գօյուն տէտիյին պիր սիւրիւ օլուր՝ տէտի:

7. Գուրտ՝ «Էհ, սէն օլտըղըն իչիւն, հայտէ
դէլ տէ գանա՛թ էտէրիմ՝», տէտի:

8. Չօպան՝ «Ղալիպա շադա էտիյօրսըն, պէն
պէշ գօյունը պիր սէնէտէ չօպանլարըն ալլա-
հընա պիլէ սունմայօրըմ՝», տէտի:

9. Գուրտ՝ «Փէք էյի, տէօրտէ տէ պիր
սէօղիւն վա՛ր մը՝ տէտի իսէ, չօպան եինէ պա-

չընը սալլատը : Գուրտ տէօնիւպ՝ « իւչէ՞ ,
 իքիյէ՞ , նէ՞ տէրսին » , տէտի :

10. Զօպան՝ « Ճաննն պիր թէք պիլէ ումնա-
 սնն. պիրաղայրդ վէ թէտարիքի պուլունարադ՝
 գարշը գոյապիլէճէյիմսէնին կիպի պիր տիւշ-
 մէնէ՝ գալգար տա քէնտիմի խարաճկիւղար
 էտէրսէմ, պէնտէն պէօյիւք ահմադ օլամաղ՝
 տէյիպ՝ սէօղիւ պիթիրտի :

11. Գուրտ՝ « Ուղուր իւչտէ օլուր » տէյէրէք
 իւչիւնճիւ պիր չօպաննն Եանննա վարտը վէ սէօ-
 ղիւ շու վէճհ իլէ աշտը :

12. « Սիդ , չօպանլար , պանա պիր Եըրթըճը
 հայվան նաղարը իլէ պագմանը՝ տօղրուսը պէ-
 նիմկիւնճիւմէ կէլիօր : Պուռտա պանա նահագ-
 ւըդ էթտիյինիդի սիդէ կէօսթէրէյիմ՝ մի . փէք
 էյի , պանա սէնէտէ պիր գօյուռն վէրին , վէ սիւ-
 ըիւնիւղ պու մէշէլէրտէ խթէտիյի կիպի տօ-
 լաշտն . պուրալարտա պէնտէն մա՛տտա գօր-
 գուլաճագ պիր շէյ Եօգ տըր :

13. « Պագ հէլէ , սալթ պէր գօյուռն իսթէ-
 յօրըմ , նէ՞ ճիւղի պիր շէյ . պուռտան էհվէն
 վէ ինսաֆիլը թէքլիֆ օլա պիլի՛ր մի : Սէն իսէ
 կիւլէյօրսըն , չօպան քէրէմ էյլէ , շու նէյէ՞
 կիւլտիլիւնիւ պանա սէօյլէ : »

14. Զօպան՝ « Խայր , կիւլէճէք նէ՞ վար : Ֆա-
 գաթ՝ Եաշըն գաչտա՞ տըր , տօսթըմ » , տէյիւ-
 սօրտու :

15. Գուրտ՝ « Եաշըմը՞նէ Եափաճագսըն : Հէր
 նասըլ օլսա գուղուլարընը պօղաճագ գատար
 տահա տինճիլիմվար տըր » , տէտի :

16. Զօպան՝ « Եյ , տարըլմա իթթիյար աղա ,
 տարըլմա : Պէն աճըյօրըմ քի , պու թէքլիֆինտէ
 պիր գաչ սէնէ կէճէ գալըլշտն : Խիւրանմըշ
 տիլէրին՝ սէնին սյարընը աչայօր : Քէնտինի
 ինսաֆիլը վէ պի խարաղ կէօսթէրիյօր իսէն ,
 օ տա՝ գօլայ վէ էմին պիր Եօլիլէ էլինէ իրատ
 կէչիրմէք իչիւն տիր » , տէտիքտէ ,

17. Գուրտ իւմիտ քէսիքլիյինէ տիւշտիւ ,
 վէ Եինէ տէ տապան էտիպ՝ տէօրտիւնճիւ պիր
 չօպաննն Եանննա վարտը : Պու չօպան քէն-
 տի էն ա՛լա քէօփէյինի տահա հէնուղ ղայպ
 էթմիշ օլտըղընտան՝ գուրտ պու ֆուրսալթը
 քէնտի խայրընա տէօնտիւրմէյէ չալըշտը , վէ
 շէօյլէ տէտի : —

18. « Եա՛ չօպան , պէն տաղտա արգատաշ-
 լարըմ իլէ պօղըլշտըմ , վէ իշ օլ տէրէճէյէ
 վարտը քի , պիր տահա քէնտիլէր իլէ պարըշա-
 ճաղըմգալմատը . սէն շիմտի պէնի էօլէն քէօ-
 փէյինին Եէրինէ խըղմէթէ ալըր իսէն , պէն տէ
 սանա սէօղ վէրիրիմ քի , գօյուռնարընըն իւղէ-
 ըինէ էյրի կէօղ իլէ պէ՛նն պիլէ հագգըն-
 տան կէլիրիմ :

19. Զօպան՝ « Եա՛նի գօյուռնլարըմը տաղտա-
 քի արգատաշլարընտան մուհաֆաղա էտէճէք-
 սին , էօյլէ տէյիլ՝ մի » , տէտի :

20. Գուրտ՝ «Էվվէթ՝ պուռնուն ուղուրընա ճանը կէօնիւլտէն չալըչաճաղըմ՝», տէտի :

21. Զօպան՝ «Փէք էյի, ֆէնա օլմադ, լաքին չունու անլամադ իսթէրիմքի, սէնի սիւրիւմէ ալտըղըմհալտէ՝ զաւալլը գօյունլարըմը «էնէլինտէն քիմ հըֆզ էթմէլի : Պիր ատէմին տըչարքի իւրսըղլարտան հըֆզ օլունմադ մէրամը իլէ քէնտի էվի իչինէ խըրսըղ գապուլ էթմէսի պիզէ — :

22. Գուրտ՝ «Էյ, էյ, սէօղիւ ուզաթմա, սէն վա՛ղա պաչլայօր իսէն՝ պէն տէ Ալլահա սըմարլատըդ տէմէլիյիմ», տէյիւ մըրըլտանարադ էիւրիւյիւ վէրտի :

23. Պիրադ էօթէ վարըպ՝ «Նօլայտը, ազաճըդ կէնճ օլայտըմ, լաքին չի ֆաիտէ, վադթա պօյուն էյմէլիյիմ», տէյիւ սէյլէնէրէք պէչինճի պիր չօպանա վարըպ, «Պէնի թանըյօրմըսըն, չօպան», տէյիւ սօրտու :

24. Զօպան՝ «Սէնի տէյիլ իսէ, սէն կիպի չօգլարընը թանըրըմ», տէտի :

25. Գուրտ՝ «Պէնիմ կիպի մի՛. ինանամայօրըմ. զիրա պէն մանէնտսիզ վէ 'աճաիպ պիր գուրտ օլարադ՝ կէրէք սէնին, վէ կէրէք ախէր չօպանլարըն տօսթլըղընա լայըդ ըմ», տէտի :

26. Զօպան՝ «Նէ՞ ճիհէթլէ մանէնտսիզ վէ 'աճաիպ օլտըղընը քէրէմ էտիպ պիր սէյլէ», տէտի :

27. Գուրտ ճէվապ էթտի. «Փէք էյի, պէն տիրի գօյուն եէյէմէմ. խայր, էօլսէմ պիլէ եէյէմէմ : Անճադ էօլմիւչ օլանլարը եէրիմ. պու՝ մէտհէ լայըդ պիր խասսա տէյիլ միտիր : Խմտի բուխսաթընըղ օլըմը մը քի, աբատա պիր կէլիպ գօյունլարընըղ զիյարէթ էտէյիմ, անլէրին վէ սիզին սաղլըղընըղ սօրայըմ. հէմ տէ — :

28. Զօպան՝ «Սէօղիւ ուզաթմա. սէն գօյուն եէմէյի, էօլմիւչիւ տախի օլսա, քիւլլիէն թէրք էթմէտիքէ, սանա տօսթ օլաճաղըմեօգ տըր : Սալթ էօլմիւչ գօյունլարըմը եէյէն պիր հայվան՝ աճլըդ զօրլատըղընտա՝ խասթալարա էօլիւ, վէ սաղլարա խասթա նազարը իլէ պադմաղա պաչլար : Պէնտէն տօսթլըդ ումմա, տէֆ՝ օլ չունտան» տէյիպ գուրտը գօլտու :

29. Գուրտ պիր տէրին ինիլթի չէքտի, էն սօն չարէմի տէ գուլլանայըմ տէյէրէք ալթընճը պիր չօպանա վարըպ,

30. «Զօպան, պէնիմ տէրիմնէ՞ տէյէր սանըրսըն», տէյիւ սօրտու :

31. Զօպան՝ «Տէրին մի՛. պէրի կէլ պադալըմ. էյի սաղլամիմիչ. չօգլըդ քէօփէքլէր էլինէ տիւչմէմիչսին», տէտի :

32. Գուրտ՝ «Պանա պադ, չօպան, իշթէ իսթիյարլաշտըմ, վէ աղ կիւնտէն էօլիւրիւմ : Էօլէնէտէք պէնի պէսլէ, սօնկրա տէրիմ սէնին օլսուն», տէտի :

33. Զօպան՝ «Աֆէրի՛ն, նէ՛ կիւղէլփաղարլըդ. սէ՞ն տէ մի պանա օյուն էտէճէքսին, եէտի դաթ պահասընա պէն տէրի ալամամ, պանա պիր իք. բամէթմէք իսթէյօր իսէն, շէֆէ վէր», տէտի:

34. Զօպան պունու տէյիպ թօփուղա եափըշտը, վէ գուրտ տախի՝ «Վայ, ինսաֆսըղլար, զալիմլար, մատէմ քի պէնիմ սէօղիւմիւ տին, լէմէտիլէր, պէն տէ էօլմէզտէն, էլիմտէն կէլէն տիւշմէնիյի քէնտիլէրէ էտէրիմ» տէյերէք 'աղիմհիտտէթ իլէ սէյիրթտի կիթտի:

35. Վէ վարըպ չօպանլարըն գուլիպալարընա կիրտի. չօնուգլարընը գօրգուտուպ եէրէ չարփտը, հէմ նիչէ գիյանլար տախի էյլէտի քի, էնճամ չօպանլար եէթիշիպ իշինի պիթիրտիլէր:

36. Գլապէն հէսէ: Խնսանըն պօղուգ 'էօմր կէշիրմէսինին իքի մաղարրաթը վար, էվլէլա օլ էօմրիւ իպլահ էթմէք կիւճ տիր, սանիէն՝ ինսան էօմրիւնիւ իպլահ էթմէք նիյէթինէ կէլսէ պիլէ, անըն պու նիյէթինէ պաշգալարը կիւճ իլէ ինանըրլար:

Սոսալար: 1. Գուրտ նէ սէպէպտէն չօպանլարըն եանընա կիթտի: 2, 3. Պիրինճիսինէ նէ տէտի: 5. Իքինճի չօպանա նէ տէտի: 6. Նէ ճէվապ ալտը: 7—10. Պու չօպան իլէ գուրտըն պէնինտէ տահա նէ վաղի՝ օլտու: 11. Գուրտ սօնկրա նէ եափտը: 12—16. Արալարընտա նէ օլտու: 18—22. Տէօրտիւնճիւ չօպան իլէ նէ էթտիքլէրինի նաղլ էյլէ:

24—28. Պէշինճի չօպանը: 30—34. Ալթընճը չօպանը: 35. Սօնկրա գուրտըն պաշընա նէ կէլտի: 36. Պու հիքեայէտէն նէ տէրս ալմալը:

Տ Ե Ր Ս 39.

Զիչէք	Գեասէ	Մէնէֆչէ	Գալչա
Սիւմպիւլ	Թօփուլ	Արը	Պիւլպիւլ
Լա'լէ	Գարէնֆիլ	Թաթը	Գէփէնէք
Եէշիլ	Եէսմին	Պալ	Թըրթըլ

ՄԱՅԻՍ ԱՅՐՆՏԱ ՍՕՖԻ ՀԱՆՐԱ ԻԼԷ ԳԸԶԸ
ԱՆՆԻԿԻՆ ԶԻՄԵՆԼԷՐ ԱՐԱՍՐՆՏԱ ԿԵՇՏ
ՈՒ ԿԻՒԶԱՐԸ

Սօֆի հանը. Շէտիտ վէ ուղուն գըշտան սօնկրա շու Մայիս այը նէ՛ թաթըլը, նէ՛ խօշ կէլիւր. պէն շու աղանըն ալթընտա օթուն իւղէրինտէ պիրաղ օթուրուպ՝ իսթիրահաթ էտէյիմ տէ, սէն տէ վար, գըղըմ, իսթէտիլին գատար չիչէք թօփլա, չիւնքի չիչէք տէլիսի սին:

Անիլ. Ոյ, վալիտէ, պու նէ՛ կիւղէլ ըէնք ըէնք չիլէքլէր. պիրի սանա, պիրի պանա իքի պէօլիւք տէմէթ եափայըմ:

Ս. Շու եապան կիւլիւնիւն ալթընտաքի մէնէֆչէլէրէ պադ, գօգուլարը հէման եանըմա կէլիյօր:

Ա. Վայ, պու նէ՛ թաթըլը բաիհալարը վար.

պունլար անճադ պաղչէտէ պիթէր զանն էտէ-
յօրտըմ պէն : վալիտէ , շու մէնէֆչէլէրին ա-
րասընտաքի պէյաղ չիչէյին ատը նէ՞ տիր :

Ս . Անա պահար չիչէյի տէրլէր :

Ա . Եա շունլար :

Ս . Անլէրէ տէ սիւմպիւլ , վէ լա'լէ տէրլէր :

Ա . Պադ , պադ , վալիտէ շու օթլարըն արա-
սընտա տա Մայիս չիչէյի վար տըր : Նէ՞ դատար
կիւզէլ տիրլէր , պա'ղըլարը տահա եէնի աչը-
լըյօրլար : Էթրաֆլարընտաքի պու եէչիլ գապ-
լարըն իգթիզասը՞ նէ տիր :

Ս . Օլգապըն խըզմէթի՞ չիչէյի հըֆղէթմէք
տիր վէ Էստէ թէսմիյէ օլունուր . քեասէսի օլ-
մայան չիչէք աղ պուլունուր , սէվկիլիւմ :

Ա . Եա շու ուճլարը գըրմըղը ուֆաճըղ պէ-
յաղ եաիւրաղլար՞ նէ տիր :

Ս . Պունլար՝ կիւնէչին փէրթէվլէրինի քեա-
սէնին իւզէրինէ տէօնտէրիլէր :

Ա . Զիչէյին օրթասընտաքի թօփիւլ պաշը կի-
պիշու ուֆաճըղ սարը եուվարլաղլար՞ նէ տիր :

Ս . Անլէր տէ չիչէք տիրլէր , ֆադաթ պէօ-
յիյիւպ աչըլմագ իչիւն կիւնէչին հէրարէթինէ
միւհթաճ տըրլար : Պու սէպէպտէն տիր քի ,
կիւն չիչէյի կիպի , պաշգա չօգ չիչէքլէր տախի
պաշլարընը կիւնէչէ տօղրու տէօնտիւրիւրլէր :

Ա . (կիւլիւպ սէյիրտէրէք) , վա՛յ , վա՛յ , շիմ-
տի չըլտըրըրմ , պու նէ՞ չօգ չիչէք , իշթէ պէ-

յաղ , սարը , գըրմըղը , մալի , եէչիլ , մօր ,
հէր ըէնքտէն վար . քիմի պէյիւք քիմի քիւ-
չիւք 'աճապ ատլարը՞ նէ տիր :

Ս . Պիլմէմ , անճադ հէր չէչիտտէն տէ գօ-
փար , վէ ագչամփէտէրինէ կէօսթէր քի , սա-
նա իամլէրինի սէյլէսին , վէ էյրէնտիյինի ֆիք-
րինտէ էյի սագլա քի , պանա տա էյրէտէ-
սին :

Ա . Զաթէն չօգ չիչէք իամի պիլիրիմ . կիւլ ,
գարէնֆիլ , եասէմին , մէնէֆչէ , լա'լէ , սիւմ-
պիւլ . . . — վէ պունլարը կէօրէճէք օլուրսամ
թանըրմ :

Ս . Գըղըմ , սէն եաղըլարա տիգգաթ էտէ-
րէք գօլայճա օգումագ էյրէնտիյին կիպի ,
պունլարըն տա իամլէրի էյլէ իաթըրընտա գալ-
մըշ տըր : վէ պաշգա չէյլէրի տէ շիմսի չօգ
ղահմէթ վէ կիւճիւք իլէ էյրէնտիյօր իսէն տէ ,
կիւն կէլէճէք քի անլէր իչիւն պէյլէ սէվինէ-
ճէքսին :

Ա . Շու մէչէնին քէնարընտաքի պէյաղ չի-
չէքլէրի կէօրի՞յօրմըսըն , վալիտէ , նէ՞ կիւզէլ
տուրույօրլար :

Ս . Անլէրի գօփարմա , անլէր չիլէք չիչէյի
տիր , քի պիրաղտան քէնտիլէր տէօքիւլիւր ,
վէ եէրլէրինտէ , սէնին չօգ սէվտիյին չիլէք
եէմիշի պէյիւր :

Ա . Նէ՞ տէյօրսըն . օ կիւզէլիմփէմպէ չիլէք-

էր, պու պէյաղ չիչէքլէրտէ՞ն մի օլուր իմիչ :

Ս. Էվվէթ, սէվկիւլիւմ, նիճէքի գարըլար տախի իւք էվվէլ քիւչիւք գըղ իտիլէր : Պէն շիմտի պու գատար պէյիւք իսէմ, վագթըլէ սէնին կիպի քիւչիւք պիր գըղ իտիմ, վէ պէն տէ վալիտէմիլէ կէզէր, անը սէվէր, վէ սէօ զիւնտէն չըգմաղ իտիմ :

Ա. Պուրատա օլան օլ պիր չիչէքլէր տախի սօնկրա եէնի՞ր մի :

Ս. Խայր, եէնմէղ :

Ա. Էյլէ իսէ մէնֆա՞թլարը՞ նէ տիր :

Ս. Իշլէրինտէ հիչ պիր մէնֆա՞թսըղ օլան եօգ տըր : Սէվկիւլիւմ, արըլար քէնտիլէրին թաթըլ պալընը անլէրին էօղիւնտէն եափարլար :

Ա. Արը՞ նէ տիր :

Ս. Տէօրթ գանատըլ էամէր պիր սինէք տիր . — պագ, իշթէ պիր տանէ, շու սիւմպիւլիւն իւղէրինէ օթուրմուշ տա էօղիւնիւ էմէյօր, կէօրի՞յօրմըսըն : Սագըն տօգուճմայասըն, չիւնքի սանճար, վէ չօգ աղըրտըր : Իրագտան սէյր էտէր տէ քէնտիլէն տօգուճմաղսան, պիր շէյ էթմէղ :

Ա. Ղճաի՞պ, պաշընը չիչէյէ սօգայօր, սիվրի պուրնու իլէ պիր սարը թօղ թօփլայօր, վէ անը տա էօն այաղլարը իլէ կէթիրիպ քիւչիւճիւք գալչալարը իւղէրինէ գօյույօր, կէլ տէ

պագ, վալիտէ, էթտիյի նէ՞ թուհաֆ տըր : Հէմ եալընըղ տէյիլ իմիչ, չիչէքլէրին չօղունտա վարլաքին չիչէքլէրին եափրաղընտա նի՞չիւն եօգ տըր, 'աճէպա եափրաղլար կէրէքսի՞ղ մի իմիչ :

Ս. Սէն նէ՞ տէյօրսըն. պագ, շու ինէքլէր վէ գօյունլար նէ՞ իշթա՞ն իլէ եափրաղլարը եէյօրլար : Պուճարտան սիւտ եափարլար, մէմէլէրի տօլար, քէյլիլէր անլէրի սաղար, պիղ տէ ալըր հէմիչէրիղ, հէմտէ գայմագ, սիւտլաճ, եօղուրտ, վէ ախէր կիւղէլ շէյլէր եափարըղ :

Ա. Սիւտիւն օթլարտան, վէ պալըն իսէ չիչէքլէրտէն եափըլտըղընը պիլմէղ իտիմ :

Ս. Ֆիտանլարըն վէ եէշիլլիքլէրին ախէր չօգ մէնֆա՞թլարը տախի վար տըր : Արըլար անլէրտէն պալ եափտըգտան մա՞տա, պալ մուճու տախի եափարլար : Գօյունլար անլէրի եէյէրէք՝ սիւտ վէ եիւն վէրիլլէր : Թափուգ անլէրին թօխուլմընը եէր, վէ եուճուլթա կէթիրի :

Ա. Լաքին, վալիտէ, պու ֆիտանլարը վէ եէշէրթիլլէրի քի՞մ եափտը :

Ս. Գըղըմ, անլէրին հէփիսինի Ալլահ եալաթտը :

Ա. Պուրատա պաղչէպան եօգ, քիմնէ եօգ պուճարը քի՞մ եէթիրիպ պիթիրիյօր : Կէօրիւյօրըմ քի, պիղիմպաղչէմիղտէ չիչէքլէր աչըլըյօր իսէ, անլէրի պաղչէպան էքէր, տիքէր,

վէ չօգ թիմար էտէր : Պունլարը պուրայա տի-
քէն վէ մուգայէտ օլան քիմ տիր :

Ս. Սէվկիւլիւմ, Ալլահ կիւնէշի տօղտըրը ,
վէ պունլարը ըսնտըրը , պէօյլա տիւր . եաղ-
մուր եաղտըրը , վէ պունլարը սուվարըր .
բիւզկեար էստիրիր , վէ թօխումլարընը էօթէ
պէրի սաշար , տաղտըր . շէօյլէքի կէլէճէք սէ-
նէ քէնտիլիքլէրինտէն թէքրար պիթէրլէր :

Ա. Ահ, Ալլահըն էյլիյի , վէ 'իւմի նէ' պէօ-
յիւք տիր :

Ս. Պէլի , սէվկիւլիւմ, հէփ պունլարը Ալլահ
թէրթիպ վէ թանգիմ էյլէմիշ տիր : Օլ չալըշ-
կան վէ մա'արիֆէթլի արըյը , օթու սիւտ էտէն
ինէյի , վէ հէփ պու նի'մէթլէրին զէվգինի չը-
գարան ինսանլարը տախի եարատան' քէնտիսի
տիր . լաքին եաղըգ քի , ատէմէր պու քէրէմ-
քեանի եարատընըլարընը սէվմէք , վէ 'աղիզ
թէնպիհլէրինի սաղլամագ եէրինէ չօգ քէրէ
անա գարչը նամքէօր պուլունմագտա տըրլար :

Ա. Ահ, վալիտէ , նէ' բահիմ տիր Ալլահ .
հէր կիւն անա թէշէքքիւր էթմէք իսթէրիմ :
Կէօրիւյօրըմ քի հիչ պիւր կէրէքսիզէյ եափ-
մամըշ տըր : Խայր , աղաճլարըն եափրագլարը-
նը կէմիրէրէք' անլէրի եէշիլլիյինտէն սօյան շու-
կէրէքսիզ թըրթըրլարը օ' եարաթմըշ օլմա-
մալը , իշթէ պիւր տանէսի եիւզիւմէ տիւշ-
տիւ , նէ' գատար չիրքին տիր . կէօրտիւքճէ
թիւյլէրիմ տիքէն տիքէն օլույօր :

Ս. Աննիկ , 'աճէպա խաթըրնա կէլի'օր մը քի
սէնին չօգ սէվտիյին , հայրան օլարագ փէշլէ-
րինէ տիւշտիւյիւն , վէ պիւր տանէ թութմայըն-
ճա բահաթ օլմատըղըն շօլրէնք բէնք գանատըլ
քէփէնէքլէր' պու չիրքին տէտիյին թըրթըլ-
լարտան հասըլ օլույօրլար :

Ա. Նէ' տէյօրսըն , վալիտէ , թըրթըլըն ի-
շինտէ քէփէնէք մի վար :

Ս. Էվլէթ , սէվկիւլիւմ, մագասըն քէնտի
գապընտա , եախօտ գըլըճ քէնտի գընընտա
մէվճուտ օլտըղը կիպի , հէր թըրթըլտա տա
պիւր քէփէնէք մէվճուտ տըր :

Ա. Քէրէմէյլէ , վալիտէմ , պանա իշի քէփէ-
նէքլի պիւր թըրթըլ կէօսթէր :

Ս. Սէվկիւլիւ գըղըմ , պիւրաղ էվլէլ կէօր-
տիւյիւն չիշէքտէ' մէվճուտ օլան չիլէյի սա-
նա շիմտի կէօսթէրէմէտիյիմ կիպի , թըրթըլ-
տա մէվճուտ օլան քէփէնէյի տախի սանա շիմ-
տի կէօսթէրէմէմ, իքիսինի տէ կիւնէշին հէրա-
րէթի եէթիշտիրիր , վէ վագթընտա չըգարըպ
պիղէ կէօսթէրիր :

Ա. Հէլէ շու գուշա պագ , վալիտէ , աղղընա
պիւր թըրթըլալմիշ տա կիտէյօր . 'աճէպա նէ'-
րէյէ կէօթիւրիւրիւյօր :

Ս. Քէնտի եափրուլարընա եէտիրմէք իշիւն
կէօթիւրիւյօր : Պու մէվսիմտէ տահա եէթկին
թօխում վէ մէյվէ օլմագ . էյէր եէրտէքի

գուրտար վէ թըրթըլլար օլմասա իտի , զավալ-
լը գուշլար քէնտի եավրուլարընա 'աճէպա նէ'
եէտիրիրէր իտի : Պունտան անլայօրսըն քի ,
օ ֆաիտէսիզ կիպի կէօրիւնէն հայվանլար տա-
խի իշէ եարայօրլար . շէյլէ քի Ալլահ հիշ պիր
լազըմնըղ նէսնէ խալզէ թմէմիշ տիր :

Ա. Փէք կիւզէլ , վալիտէ , լաքին գուշլարըն
մէնֆա'աթը նէ' տիր . պիր իշէ եարատըզլա-
րընը պէն կէօրմէյօրըմ . քէնտիլէրի քիմնէ
թուլթամաղ . պիլիւսին քի պէն հէր նէ գատար
արգալարընա տիւշմիւշ իսէմ , տահա պիր տա-
նէ պիլէ թուլթամամըլ ըմ :

Ա. Պիւլէնտ ավաղլարըլէ ատէմէ սէֆա
պախշ էտէրէր : Շիմտիքի կէօրտիւյիւն օլ
սէրշէ կիպի էսմէր գուշ' պիւլպիւլ տիր , վէ
ուզըն պուրնը վար : Եուվասը շու չալըլարըն
արասընտա օլտըղընտան օրայա կիթմիշ տիր .
տինլէ պագ , նէ' խօշ էօթիւյօր . սէսի' սէնին
գանարեանըն սէսինտէն փէք թաթլը տըր :

Ա. Էյլէ իսէ , եուվասընտա եավրուլարը օլ-
մալը , կիտէյիմ ալայըմ . (գըղպունու տէյէ-
րէք' չալըլարա տօղրու սէյիրթտի . պիրտէ աղ-
լայարագ տէօնտիւ) ո'հֆ , անաճըղաղըմ , ո'հֆ ,
էլիմ եարալանտը , գանը ագըյօր , շիմտի
աղըրսընտան էօլիւրիւմ :

Ա. Գօրգմա , էօլմէզսին , էօլսէն պիլէ , պիր
խրիսթիյան գըղա էօլիւմտէն գօրգմագ նէյէ'

լազըմ : Ալլահը սէվէն պիր գըղ էօլտիւյիւնտէ
պու տիւնեատան տահա ա'լա պիր եէրէ կի-
տէր , օրատա Յիսուս Էֆէնտիմիզի , մէլէքլէ-
րի , վէ հէվի մուգատտէս քիմնէլէրի կէօրիւր :

Ա. Պու կիւզէլ , պունա սէօզիւմ եօգ տըր
վալիտէ . լաքին էյի վէ քէրէմքեանի օլան Ալ-
լահ' չիշէքլէրին արասընտա , պու տիւքէնլէրի'
նէյէ եարաթմըշ տըր :

Ա. Եավրուլարըն տահա ուշուպ գաչմաղա
գուտրէթի օլմատըղընտան' եավրուլարընա ա-
տէմ տօգունմասըն տէյիւ օ տիքէնլէր գուշ-
լարը մուհաֆաղա էթմէք իշիւն տիր , վէ ֆէ-
հիմնիզլիքլէ անլէրի թուլթագ' իսթէյէնին' սէ-
նինքի կիպի էլի գանար , քի պիր տահա տօ-
գունմայա :

Ա. Պունլարը թուլթամաղըղ 'աճէպա Ալլահ
նի'շիւն իսթէմէյօր . ասլա քէնտիլէրի ինճիթ-
մէք ֆիքրիմ եօղիտի , անճագ սագա գուշու-
մըն եանընա գաֆէսէ գօյաճագ իտիմ :

Ա. Սէնի անանըն էլինտէն ալըպ տա կէօթիւր-
սէլէր , վէ պիր կիւզէլ էվէ գափաթսալար' ըաղի
օլո'ւր մը իտին . էլպէթթէ իսթէմէզ իտին .
էյլէ իսէ' սէնին իսթէմէտիլինի զայրիյէ նի'
շիւն իսթէրսին , սէվկիւլիւմ :

Ա. Շիմտի անլայօրըմ , վալիտէմ , անլայօրըմ .
Ալլահ նէ' քէրիմտիր . գուշլարըն եավրուլարը-
նը պիլէ գայըրըյօր : Եա էյէր Ալլահ օլմասայտը :

Ս. Օլզէմանն է ֆիտան, նէ եէշիլիք, նէ չիչէք, նէ քէփէնէք, նէ գուշ, նէ մէյվէ, նէ քիւշիւք գըզլար, նէ պապա, նէ անա, — հիշ պիր շէյ օլմաղիտի. զիրա ճիւմէսինի Ալլա՛ն եարաթմըշ տըր :

Ա. Ա՛հ, վալիտէմ, Ալլա՛նը կէօրիւպ թանը մաղա փէք չօգ արզու էտէյօրըմ :

Ս. Անը կէօրմէք իսթէյօր իսէն՝ սէն տէ ա նըն էթտիյի կիպի էթ, վէ քէրիմ օլ :

Ա. Լաքին տահա եաշըմէյլիք էտէճէք գա տար պէյիւք տէյիլտիր :

Ս. Սէվկիւլիւ գըզըմ, սէն իսթէտիյին հալ տէ պու չաղընտան պաշլայարագ՝ էյլիք էտէ պիլիրսին. գուշլարա վէ ալսէր հայվանլարա պիր քէօթիւլիւք էթմէ, զիրա հայվանլարա զիյան էթմէմէք՝ ատէմէրէ էյլիք էթմէնին իւք ատըմը տըր : Պուշտան մա՛տա էլինէ կէչէն փարանըն, վէ եէմէյինին պիր գըսմընը ֆա գիրլէրէ վէրմէք իսթէրսէն, սէնի մէն՝ էտէն օլմըմը : — Լաքին էվէ տէօնէճէյիմիզ վաղըթ օլմըշ տըր, սէվկիւլիւմ. փէտէրին իշտէն եօր շըն էվէ կէլիր, վէ պիզի պուլմաղսա ճանը սըգըլըր : — Հայտէ, կիտէլիմ :

Ս. — Լալար : Սահիֆէ 141. Պահար վաղթը գըրտա նէ կէօրիւնիւր, 142. Նէ ճինս չիչէքլէր : 143. Գըզ հանկը պէյազ չիչէյի գօլարաճաղ ըտը, 144. Զի-

չէքլէրին նէ մէնֆա՛աթը վար : Արը նէ տիր : 145. Եափրաղլարըն մէնֆա՛աթը նէ տիր : Արը պալտան պաշգանէ եալար : 147. Քէփէնէք նէտէն հասըլ օլուր : 148. Գուշլարըն ֆաիտէսի նէ տիր : 149. Տիքէնլէրին նէ ֆաիտէսի օլա պիլիբ : 150. Ալլահ օլմասա ըտը նէ օլմաղ ըտը :

ՏԵՐՍ 40.

Քրիստոս	Ճէսարէթ	Կիւնահ	Տիւշմէն
Մուհապպէթ	Ճան	Շէյթան	Յասըգ
Թէհլիքէ	'Էօմր	Խաչ	Պօղոս
Տօսթ	Սըզլէթ	Բաղի	Կէօք

ՔՐԻՍՏՈՍԸՆ ՄՈՒՀԱՊՊԵԹԻ

1. Քրիստոս էֆէնտիմիզ տէտի քի, «Պուշտան զիյատէ մուհապպէթ հիշ քիմսէտէ եօգ տըր քի, պիր ատէմ տօսթլարընըն ուղուրընա ճա նընը վէրէ :»

2. Պիզիմ էն սէվկիւլիւ տօսթլարըմըզ պիլէ՛ պիզիմ՝ էօմրիւմիւզիւ պիր թէհլիքէտէն գուլ թարմազ իչիւն՝ քէնտի ճանլարընը թէհլիքէյէ գօմաղա չօգ տէֆ՝ա ճէսարէթ էտէմէզլէր :

3. Անա պապամըզ պիզիմ իչիւն չօգ սըգլէթ չէքմիշլէր, վէ հալա չէքմէյէ հաղըր տըրլար,

լաքին անկէր պիղիմ ուղըրմըզա էօլմէյէ հիչ պիր տէֆ'ա տիւշիւնմէմիշէր զանն էտէրիմ :

4. Սմմա ֆրիստոս պիղիմ իշիւն , պիղի կիւնահըն վէ շէյթանըն հիւքմինտէն դուրթարմադ իշիւն , էն պէտնամ էօլիւմ իլէ , եա'նի խաշա չըգարըլարադ էօլմէյէ ըաղի օլտու . վէ տահա 'աճաիպի շու տըր քի , պիղ ֆրիստոսը վէ Սլլահը սէվէր իքէն տէյիլ , իլլա պիղ Սլլահա տիւշմէն , 'ասըլար վէ ֆասըգլար իքէն՝ 0 պիղիմ ուղըրմըզա էօլտիւ :

5. Պու խոսոսոստա Պօղոս ըէսուլըն ասըլ սէօղլէրի տիգգաթա շայան տըր . « Զիւն քի պիղ տահա զա'յիֆլէր իքէն , ֆրիստոս՝ վազթը իլէ ֆասըգլարըն ուղուրուհա էօլտիւ : Զիրա պիր քիմսէ սատըղըն ուղուրուհա կիւն իլէ էօլիւր . լաքին էյի քիմսէնին ուղուրուհա պէլքի պիր քիմսէ էօլմէյէ ճէսարէթ էտէ : Սմմա Սլլահ պիղէ օլան քէնտի մուհապպէթինի իղհար էտէր . չիւնքի պիղ տահա կիւնահքեարլար իքէն , ֆրիստոս պիղիմ իշիւն էօլտիւ : »

6. ֆրիստոսըն մուհապպէթինէ էմալ օլան հիչ պիր մուհապպէթ տիւնեատա կէօրիւլմէմիշ տիր . 0՝ կէօք գատար եիւքսէք , տէնիղ գատար տէրին , վէ տիւնեա գատար կէնիշ տիր :

7. ֆրիստոս պիղիմ իշիւն էօլմէքլէ , պիղի նօմօսըն պէտտու 'ասընտան , կիւնահըն հիւքմինտէն , վէ ճէհէննէմին էպէտի 'աղապըն :

տան խէլաս էտիպ՝ պիղի Սլլահա էվլատլար էյլէտի , վէ պիղիմ իշիւն Սլլահըն էպէտի փատիշահլըղընը սաթըն ալտը :

8. էյէր պիղ Սնա ինանըր , վէ իթա'աթ էտէր իսէք , էօլտիւքտէն սօնկրա օլ փատիշահլըգտա անըն իլէ պէրապէր էպէտէն սա'ա տէթլի վէ մութլու օլաճաղըղ :

9. էյէր ֆրիստոս պիղի'պիղ տիւշմէնլէր իքէն պու գատար սէվտի իսէ , պիղ շիմտի ա'նընլէ տօսթ օլմուշ իքէն անը նէ՝ գատար սէվմէլիյիղ : Հէմ ֆրիստոսըն մուհապպէթի պիղէ էօյրէտիր քի , պիղէ քէօթիւլիւք վէ տիւշմէնլիք էտէնլէրի պիղ տախի սէվիպ՝ անլէրէ էյլիք էտէլիմ :

Սոսալար : 1. Պէօյիւք մուհապպէթ հանկըսը տըր : 2, 3. Տօսթլարըմըղ վէ աթալարըմըղ պիղի նէ տէրէճէ սէվէրլէր : 4. Պիղի պուշլարտան տահա զիյատէ սէվէն քիմ տիր : 5. Պօղոս ըէսուլ նէ տէմիշ տիր : 6. ֆրիստոսըն մուհապպէթի նիճէ պիր մուհապպէթ տիր : 7. 0 պիղիմ իշիւն նէ էյլէտի : 8. Մութլու օլմադ իշիւն նէ էթմէլիյիղ : 9. ֆրիստոսըն մուհապպէթինտէն նէ էօյրէնիւրիղ :

ՏԵՐԾ 41.

'Ագրէպ	Մինտէր	Մազսէտ	Թէճրիւպէ
Իգլիմ	Գուժրալ	Գարըչ	Գույրըգ
Սիւրիւ	Ելտիվէն	Եուվա	Շէքլ
Փէրթէվ	Քէօպթէպէք	Քէնտի	Չաթլադ

'ԱՌԻՖ

1. 'Ագրէպ՝ տիւնեանն հէր սըճադ իգլիմինտէ վար իսէ տէ, միւնթադաի հարրէ թահ թընտա սիւրիւ սիւրիւ պուլունուրլար:

2. 'Ումնմէն, ըշըղա տայանամատըգլարընտան, կիւնտիւղիւն կիւնէչին նախօշ փէրթէվլէրինտէն գուլթուլմադ իչիւն րասթ կէլտիքլէրի հէր եարըգ վէ չաթլաղա կիրիչէրէք՝ պուլատէթլէրինտէն չօգ քէրրէ պէօյիւք պաշ աղլըսը հասըլ օլուր:

3. Թէճրիւպէլէրի իլէ պու հայվանլարըն մէզքիւր թապի'աթընա աչինա օլմուշ օլանլար՝ պիր եէրի էյիճէ եօգլամատըգճա, վէ պուլունան նէսնէլէրի, — մինտէր, եաստըգ, պիրէր պիրէր գալտըրըպ արաշտըրմատըգճա, օրատա եաթմաղլար: Վէ տիւչմէն պուլունտըգտա, գաչմաղտան հէման պէլասընը պուլտուրմադ իչիւն, արայան՝ պիր էլի իլէ գանտիլթուլթուր:

ղը հալտէ, օլ պիր էլինտէ տէ վուրաճադ պիր գունտուրա, եա անըն կիպի պիր նէսնէ օլարադ հաղըր տուրուր:

4. Չիզմէ, գունտուրա, վէ էլտիվէն տախի'ադրէպին խօշլանտըղը եաթադ եէրի օլարադ, պաշընտան կէլմէմիշ քիմնէլէրին պունու էօյրէնմէսի՝ չօգ քէրրէ իւզէլլէրինէ փահալը օթուրուր:

5. 'Ագրէպ՝ քէօպթէպէք կիպի թօփրաղը եախօտ գումու օյարադ քէնտինէ եօլ վէ եուվա եափար, վէ անը տա չօգ քէրրէ՝ պիր իքի կիւն սօնկրա թէրք էտիպ պաշգասընը եափար: 'Ագրէպին հէր եէրտէ, հէր թաշ ալթընտա, հէր չաթլադտա պուլունմասը միւմքին տիր. վէ նիչէ քէրրէ վադի՝ օլուր քի, պիր ատէմ'կիտէր իքէն գուժրալ պիր սէտտէ այաղը իլիչէրէք անտէն պիր փարչա գօլտըղընտա, ալթընտան պիր պէօյիւք 'ադրէպ չըգար:

6. 'Ագրէպին պուլունտըղը տէլիյին շէքլի՝ քէնտի պէտէնինին շէքլինէ ույարադ տախմա եարըմ այ պիչիմինտէ օլտըղընտան, պունտան՝ 'ադրէպին եուվասը հանկըսը օլտըղընը պուլմադ գօլայճա քէշֆ օլունա պիլիր:

7. Թօփրաղը մադսէտլէրինէ ույղըն կէլտիյի եէրլէրտէ՝ 'ադրէպլէր քիւչիւք պիր մէսաֆէտէ պիր խալըսը պիր արատա պուլունըրլար: Հինտիսթանա կիթմիշ օլան ատէմին պիրի՝

պաղչէսինի գաղար ի քէն՝ պիր սա՛աթ զարֆրն՝
տա գըրդտան զիյատէ էօլտիւրմէսինի նազլ
էյլէմիշ տիր :

8. Պալատէ զի.քը օլունտըղը կիպի , տէլի-
յին աղղը եարըմ՝ այ շէ.քլինտէ օլմասը՝ անըն
'ադրէպ եուվասը օլտըղընա մութլագ պիր
'ալամէթ տիր :

9. 'Ագրէպին տէլիյինի ֆարգ էթտիքտէն
սօնկրա քէնտինին իչինտէ օլուպ օլմատըղընը
անլամագ իչիւն տախի՝ տէլիյինէ պիր գապ սու
ազթարմալը , քէնտի , էյէր իչէրտէ իսէ , սու-
տան խօշլանմատըղը իչիւն՝ փիւր զաղէպ տի-
շարը չըգար :

10. Եօգարըտա զի.քրի կէչէն Հինտիսթան-
տաքի առէմ՝ շու խապէրի տախի վէրիը քի ,
պիր 'ադրէպին էթրաֆընը քէնտինտէն պիր
գարըշ գատար իրագ օլարագ աթէշ իլէ չէ-
վիրտիյի հալտէ , 'ադրէպ գաչմագ իչիւն հէր
հանլը թարաֆա կիթտի իսէ էօնիւնէ աթէշ
չըգտըղընտան , չօգ չալըշտըգտան սօնկրա իւ-
միտի քէսիլէրէք՝ դույըղընը սըրթընա էյիպ
քէնտի քէնտինի սանճմըշ , վէ տէր 'ադապ էօլ-
միւշ տիր : Պու եօլ իլէ եէտի սէքիլ 'ադրէպ
թէճրիւպէ օլունմըշ իսէ , հէփիտի տէ թըպդը
էվլէլքի կիպի քէնտի քէնտինի սանճարագ
էօլմիւշ տիր :

Սո-ալլար : 1. 'Ագրէպ հէր եէրտէ պուլունմը
մը , 2. Կիւնտիւզիւն նիչիւն չօգ կէօրիւնմէզլէր :
3, 4. 'Ագրէպ վէսվէսէսի պուլունտըգտա նէ
եափմագ կէրէք տիր : 5. 'Ագրէպ՝ ինինի նիճէ
եափար : 6—8. 'Ագրէպին տէլիյի նէսինտէն ֆարգ
օլունույօր : 9. Տէլիքտէ օլան 'ադրէպի էօլտիւրմէ-
սին եօլը նէ տիր : 10. 'Ագրէպին նէ հալտէ
քէնտի քէնտինի էօլտիւրմէսի թէճրիւպէ օլմուշ
տըր :

ՏԵՐՍ 42.

Տիլէնճի	Հիքմէթ	Լազըպ	Սայըսըզ
Գօնուշմագ	Տիկէր	Մասալ	Հադիգաթ
Պէօյլէճէ	Կիթտիքճէ	Էտէպսիլ	Պախթ
Խօշլանմագ	Սրգատաշ	Էքմէք	Սատագա

ՊՕՇՈՒՆԱ ՏԻԼԵՆՄԵՑԵՃԵՔ ՄԱՀԱԼ

1. Պիր կիւն ի.քի տիլէնճի պիր պիրինէ ըասթ
կէլէրէք եօլըն քէնարընտա օթուրուպ շու
վէճհ իլէ դօնուշտըլար :—

2.—“Նէ” միսքին սանա՛աթըմըղ վար . տօղ-
րուսը պէն պունտան պէզտիմ :

3.—“Պէզմիշմիսի”ն , 'աճաիպ . պէն հիչ
պէզմիշմիշիմ : Հէր տաիմ իշիմ ըասթ կէլիյօր ,
վէ անըն իչիւն պու իշտէն կիւն պէ կիւն տա-
հա զիյատէ խօշլանըյօրմ :

4. — “Հիքմէ՛թ . պու սանեա՛թ ըմբղըն նէ՛
գատար սագիւ թարափլարը վար : Պիւրի շու
քի , պիր կիթտիյին ատէմէ տաիմ կիտէմէղ
սին : ”

5. — “Պանա էոյլէ օլմայօր , չիւն կէօրիւյօ
ըմ քի պէն սըգ սըգ կիթտիքճէ տիլէտիյիմի
տահա գօլայ ալըյօրըմ : ”

6. — “Տէմէ՛ . պէն հէր նէրէ կիթսէմ Էտէպ
սիզ հէրիֆ’ , եա սահր պիր լագըպ իլէ , վէ եա
խօտ՝ Պու մասալընը զայրի պիր եէրտէ սաթ’
տէնիլէրէք գօլուլըյօրըմ : Էքմէք եախօտ փա
րա տէրսէն , սայըսըղ քէրրէ գափուլը չալմա
լըյմ քի , եիւղիւնիւ կէօրէ պիլէմ : ”

7. — “Արգա՛տաշ , հագիգաթ օլարագ սանա
սէյլէրիմ քի , տիլէտիյիմի ալմատըղըմ վագըթ
անըն եէրինէ տահա ա՛լասը էլիմէ կէչէյօր : ”

8. — “Պախթը աչըգ պիր ատամ ըմբշսն .
խուսուսա պէյլէ պիր ’ասիրտէ քի , սատագա
խթէտիյին ատէմէր պաշլարընը սիւքիպ’ Ու
թանմասագ պիզ տէ տիլէնմէյէ միւհթաճ իզ
տէյօրլար : ”

9. — “Վա՛յ , պանա հիչ պէյլէ պիր շէյ տէ
յէն օլմատը : Պէն՝ նէրէտէ զանիմէթ պուլու
նուրսա օրայա կիտէրիմ . հէմ պէնիմ կիթտիյիմ
եէրտէ օ գատար չօգ պուլուկուր քի , հէր
խթէյէնէ եէթէր վէ արթար պիլէ : ”

10. — “Պէն իսէ մէլիլ չէհրէ տագընսամ ,

Միւրայը տըր’ տէյօրլար . կիւլէճ եիւղիլէ կիթ
սէմ , ‘Հիչ պիր շէյէ իհթիյաճը եօգ տըր’ տէր
լէր . իմտի պէն շաշմըշըմ , պիլմէմ նասըլ էտիպ
տէ պէյլէլէրէ խապէր անլաթմալը : ”

11. — “Սըգլէթէ տիւշտիյիւմտէ էլիմէ եար
տըմ կէչէր , մէսրուր վէ շաղ օլտըղըմտա տա
հա զանի պէրէքէթէ մալիք օլուրըմ : ”

12. — “Սճաիպ , ’աճաիպ . հալիմի իֆա
տէ էյլէտիյիմտէ սէօղիւմ տահա գուլագլարը
նա վարմաղտան օսանըյօրլար . կէրչէք տէ սէյ
լէսէմ , պէնիմ իչիւն հաճէթլէրի օլմայարագ՝
‘Եալան սէյլէյօր’ տէյիւ հագգըմտա վէսվէ
սէյէ վարըյօրլար : ”

13. — “Թամամ , պէնիմ հալիմին ’աքսիսի :
Գասալէթ վէ հաճէթլէրիմի հէր նէ գատար
չօգ իֆատէ էյլէսէմ , եինէ աղ սայըլըր . հէր
նէ իհթիաճըմ օլուրսա , կիտիպ սէյլէմէյէ վէ
’արղ էթմէյէ պանա ըուխսաթ վէրիլի . վէ
շուկա տահա զիյատէ թէ՛ աճհիւպ էտէճէքսին
քի , տիլէնմէյէ կիթտիյիմ վտէ պանա՝ աշըրը
տէրէճէ պիր մուհապպէթ օլարագ՝ տէյէճէ
յիմ վէ տիլէյէճէյիմ շէյ՝ պէն տէմէղտէն օր
տա պիլինիյօր : ”

14. Հայրէթէ զարգ օլմուշ օլան օլ պիր տի
լէնճի տէօնիւպ պուկա սօրտու քի , “էյլէ իսէ
շու սէնին տիլէնմէյէ կիթտիյին էվ նէ՛րէտէ
տիլը : ”

15. Արդատաշը ճեվապ վերիպ՝ «Պէն կէօ-
յիւն գափուսընտա տիլէնիրիմ, սէօն նէրէտէ
տիլէնիրսին», տէտի :

16. — «Պէն մի, պէն տիւնեատա տիլէնի-
րիմ» :

17. — «Էօյլէ իսէ, քէնտի սանա'աթընտան
օսանման 'աճաիպ տէյիլ տիր : Կէլ սէն տէ
պէնիմ կիթտիյիմ գափույը սընա : Էյէր պոււն-
տա գարար գըլար, վէ տէվամէտէրսէն, աս-
լա պիր տարղըն սէօզ, պիր ասըգ երւզէ բասթ
կէլմէյէճէ.քսին, վէ «լա պօշ սալը վէրիլմէյէ-
ճէ.քսին :

Սահալար : 1. Պիր կիւն եօլտա պիրի պիրինէ
քիմէն՝ ըսաթ կէլտի : 2. Իքիսի տէ սանա'աթլա-
րընտան մէմնմէն իտիլէր : 4. Պիրի նէ սէպէպտէն
օսանմըշ իտի : 6. Ստէմէր 'ալէսսէվիյէ տիլէնճի-
լէրէ նիճէ մու'ամէլէ էտէրլէր : 15. Արդատաշը
նիչիւն ըսաթ վէ շէքվասըղ իտի : 17. Պու օլ
պիրինէ նէ նասիհաթ վէրտի :

ՏԵՐՍ 43.

Լա'լէ	Եաղ	Գարէնֆիլ	Ճիւմպիւշ
Բուրէն	Գըշ	Կիւլ	Իւզիւմ
Մէվսիմ	Տէֆիթեր	Շէօնրէթ	Հագիգաթ
Պահար	Սիւմպիւլ	Ֆաիտէ	Ձէվդ

ՏԵՐԹ ՄԷՎՍԻՄ

1. Բուրէն՝ գըշ մէվսիմինտէ գարտան պիր
էվճիք, վէ անա մէրտիվէնլէր տաիսի եափըպ
քէյֆ իլէ էնիպ չըգտըղը հալտէ՝ «Քեաշքի
տաիմա գըշ օլայըտը» տէտի : Պապասը պոււնու
իշիտէրէք, «Պու սէօզիւ պէնիմ տէֆիթերիմէ
գայտ էյլէ» տէտի, վէ օ տա էօյլէ էյլէտի :

2. Գըշ կէշտի, վէ պահար կէլտի, վէ եինէ
Բուրէն պիր կիւն պապասը իլէ պէրապէր՝ լա՝
լէ վէ սիւմպիւլ, գարէնֆիլ վէ կիւլիլէ չալգա-
նան պիր չիչէքլիյին պաշընտա տուրուպ՝ հա-
վայը տօլտուրան խօշ բաիհալարընը տաիսի ա-
լընճա, հէման սէվինճիւնտէն 'ազլը պաշընտան
կիտէյօր իտի :

3. Պապասը՝ «Իլք պահարընտա շէօնրէթի
պու տըր, ամմա չի ֆաիտէքի, պու տա թէղ
կէչէր», տէտի :

4. Բուրէն՝ «Քեաշքի տաիմա պահար օլայ-
տը», տէտի :

5. Պապասը՝ « Պու արգոււնը տէֆիթերիմէ
գայտ էյլէ», տէտի : Բուրէն տէ էօյլէ էյլէ-
տի :

6. Պահար կէչիպ եաղ կէլտի, վէ Բուրէն
պիր միւֆէրրիհ կիւնտէ, քէնտի աթասը վէ
պա՝ղը արգատաշլարը իլէ պէրապէր ճիւմպիւշ

էթմէք իշխան շէհրտէն տիշարը պիր կիւղէլ քէօյէ կիտիպ՝ օլ կիւնիւ օրատա կէչիրտիւէր:

7. Բուբէն՝ հէր հանկը եանա պագսա, պուղ տայ թարլալարը, հեղար տիւրլիւ չիչէքէր իւէ միւղէյյէն չիմէնլէր, իչինտէ գուղուլարըն օյ նաշարդը, վէ քիւչիւք թայլարըն իւղէրինտէ սէյիրտիշտիյի եէչիւ չայըրլարը կէօրիւպ հայրան օլուր իտի: Որատա՝ զէրտալը, թուլթ, քիւրազ, վէ սաիր մէյվէլէր տախի եէտիլէր, վէ պիւթիւն կիւն ճիւմպիւշ էտիպ տէմ սիւր տիւլէր:

8. Էլիէ տէօնէր իքէն եօլտա պապասը՝ «Հա դիգաթ եազըն տա զէֆքի պաշգա տըր. եազ տախի էն խօշ պիր մէվսիմ տէյիլ մի՞», տէյիւ սօրտու:

9. Բուբէն «Քեաշքի տախմա եազ օլայտը» տէտի, վէ պապասը պունու տա քէնտի տէֆ թէրինէ դայտ էթտիրտի:

10. Ղգըպէթ սօն պահար կէլտի: Եազըն շիտտէթի կէչիպ օրթալըգ սէրինլէնմէյէ պաշլատը: Պաղլարտա իւղիւմլէր եէթիչիպ սալ գըմլարըն չօղլուղընտան՝ չըպուղը եէրէ պա սարլար իտի. նարը, արմուտը, գարփուզը վէ չէֆթալիյի տէրսէն, չօղլուղընտան կէչիւ մէյօր իտի: Պունլար իսէ Բուբէնին տօսթլարը օլարագ՝ նէ տէրէճէ խօշլանտըղը թա՛րիֆէ հաճէթ տէյիլ տիր:

11. Պապասը՝ «Եազը՛դ քի պու կիւղէլ մէվ սիմտէ կէչէճէք. գըշ եազլաշմըշ վէ սօն պահարա՝ Սափուշ քի եէրինէ պէն կէլէյիմ՝ տէյօր սանըրսըն», տէտի:

12. Բուբէն՝ «Քեաշքի գըշ կէրի տուրայտը տա, տախիմ սօն պահար օլայտը», տէտի:

13. Պապասը «Սահիհէն պէօյէ օլտըղընը իսթէ՛րմիսին», տէտի:

14. Բուբէն՝ «Էլիլէթ սահիհէն իսթէրիմ» տէյէրէք ճէվապ վէրտի:

15. Պապասը՝ ճէպինտէն տէֆթէրինի չըգալարագ «Լաքին հէլէ քէրէմէտիպ շուրաճըգ տա նէ՞ եազըլմըշ տըր պագ, օգու», տէտի:

16. Բուբէն պագտը, վէ «Քեաշքի տախմա գըշ օլայտը» տէյիւ եազըլմըշ պուլտու:

17. Պապասը «Հէլէ շու պիր սահիֆէ էօթէ տէ եազըլմըշ օլանա պագըպ անը տա օգու», տէտի:

18. Բուբէն պագըպ՝ «Քեաշքի տախմա իւք պահար օլայտը» տէյիւ օգուտու:

19. Պապասը տէֆթէրին պիր գաշ քեազըն տէօնտէրիպ՝ «Ծու սահիֆէյէ տէ պագ պունտա նէ՞ եազըլը արը», տէտի:

20. «Քեաշքի տախմա եազ օլայտը» տէյիւ օրատա տախի օգուտու:

21. Պապասը տէօնիւպ՝ «Պու սէօղլէրի եազան քիմ օլտըղընը պիլիլմիսին» տէյիւ սօրտու:

22. Բուբէն՝ «Էվվէթ, պէն քէնտիմ եազմը չըմ», տէտի:

23. Պապասը՝ «Հէման շիմտի նէ արդուլա տըն իտի խաթրընտա՞մը տըր» տէյիւ սօրտու:

24. Բուբէն՝ «Բեաճքի տախիմա սօն պահար օլա, տէյիւ արդուլատըմ իտի», տէտի:

25. Պապասը՝ «Գըշըն՝ իսթէտին քի տախիմա գըշ օլա. իլք պահարտա իսթէտին քի տախիմա իլք պահար օլա. եազըն տախիմա եազ օլմասընը իսթէտին, վէ սօն պահարտա տախի իսթէյօր տըն քի, տախիմա սօն պահար օլա. պու նէ՛ Կաճախի հալ տըր», տէտի:

26. Բուբէն՝ «Պունտա Կաճախի օլաճադ նէ՞ վար, պապա. պու տէմէք տիր քի, սէնէնին հէր պիր մէվսիմի տէ խօշ տըր. էօյլէ տէյիլ՝ մի», տէտի:

27. Պապասը՝ «Էվվէթ, հէր պիրինին տէ ֆէրաճ վէրիճի չօդ շէյլէրի, հէր պիրինին տէ վիւր նի՛մէթէրի վար տըր: Հէմ պունտան շու նէթիճէյէ տախի վարըրըլ քի, Կազիմ վէ քէրիմ Ալլահ՝ քէնտի տիւնեասընը իտարէ էտէ՛ ճէյի եօլը՝ պիզ զա՛իֆ ինսանլարտան տահա ա՛լս պիլիր», տէտի:

28. «Կէչէն գըշ՝ տիւնեամըղըն ումուրը սէ՛ նին էլինտէ օլսա իտի, նէ պահար, նէ եազ, նէ տէ կիւզ կէօրէճէյիմիլ վար իտի: Պէս՝ սէ՛ նին էվճիք եափըպ էյլէնմէն իչիւն՝ պիւթիւն

տիւնեանըն Կալէտ տէվամգար ալթընտա գալ տըղընը իսթէյօր իտին:»

29. «Էյէր էօյլէ օլսա իտի, նէ՛ չօդ ֆէրա՛ հիյէթէրտէն մահրումգալաճադ իտիք: Տիւն՝ եայը իտարէ էթմէք ումուրու պիզէ թէպիմ՝ օլունմատըղը նէ՛ գատար էյի օլմուշ տըր: Էօյլէ օլսա իտի, նէ՛ չափուդ հէր շէյի ալթ իւսթ էտէր իտիք:»

Սոսալար: 1. Բուբէն նէ արդուլէտի: Իսթէտիլի՛ նի նէրէյէ գայտ էթտի: 2. Իլք պահար կէլտիլին՝ տէ նէ հալէ կէլտի: 4. 0 վազըթ նէ իսթէտի: 5. Նէրէյէ եազտը: 6. Պահար կէլտիլինտէ նէ կէլտի: 8. Հէր թարաֆտա նէլէր վար իտի: 9. Եազ հազ՝ գընտա նէ արդու կէօսթէրտի: 10. Սօն պահարտա նէ մէյվէլէր օլուր: 11. Սօն պահարտան էօ՛ թիւրիւ նէ տէտի: 12. Պու արալըգ պապասը ա՛ նա նէ կէօսթէրտի: 28. Գըշ իչիւն օլան արդու՛ սը եէրինի պուլսա իտի նէթիճէսի նէ՛ օլաճադ իտի: 29. Պիզէ էյիսի նէ տիր:

ՏԵՐՄ 44.

Մուգթաղի	Միւտալէմէթ	Մուգալէտ	Մէշրէպ
Նապիհաթ	Նաֆիլէ	Թէմէլիդ	Թէմպէլլիք
Կիւճիւլք	Կէօնիւլ	Գապիլ	Գանտիլ
Ճիւղի	Ճան	Ույգու	Ուճուլ

ՄՈՒԳԹԱԶԻ ՆԱՍԻՀԱԹԼԱՐ

1. Հագագ օլմայան պիր շէյին իճրասընա աւլա չալըշմա : էյի պիլ քի էթտիյինտէ կիւճ լիւյէ տիւշէրսին : Պիր նէսնէնին եանլըշլըղընա ճիւղի վէսվէսէն տախի օլսա , վէսվէսէնին թէմէլիղ օլտըղընա գանմայընճա օ իշէ էլ վուրմա :

2. Հագագ օլան պիր իշէ էլ գօտըղընտա սօնընը ալ : Թէղ կէվշէմէ : Միւտա վէմէթի քէնտինէ ախլագ էյլէ : Թէմպէլլիյէ , եա ույ գույա , եա տուրագօղըղըա մահալ վէրմէ : Վագըր'ա պու շէյլէրէ գարշը գօմագ գօլայ օլմաղ , լաքին պաշա վարտըղընտա՝ գալպին սա նա հագգը էթտիյինէ շէհատէթ վէրէճէք տիր :

3. Փարանը նաֆիլէյէ թէլէֆ էթմէ : Գապիլ տիր քի էլինտէ փէք աղ պուլունա . անըն իշիւն տահա ղիյատէ մուգայյէտ օլ : Պա'ղը էյի քիթապ ալըպ օգու : էյի պիր քիթապ տիւն եատա պուլունան էն էյի շէյլէրտէն պիրի տիր : էյէր սանա լաղըմ' օլտըղը գատար ալմաղա կիւճիւն եէթմէղիսէ , սաիրլէրինտէն էմանէթ ալըպ՝ եինէ ալտըղըն կիպի թէսլիմ' էյլէ : Պիր քիթապը պօղուլաճագ եէրլէրտէ պրագմա :

4. Սնլամատըղըն նէսնէլէրի սօր : Պիլէնլէրէ սօր , ամմա էրքեան իլէ վէ ճանը կէօնիւլտէն սօր : Վէրիլէն ճէվապա տիգգաթ վէր , վէ անը էյիճէ տիւշիւն : Սայքի հէր ատէմսէնին պիլմէտիյին պիր շէյի պիլիպ սանա էօյրէտէ պիլիր : էն մէշհուր 'ալիմլէր՝ պայաղը ատէմլէրտէն չօգ շէյլէր սօրուպ էօյրէնմիշլէր տիր :

5. Քէօթիւ քիթապլարտան վէ ղագէթալարտան սագըն : Պէօյլէլէր չօգ պուլունուր : Ֆաիտէլէրի օլմատըղտան մա'տա , զարարլարը պէօյիւք տիր : Պիր պիլէնէ սօր տա , էն էյի քիթապլար հանկըլար օլտըղընը սանա խապէր վէրսին :

6. Սատէճէ ուճուղըղը իշիւն՝ ասլա պիր քիթապ ալմա . պիր փարա տէյմէյէն պահալը քիթապլար տախի պուլունուր : Սնլէրի օգուտըղընտա՝ հէմ վագթըն պօշա կէշէր վէ պէլէր տէ ախլագ ու մէշրէպին պօղուլուր :

7. Կիւնտիւղիւն օգումաղա վագթըն եօղիսէ , կէճէլէյին օգու : Օգուտըղըն ըշըգ զա'իֆ օլմասըն : Գանտիլ օլմաղսա , չամ , եախօտ սաիր եաղլը պիր օտուն 'ալէվինտէ տախի քիթապ օգունուր :

8. Օգումանա հիշ պիր շէյ մանի' օլմասըն : էյի պիր քիթապը սալթ պիր տէֆ'ա օգումագ քիֆայէթ էթմէղ : Իքինճի քէրրէտէ՝ էվկէլքինտէն ղիյատէ ֆաիտէ կէօրիւրսին :

9. Ֆէնա արգատաշլարտան կէրի տուր : «Տի-
վանէլէրէ եօլտաշ օլան հէլաք օլուր :» վազըթ-
լարընը պաթըլըլըգ վէ եարամաղըլըգ տա թէլէֆ
էտէնլէր կէօրիւր իսէն , էօյլէլէրտէն կէրի տուր :

10. Գապիլ տիր քի , ելիլթ վէ ճէսուր օլ-
սունլար , լաքին սանա պիր խայրլարը օլմատըղը
չէօյլէ տուրսուն , 'աղիմ'ղարարլարը տօգունա-
ճաղը տախի իհթիմալ տըր : Քէօթիւ արգա-
տաշլըգ չօղլարըն , եաշտա սէնտէն պէօյիւք-
լէրին պիլէ , խարապընա սէպէպ օլմուշ տըր :
Պօշ կէզէնլէրտէն , քիւֆրպաղլարտան , եալան-
ճըլարտան , վէ 'աղիղ կիւնիւ պօղանլարտան
կէրի չէքիւ , վէ անլէր իլէ իւնսիյէթ էթմէ :

Սոսուլար : 1. Նէ չէյէ ապլա չաղըշմամագ կէրէք-
սին : 2. Նէ չէյի ախլագ էթմէլիսին : 3. Քիթապ-
լար հագգընտա նէ նասիհաթ վէրիլմիշ տիր : 4. Պա'-
զը 'ալիմէր նէ էթմիշլէր : 5. Նէտէն սագընմագ
կէրէքսին : 6. Պա'զը քիթապլարտան էօթիւրիւ նէ
տէնիլմիշ տիր : 9. Նէտէն կէրի տուրմալըսն : 9 ,
10 : Քէօթիւ արգատաշլար հագգընտա նէ տէնմիշ
տիր : Նէտէն կէրի չէքիլմէք կէրէքսին :

ՏԵՐՍ 45 .

Երլան	Չիֆթճի	Չարար	Թաւիւղ
Չիյան	Խասիւմ	Պա'զէն	Եուսուրթա
Ինսան	Հիյպէթ	Ին	Եաւրու
Սըչան	Սըչըն	Գարըշ	Հայվան

ՍԱՐԸ ԵԸԼԱՆ

1. Պու երլան ճամայիգա ատասընտա չօգ-
պուլունուր , լաքին զէհիրլի օլմատըղընտան ,
ինսանա պու թարաֆտան ապլա պիր քէտէրի
տօգունմաղ , հէմ պօյը տախի էն չօղու իւչ
տէօրթ արշընտան զիյատէ օլմատըղը իչիւն ,
կէօրիւնիւշիւ տախի ինսանա հիյպէթ վէրմէզ :

2. Ինսանա զիյանը օլմատըղտան մա'ատա
ֆաիտէսի տախի տօգունուր , չիւնքի չօգճա
սըչան եէր , վէ անլէրէ պէօյիւք խասիմ'տիր .
չէօյլէքի քէտիլէր կիպի սըչան արամագ իչիւն
չօգ քէրրէ էվլէրէ կիրէր : 'Ատէթի պու իսէ
տէ պա'զէն չիֆթճիլէրէ զարարը տօգունուր ,
չիւնքի անլէրին սըչանընը ալլամագտան իսէ ,
վարըպ տահա գօլայտա պուլունան թաւիւղլա-
րընը գափար :

3. Պու երլան հէր տէֆ'ատա ալթը եէտի
եուսուրթա եուսուրթլար : Պիր քէրրէ , թօփ-
րաղը գազար իքէն' իչինտէ ալթը եուսուրթա-

որ պուլունան պիր սարը երևան ինի չըգմըշ տըր, պու եուսուրթալարըն պիրինի գըրտըգ լարընտա, իչինտէն պիր գարըշ պոյընտա պիր եաւրու չըգմըշ տըր :

4. Սարը երևան տախի պաշգա չօգ հայվան լար կիպի քէնտի ինինի՝ եէրի օյարագ վէ չօգ տէֆ'ա եա պիր ինծիր աղաճը, եա պիր վա մուգ ֆիտանը տիպինտէ եափար :

5. Լաքին երևանն էլի այաղը օլմայարագ եէրի նա'սըլ օյար, վէ գաղտըղը թօփրաղը տիշարը նա'սըլ չըգարըր :

6. Զանն օլունույօր քի, թօփրաղը իպթիտա պուրնը իլէ եուսնատըր, վէ սօնկրա գարնը նըն օյնագլարը իլէ չէքիլիպ աչըլարագ՝ պու եօլ իլէ թօփրաղը ինին աղղընա չըգարըր :

Սաւալար : 1. Սարը երևան նէրէտէ պուլունույօր : 2. Թապի'աթը նիճէ տիր : 3. Հէր տէֆ'ատա գանչ եուսուրթասը օլուր : 4. Ինինի նիճէ եափար : 5, 6. Թօփրաղը նա'սըլ տիշարը չըգարըր :

Տ Ե Ր Ս 46.

Ղաւղա	Գըղկըն	Գուրչուն	Գուրպան
Հաճէթ	Մէղքիւր	Իյիթ	Զէմանի
Խուսուս	Իսքեաթ	Մուհաքէմէ	Էպէտի
Շէրիֆ	Վա'իզ	Փարմագ	Խաթր

ՊԻՐ ԳՈՒՐՇՈՒՆԸՆ ՆԱՍԻՀԱԹԸ

1. Խրիսթիյան օլան 'ասքէրէր պիր ճէնկէ կիտէր իքէն պերապէրէրինճէ ֆիթապը Շէրիֆ ալմագ 'ատէթլէրի օլտըղընտան, պա'գէն ա նըն նէ օլտըղընը պիլմէյէնէր տախի եանլա ըննա պիր տանէ ալըրլար :

2. Գէնտի ճանը վէ խէլասը խուսուսընտա չօղըրգ հաճէթի օլմայան պիր տէլի գանլը տախի, 'ասքէրլիք հալինտէ ճէնկէ կիտէր իքէն քէնտինէ պէյլէ պիր քիթապ վէրիլտի . Լաքին օգուսաղա հալէսի օլմատըղընտան պէս եա նընտա թաշըր իտի :

3. Ճէնք պաշլատը, վէ քէնտիսի ղաւղանըն էն գըղկըն վէ էն աթէշլի սէմթլէրինտէ պու լունարագ, գուրչուն եաղմուր կիպի իւղէրինէ էնէր իտի, չէյլէքի նիչէլէրի տիւշտիլէր, քէնտիսի իսէ սէլամէթ գուրթուլտու չըգտը :

4. Ղաւղա տինիպ պաշը սէլամէթի պուլտու, վէ եանընտաքի նէսնէլէրի եօղլար իքէն կէօր տիւքի, պիր գուրչուն կէլիպ գօյնընտաքի քիթապա սափլանմըշ :

5. Պունու կէօրիւնճէ էյէր մէղքիւր քիթապ եանընտա օլմասա իտի քէնտիսի տէ աթէշէ գուրպան կիտէնէրտէն պիրի օլաճաղընա իս քեաթ օլտու :

6. Վէ քիթապ Գաճէպա ներէյէտէք տէլին միշ տէյիւ , քեաղըտլարը սէվինէրէք պիր պիր չէվիրիր իքէն պուտու քի , գուրչուն՝ Վա'իզ քիթապընըն օն պիրինճի պապ , վէ տօղուզըն ճը խանէսի իւզէրինտէ կէլմիշ տուրմըշ , էօթէ կէչմէմիշ :

7. Օգուլուպ պուտու քի , խանէնին սէօղլէրի շունլար տըր . — «Եյ կէնճ իյիթ , կէնճլի յինտէ շաղօլ , վէ իյիթլիյինին կիւնլէրինտէ եիւրէյին սէնի խօշլանտըրսըն , վէ կէօնլիւնիւն եօլլարընտա , վէ կէօղլէրինին կէօրտիւյիւ Բաբէքէ եիւրիւ , ամմա պիլքի , պունուն հէփիսին տէն էօթլուրիւ Ալլահ սէնի շէրաաթէ կէթիւրէճէք տիր »

8. Գուրչուն պու խանէնին իւզէրինէ րա'սթ կէլէ մի տուրտու , պունտա Ալլահըն պիր փարմաղը եօ'գ մը իտի . պէլի , Ալլահ օլ միւպարէք քիթապ իլէ պու տէլի գանլընըն զէմանի 'էօմլրինիւ գուրթարտըգտան մա'տտա , էպէտի 'էօմլրինիւ տալսի գուրթարմաղ իսթէյօր իտի :

9. Տէմէք հաճէթ տէյիլ քի , մէգքիւր Բիթապը Շէրիֆ պու տէլի գանլընըն հէմ զէմանի , հէմ էպէտի հայաթընա սէպէպ օլտու :

10. Եյ սէվկիւլիւ օգույանլարըմ , հէր նէ իշթութարսանըլ , հէր նէ սէօղ սէօյլէրսէնիզ , հէր նէ շէյ տիւշիւնիւրսէնիզ , պու գուրչունըն կէօթէրտիյի խանէյի խաթըրընըտա թու :

Թըն , վէ պիլին քի , պունուն ճիւմէսի իչիւն Ալլահ սիգի մուհաքէմէյէ կէթիւրէճէք տիր :

Առաւար : 2. Պիր տէլի գանլը ճէնկէ կիտէր իքէն քէնտինէ նէ վէրտիւէր , Անը սէվէր մի իտի : 3—5. Ճէնքտէ գուրչուն աֆէթինտէն նիճէ գուրթուտու : 6. Բիթապը նէրէսինէտէք տէլինմիշ իտի : 7. Օ սէօղլէրնէ տիր : 8. Գուրչուն օրատա րա'սթ կէլէմի տուրտու : 9. Պու քիթապըն օ կէնճէ նէ ֆաիտէսի օլտու : 10. Պու նազլիլէթտէն նէ էօյրէնիւրսին :

ՏԵՐՍ 47.

Իզլիմ	Ղազէթա	Էօրթիւ	Գըրնթը
Սէպզէվաթ	Սաղսը	Թալուգ	Կէմիրմէք
Միւնասիպ	Չըպուգ	Գօլօհա	Արալըգ
Միսլիլիւ	Մէնֆա'աթ	Քիւթիւք	Միւհթաճ

ՍԸՁԱՆ

1. Սըչան՝ պա'ղը հայվանլար կիպի պիր մա հալէ վէ պիր իզլիմէ մախսուս օլմայըպ տիւն եանըն հէման հէր թարաֆընտա , վէ հէր իգլիմինտէ պուլունուր :

2. Պու քիւչիւք հայվան ուսթա եափըճը օլարադ՝ իսթէտիյի մահալտէ , վէ իսթէտիյի քէրէօթէտէն քէնտինէ էվ , եախսու եուվա եա

փա պիլիր, էյեր քէօյ սըչանը իսէ, քէնտի եու-
վասընը գուրու օթ, եափրագ, սաման, քէօք,
վէ սէպղէվաթ գուրուսընտան եափար:

3. Եյեր շէհիր սըչանը իսէ, մէքեանը էվ-
լէրտէ օլուպ եինէ քէնտինէ մինասիպ պիր մա-
հալ պուլա պիլիր, վէ օլ տէմ եուվասընը էս-
քի պէզ փարչալարը, իփ գըրնթըլարը, քեա-
ղըտ, վէ էվին իչինտէ պուլունան պու միսիլլի-
նէսնէլէրտէն եափար, վէ էյեր պունլարը տա-
պուլամաղ իսէ, թէքլիֆսիզէ վարըպ քիթապ,
ղազէթա, փէրտէ, լիպաս, քիլիմ, խալի, հէր
նէ պուլուրսա, քէսէր, տօղրար, անլէրտէն
եափար:

4. Սըչան եուվասընը մուխաթարա սէզմէ-
տիյի հէր եէրէ եափար, պունլարտան պիր գա-
չընը զիքր էտէլիմ:

5. Սըչանըն պիրի եուվասընը պիր չիչէք
սագսըսընըն իչինէ եափմըշ տըր, վէ շու վէճհ
իլէ: — Գըշ կէլմէսի մինասիպէթի իլէ, չիչէք
սագսըսընը եէրինտէն գալտըրըպ իւսթիւ գա-
փալը պիր մահալէ գօմուշլար քի, պահար
հիւքմ էթտիքտէ թէքրար չըգարսընլար: Պի-
րազ գալտըրտա, սագսըտաքի թօփրագ հալի
իլէ գուրուր փէքիչիր, վէ պիր սըչան վարըպ
օրթասընտան տիպինէ տօղրու տէլէր, վէ ալ-
թընը իսթէտիյի կէնիչլիքտէ օյուպ չըգան
թօփրաղը տա օլ քիւչիւք տէլիքտէն իրագճա

պիր մահալէ թաշըր. շէօյլէքի սագսըյա պա-
գան պիր քիման, օրթասընտա ուֆաճըգ պիր
տէլիքտէն զայրի պիր շէյ ֆարգ էյլէմէզ, ա-
նը տա պիր չըպուգ սափլայըպ շէքմիշլէր թահ-
մին էտէ պիլիր, ալթընտա իսէ սաման վէ
քեաղըտտան եափըլմըշ պիր ալա եուվա վար
իտի:

6. Պագ, պիր ախէր սըչան տախի եուվասը-
նը նէրէտէ եափտը: Պիր պաղչէտէ պիր գուշ-
էնկին պիր չալըտա եէրէ եագըն պիր եուվա
եափմըշ իտի, ուսթա պիր սըչան պու եուվայը
կէօրտիւքտէ, անտէն քէնտիսինէ պիր մէնֆա-
աթ չըգարմագ իսթէյէրէք կիտիպ քէնտի եու-
վասընը օ եուվանըն հէման ալթընտա եափտը,
շէօյլէքի քէնտի եուվասընտան չըգար իքէն
սըրթը գուշըն եուվասընըն ալթընա սիւրիւ-
նիւր իտի, պու եօլ իլէ գուշըն եուվասընը
քէնտինինքինէ էօրթիւ վէ սիփէր էյլէմիշ օլ-
տու, վէ օրատա ալթը տանէ տախի եափրու
չըգարտը:

7. Եվին պիրինտէ պիր կիւզէլ վէ սաղլամ
թավուղը գօլօչգայա օթուրթատուլար, լաքին
իւչ հաֆթա սօնկրա թավուգ քէնտի եափրու-
լարը իլէ տըշարը չըգտըղընտա, կիրմէզտէն
էվլէլ մալիք օլտըղը կիւզէլ գույրըղը պիւս-
պիւթիւն խարապ օլմուշ, աիւքէնմիշ, վէ քէն-
տիսի քիւթիւք կիպի գալմըշ իտի: Պունա

Թէ՛աճճիւս էտէրէք թաւուղըն՝ օթուրտողը
 ետէրի եօզլատըլար իսէ, հէման Եանաչըսըն
 տա տըշը իփ գըրնթըսընտան եափմա, վէ
 իչի թաւուգ թիւյիւնտէն տէօշէլի, փէք կիւ
 զէլպիր սըչան եուվասը պուլտուլար: Սըչան
 իփ գըրնթըլարընը թաւուղըն իւզէրինտէ
 օթուրտողըն չուվալտան, վէ թիւյլէրի տէ թա
 վուղըն գույրըղընտան տիտմիշ իտի: Սճէպա
 սըչան գույրըղընը կէմիրեր իքէն՝ թաւուգ նէ՞
 տիւշիւնիւյօր իտի:

8. Պիր էվտէ պիր թաղըմ տէօրթ քէօշէլի
 պօշ շիշէլէր օլարագ, հէփիսինի տէ եանլարը
 իւթթիւնէ պիր եէրէ տիղմիշէր իտի. եուվա
 եափմագ մէրամընտա օլան սըչանըն պիրի եէր
 արայըպ կէզէրքէն՝ պու շիշէնին պիրի խօշունա
 կէլիը, իչինի գուրու վէ եուվագ օթ իլէ տօլ
 տուրուր, շիշէնին աղընտան կիրիպ չըդաճագ
 պիր քիւշիւք տէլիք պրագաղդտան սօնկրա
 օրթասընտա տախի պիր չուգուրճա արալըգ
 գօյուպ՝ եափուլարընը օրատա չըգարըր: շէօյ
 լէքի պագան պիր ատէմպիւթիւն եուվայը վէ
 եափուլարը շիշէնին իչինտէ աչըգ կէօրէ
 պիլիր իտի:

9. Սըչան՝ եուվասընը եափմագ իչիւն չօգ
 վագթա միւհթաճ տէյիլ տիր: Պիր էվտէ սօֆ
 րանըն իւզէրինէ թագէ պիր էքմէք սօմունը
 գօմուշլար իտի, էրթէսի կիւնիւն ագչամը կէ

լիպ կէօրաիւլէր քի, սօմունըն թէփէսի տէ
 լինմիշ, իչինտէ քեաղըտ գըրնթըլարընտան
 թէմիզ պիր սըչան եուվասը եափըլմիշ, վէ
 եուվատա տա եէնի տօղուշ, տօգուգ տանէ
 ուֆաճըգ եափուլար վար տըր:

10. Եուվանըն քեաղըտընը եաղընտա պու
 լունան պիր քիթապտան կէմիրմիշ իտի: Սօ
 մունըն օյուլուպ պօշալմասը, քեաղըտըն տիշ
 լէնմէսի, վէ սօնկրա կէթիրիլիպ պիր եուվա
 եափըլմասը, վէ պունտան մա՛տա տօգուգ
 եափուլարըն մէյտանէ կէթիրիլմէսի, — պու
 նուն ճիւմէսի պիր պուշուգ կիւնիւն զարֆըն
 տա օլմուշ իտի:

Սաւալար: 1. Սըչան նէրէտէ պուլունուր: 2, 3.
 եուվասընը նէտէն եափար: 4. Նէրէտէ եափար:
 5. Չիշէք սագսըսընտաքի եուվայը թա՛րիֆ էյլէ:
 6. Սիւէր պիր սըչան եուվասընը նէրէտէ եափար:
 7. Պիր պաշգասը եուվասընը նէրէտէ, վէ նէտէն
 եափմիշ իտի: 8. Շիշէտէքի եուվա նամըլ օլտու:
 9, 10. Սըչանըն իշկիւղարըղընտան էօթիւրիւ նէ
 տէյէ պիլիրսին:

ՏԵՐՄ 48.

Գըրլանղըճ	Գուրսագ	Մէպաթի	Գարըշըգ
Զօրպա	Եօտուն	Հայվանի	Քէյֆիյէթ
Պէյղատէ	Պէյղ	Շէֆֆաֆ	Խասսէ
Սէյթալ	Սահիհ	Սիւլիւս	Թուլդալ

1. Եռւ վա չօրպասը սէօղիւնիւ իշիթտիյին տէ, «Հիչ եռւ վատան չօրպա եափըլը՝ մը, եա խօտ եռւ վա տէտիյին շէյ հիչ եէնի՞ր մի» տէ յիւ էլպէթթէ թէ՛ ածծիւպ էտէրսին :

2. Պօրնէօ վէ ճաւա ատասընտա, հէմօ սէմթլէրին պա՛ղը ախէր եէրլէրինտէ տախի, պիր նէվ՝ գըրլանդըճ պուլունույօր քի, եափ տըղը եռւ վա փէք աղըր պահա իլէ Չինմաչինէ կէօթիւրիւլիւպ՝ սաթըլարագ, օրտաքի ղէն կինլէրէ վէ պէյղատէլէրէ թա՛ամօլույօր լա քին պու եռւ վա՝ ածէպա նէտէ՞ն եափըլմըչ տըր : — Օթտա՞ն մը, եօսոււնտա՞ն մը, եափ ըագտա՞ն մը, եախօտ աղա՞ճ ֆիլիսլէրինտէն մի :

3. Մէղըբիր եռւ վալարըն թութգալ կիպի եափըչգան պիր նէսնէտէն եափըլմըչ օլտըղը կէօրիւնիւյօր իսէ տէ, օլնէսնէնին ասըր նէ պաթի՞ մի, եօխսա հայվանի՞մի օլտըղը հալա պիլինմէմիշ տիր :

4. Պա՛ղըլարըն գալլինճէ, գուշ՝ տէնիղտէն պալըգ եռւ մուրթասը կէթիրիր տէ անտէն եա փար : Բիմի թահմին էտիյօր քի, գուշ պիր ճինս տէնիղ օթը եէր, վէ գուսաղընտա հալլ էթ տէքտէն սօնկրա չըգարըպ անտէն եափար :

Նիչէլէրինին իսէ գըյասը պու տըր քի, հայ վան պոււնու պօղաղընտաքի պէյղլէրտէն հա սըլ օլան պիր նէվ՝ սէյյալտէն եափար : հէր նէ հալիսէ, սահիհի էյի պիլինմէմիշ տիր :

5. Եէնի եափըլտըղընտա պէյաղ վէ եռւմ շագ օլարագ՝ սաթմագ իչիւն տախի էն միւ նասիպ վագթը օ տըր : վագթ կէչէրէք բէնկի գարարըր վէ քիրլէնիր : շէյլէքի փիշմէղտէն էվվէլթէմիղլէնիպ աղարմասը իգթիղա էտէր :

6. Պու գուշլար՝ քէնտի եռւ վալարըն տախ մա ղայէթ եիւքսէք, վէ սարպ գայալարըն գօ վուշլը եէրլէրինէ եափտըգլարը եճիլտէն, եռ վալարըն էլէ կէչիրմէք փէք կիւճ պիր մաս լահաթ տըր :

7. Եռւ վանըն քէրէսթէսի եախօտ մատտէ սի՝ նիմչէֆֆաֆ տըր : շէյլէքի պասըլմըչ պիր քեաղըտ իւղէրինէ գօյուպ՝ ըչըղա տօղըու պագտըղընտա, ալթընտաքի սիւլիւս եաղըլար փէք ա՛լա ֆարգ օլունուր : քէնտինի ըչըղա տօղըու թութուպ պագտըղընտա, պիր չօգ եափըչգան թէլլէրին պիրի պիրի իւղէրինէ գարմագարըչ տիգիլմէսի իլէ եափըլմըչ օլտը ղընը անլայա պիլիրսին : Աչըգ հալատա պիրաղ ղալտըգտան սօնկրա փէքիչիպ՝ պալըգ թութ գալը հիյէթինի քէսպ էտէր : Եէրլիլէրին սէօ զիւնէ կէօրէ, պիր եռւ վա եափմաղա պիր չիֆթ գուշ՝ թամամիքի այ էմէք սարֆ էտէրլէր, պու

քէ յֆիյէթ սահիհ իսէ, եռււանըն՝ քէնտի վիւ-
ճուտէրինտէ հասըլ օլան պիր մատտէտէն եա-
վըրմըլ օլմասընա տէլալէթ էտէր :

8. Պուռնու՝ անճադ պիր մագսէտէ դուլլա-
նըրլար, եա՛նի խայլի միւտտէթ սըճադ սուտա
եռւմշաթաղտան սօնկրա փիշիրերլէր : Չինլի-
լէր պուռնտա՝ վիւճուտին զայ՝ էթտիյի գուլ-
վէթի կէրի կէթիւրիճի պիր խասսէ վար տըր
զանն էթտիւրլէրի իշիւն ինտլէրինտէ գըյմէթի
փէք չօդ տըր, օլէճիւտէն անճադ զէնկինլէր
սաթըն ալա պիլիր, չիւնքի էյիսինին օդգա-
սը պէն զուրուշա եազըն օլուր :

Ստալլար : 1, 2. Պօրնէօ վէ ճաւա սէթթինտէ նէ
ճինա պիր եռււա պուլուռնուր : 3, 4. Պու եռււա
նէտէն եաթըրմըլ տըր : 5. Սաթըշա էն ույդուռն
վազթընէ զէման տըր : 6. Գօլայ էլէ կէլէր մի : 7.
Պու եռււվանըն նասըլ օլտըղընը անլաթ : 8. Պու-
լուռնտըղը եէրլէրտէ գըյմէթի սայըլըր մը :

Տ Ե Ր Ս 49.

Գարթալ	Եռււա	Սիւրի	Գօզադ
Տէվէ	Ջալիմ	Գըյը	Եռւմշադ
Թըրնադ	Եալրու	Գայա	Եռւմուրթա
Փէնչէ	Կեահ	Չըպուդ	Շամաթա

ԳԱՐԹԱԼ

1. Գարթալ գուլվէթլի պիր դուշտըր պաշ-
գա հայվանլարը էօլտիւրիւպ եէտիյի իշիւն՝
քէնտինէ ալճը գուշ թա՛պիր օլուռնուր :

2. Պա՛ղէն քէնտինին էօլտիւրմէտիյի հայ-
վանլարը տախի եէր . մէսէլա չէօլտէ էօլմիւշ
օլան տէվէլէրի, վէ պիր ատէմ տախի եօլճը-
լըդ էտէր ի.քէն էօլէճէք օլուրսա, լէշինի
գարթալլար եէյէճէյինէ շիւպհէ իսթէմէդ :

3. Պու գուշըն գանատլարը էօյլէ գալի վէ
միւհքէմտիր քի, զայէթ եիւքսէյէ ուշա պի-
լիր . վէ կէօղլէրի տախի օլտէրէճէ քէսքին
տիր քի, եազ կիւնիւ էօյլէյին վազթընտա կիւ-
նէչէ պադա պիլիր :

4. Թըրնադլարը եախօտ փէնչէսի զայէթ
քէսքին վէ գուլվէթլի օլադագ՝ անլէրի ալ-
լատըղը հայվանըն էթինէ կէչիրէրէք ալըր գալ-
գար, վէ եռււվասընա կէօթիւրիւր :

5. Գարթալ քէնտինին կիւճիւ եէթտիյի հէփի
հայվանլարա վէ գուշլարա զայէթ մէրհամէթ-
սիդտիր . պա՛ղէն քիւշիւք չօճուդ թութուպ
կէօթիւրմէսի, վէ էօլտիւրիւպ եէմէսի տախի
օլմըլ տըր : Պաշգալարընա պու գատարը դա-
լիմ իսէ տէ, քէնտի եալրուլարընա փէք միւ-
րիւվէթլի տիր :

6. Պա՛ղը եւէրին գարթալը՝ չօգճա տէնիդ գըյըսընտա, եա պէօյիւք կէօլլէրին էթրաֆընտա, եա տա պիր ըրմաղըն քէնարընտա էյլէնիր, տօլանըր :

7. Գէնտի եռւվասընը կեա՛հ չամ, սերվի, եախօտ մէշէ կիպի եիւքսէք աղաճլարըն թէֆէսինտէ եափար, կեա՛հ տա տէնիդ գըյըսընտա, պիր եիւքսէք սարպ գայատա, վէ եախօտ տաղլարտա եափար :

8. Եռւվասընը աղաճտա եափարտա, իպթիտա խաչվարի օլարագ ուղուն չըպուդլար վէ աղաճ տալլարը տիւղէր, վէ սօնկրա եափրուլարա ըսըճագ վէ եռւմչագ պիր եէր օլմագ իչին՝ իչինի գուրու օթ, չամ գօղաղը, վէ սաիր նէսնէլէր իլէ տէօշէր :

9. Գայալարտա եափարտա, ուֆագ չըպուդլարըն իւղէրինէ ուֆագ տալլար, քէսէք, եօսուն, վէ պէրտի գօյարագ պա՛ղը միւէլլիֆլէրին տէտլյինէ կէօրէ էնի իքի արչըն գատար օլարագ՝ պիր, պիր պուչըգ արչըն եիւքսէք լէյինտէ երղարլար :

Գարթալ՝ եռւվանըն հէփսինի գափլամաղ, իլլա ալթընտաքի չէօփլէրին ուճլարընը՝ եռւվատան տիշարը արթմըշ օլարագ էօյլէ պրաֆըր :

10. Եռւվա պու թէրթիպ իւղրէ եափըլըպ թէմամ օլտըղընտա, տիշի գարթալ եռւմուր

թալարընը եռւմուրթլայըպ՝ գօլօչկայա օթուրուր : Օթուղ կինտէն եափրուլար մէյտանէ կէլիր, վէ չօղա վարմազտան տախի թիւյլէնիրլէր :

11. Եափրուլար ուչապիլէճէք գատար պէօյիտիւքտէն սօնկրա՝ եինէ քէնտի եռւմչագ եռւվալարընտան այրըլմագ իսթէմէղլէր : Պէօյիւք գուչլար իսէ, արթըգ պու թէմպէլլէրի պէսլէմէմէյէ նիյէթ էտէր :

12. Լաքին անա գուչլար՝ եափրուլար պիր շէյ եէմէտիքճէ աճլարընտան էօլէճէյինի պիլտիքլէրինտէն, էվիլէ անլէրէ ուչմագ վէ եէյէճէք պուլմագ էօյրէտիրլէր :

13. Պու տա գօլայ պիր մասլահաթ տէյիլտիր : Տէտլյիմ կիպի եափրուլար՝ ըահաթ եէրլէրինտէն գըմըլտանմագ իսթէմէղլէր, անըն իչին անալարը եռւվայը շու վէճհ իլէ սալլամաղա պաշլար :

14. Եռւվանըն տիպլինտէքի՝ ուճու տիշարը չըգմըշ օլան չըպուղըն իւղէրինէ օթուրուր, վէ էվիլէլ պիր եանտան, սօնկրա տախի օլ պիր եանտան պիւթին գուլիլէթի իլէ եռւվայը սիլքէր :

15. Պունտան եափրուլարըն ըահաթը գաչալագ՝ պիր աղիմչամաթա եափմաղա պաշլարլար : Սնալարը պու եօլ իլէ հէփսինի հալէքէթէ կէթիրտիյինտէ, արթըգ եռւվայը սալլամագտան ֆէրաղաթ կէլիր :

16. Ամմա պու եավրուլար՝ հէման օլ չօ-
նուգլարա պէնդէրէր քի, անալարը սապահ-
լայըն քէնտիլէրի ույարտըղընտա, կէօղլէրինի
աչըպ սէս տախի վէրիլէր, լաքին անլէրի գալ-
տըրմազտան պրագըպ կիթտիյինտէ՝ ույուշըգ
վէ թէմպէլ երինէ օլ պիր եանլարընա տէօնիւպ
թէքրար ույուրլար :

17. Անա գարթալ պունու փէք ա'լա պիլիր,
անըն իչիւն եուվայը սիլքտիյինտէ թէքրար
եէրլէչիպ րահաթլանմասընլար տէյիւ՝ եանլա-
ընա չըգըպ ալագլարընը եուվանըն իւղէրինէ
գօր, վէ գանատլարընը չարփարագ՝ պիր 'ա-
զիմ շամաթա էտէր :

18. Պու հալ եավրուլարը տահա զլյատէ
ալթ իւսթ էտէրէք՝ էնճամ հէփիսի տէ եու-
վատան տըշարը տէօքիւլիլէր : Շիմտի գա-
նատլարընը իշլէթմէյէ պաշլարլար . լաքին
ուշմաղա ալըշմըշ օլմատըղլարընտան պէօյիւք
թէհլիքէյէ տիւշար օլուրլար :

19. Թէլաշէլի անալարը թէհլիքէլէրինի ան-
լար . վէ անլէր ուշմաղա չապալանըր իքէն օգ-
կիպի էնիպ՝ պիրինին ալթընա գանատլարընը
կէրէր, վէ ալըպ չօգ եիւքսէյէ չըգարտըղ-
տան սօնկրա երինէ պրագըր :

20. Շիմտի եավրու հավատա թաղլա թաղլա
տէօնէրէք էնմէյէ պաշլար, վէ երինէ անատը
էնիպ գանատլարընը կէրէր, վէ քէնտի սըր-
թընա ալըպ սէլամէթէ չըգարըր :

21. Տէրլէր քի, թա եավրուլարըն հէփիսի
տէ ուշմաղ վէ քէնտի թա'ամլարընը արամագ
էօյրէնէնէտէք, անա գարթալ պու իշտէ տէ-
վամ էտէր :

Սոսալար : 1. Գարթալա նիչիւն ալճը գուշ տէրլէր :
2. Նէ էէր : 3, 4. Գանատլարը, կէօղլէրի վէ
փէնչէսի հագըրնտա նէ տէնիլմիշ տիր : 5. Պա'գէն
գարթալ տահանէ էտէր իմիշ : 6. Գարթալար նէ-
րէտէ սաքին օլուրլար : 7—9. Եուվալարընը նէր-
տէ, վէ նմաըլ եավարլար : 11. Եավրու գարթալ-
լար՝ եուվալարընտան այրըլմագ իսթէրլէր մի : 12—
15. Անա գարթալ նէ եափար : 16. Եավրուլար
նէյէ պէնդէրլէր : 17. Անա գարթալ եուվայը սիլք-
տիքաէն սօնկրա նէ եափար : 19, 20. Եավրուլար
ուշմաղա չապալանտըղլարընտա օ նէ եափար :

ՏԵՐՍ 50.

Նամա'լիւմ	Նէհր	Սէլ	Սէյիրճի
Իթալիա	Իմտատ	Թալա'սըղ	Զէմանի
Գահրաման	Գուտուրմըշ	Փաճճը	Բէնչպէր
Շէհր	Զապիթ	Ֆամիլեա	Քէնար

ՆԱՄԱ'ԼԻԻՄ ԳԱՀՐԱՄԱՆ

1. Իթալիատա վէրոնա իսմինտէ պիր շէհր

պուլունուպ՝ Ատիճէ նէհրի անըն իշինտէն կէ-
չէր : Գըշ մէվսիմինտէ սողուգ շէտիտ օլարագ
պու ըրմագ տօնտու : Վէ պուլունուն իւզէրինէ
տէ զաֆիլ պիր ըլըճագլըգ վէ եաղմուր օլուպ
տօն սէօքիւլէրէք՝ ըրմագ ճօշտու :

2. Սույըն , վէ իւզէրինտէ կէլէն իրի պուգ
փարչալարընըն գուվվէթի՝ էօնէրինէ կէլէն
պիր թաշ քէօփրիւյէ չաթըպ՝ անըն իքի ու-
ճունու ալտը կէօթիւրտիւ : Քէօփրիւնին պա-
գի գալան օրթա գըսմը՝ շիտտէթլէ կէլէն սէ-
լէ պիրաղ տախի տայանըպ տուրտու :

3. Պու գալան գըսմտա , պիր քիւչիւք էվ
օլարագ անտէ քէօփրիւ փաճճըը քէնտի ֆա-
միլեասը իլէ օթուրուր իտի : Պու թալա՝սըգ
ֆամիլեատան կէլէն շամաթա վէ աման ֆէր-
եատլարը սէսինտէն , գըյըյա պիր ՝աղիմգա-
լապալըգ պիրիքտի իսէ տէ , իշլէրինտէն իմ-
տատա պիր ճէսարէթ էտէն պուլունմատը :

4. Շէօյլէ պէօյլէ տէյէնէտէք քէօփրիւնին
պիր գըսմը , վէ անտէն ախէր պիր գըսմը տա-
խի պէլ վէրտի , վէ հէր քէսին կէօղիւ գալա-
նընա տիքիլիպ անըն տա հէման եըգըլմագ
իւզրէ պուլունտըղընը կէօրիւյօրլար իտի :

5. Պու արատա պիր աթլը զապիթ գալա-
պալըղը եարըպ կէլտի , վէ էլինտէ պիր քէսէ
ալթուն թութարագ՝ «Քիմքի փաճճըյը վէ սէ-
ֆիլ ֆամիլեասընը պու պէլատան գուրթարըր-

տա , պուլուն անա վէրէճէյիմ » տէյիւ եիւքսէք
սէս իլէ նիտա էյլէտի :

6. Լաքին պու իշտէ , եա՛նի իմտատա կիթ-
մէքտէ , ՛էօմրէ պէօյիւք մուխաթարա կէօրիւն-
տիւյիւնտէն հիշ քիմնէ եէրինտէն գըմիլտան-
մատը : Լնճամ , քէնտինտէ պէօյլէ պիր ՝ալիճէ-
նապ եիյիթլիք պուլունաճաղը քիմսէնին ՝ադ-
լընտան կէչմէյէն պայաղը պիր ըէնչպէր՝ գա-
լապալըղը եարըպ գըյըյա տօղրու սէյիրթտի :

7. Հէման ճանընը կէօղիւնէ ալըպ գայըղա
սըչրատը , վէ գալի պիր եիւրէք իլէ՝ գու-
տուրմըշ ըրմաղըն սէլլէրի վէ պուղլարը արա-
սընտան կէչէրէք քէօփրիւնին գալան քէմէ-
րինէ եանաշտը : Քէօփրիւտէքի զավալըլար
չար չափուգ եըգընթըլարտան թըրմանարագ
գայըղա էնտիլէր , վէ սաղ սէլիմ քէնարա չը-
գարըլտըլար :

8. Պուլըար հէման գըյըյա չըգար չըգմաղ ,
սէլին էօնիւնտէն քէօփրիւնին պագիսի տա-
խի պէլ վէրտի , վէ հէր շէյ սույա դարգ օլտու :

Սէյիրճիլէրին ալգըշը հավայը ինլէթտի , վէ
պիւթիւն գալապալըգ պու գահրամանը՝ «Եա-
շա՛ » սէտալէրի իլէ սէլամլատըլար :

9. Զապիթ վա՛տ էթտիյի իւճրէթի սուն-
տու , ֆագաթ պու ատէմեիւզ չէվիրիպ գա-
պուլ էթմէտիքտէն իմթինա՝ էտէրէք՝ կէրէք
զապիթի , կէրէք հէփի էթրաֆընտա օլանլարը
հայրէթէ տալտըրտը :

10. «Պէն 'էօմրիւմիւ փարա սէվտասընա թէհլիքէյէ սալմատըմ: Պու պախթարդ ֆամիւ-
եանըն իսէ, էլինտէ հիչ պիր շէյի գալմատը,
պանա վերմէյէ նիյէթ էթտիյինի պունլարա
վէր» տէյիպ սավուշտու կիթտի, վէ գալապա-
լըղա գարըշտը: Օլ նամա'լիւմ գահրամանըն
քիւմ օլարըլը պիլինմէտի իսէ տէ, իճրա էթ-
տիյի մասլահաթ ապա ունուտուլմայաճագ-
տըր:

Սոսալար: 1. Ատիճէ նէհրի նէրէտէ տիր: 2. Իւ-
ղերինտէ նէ ճինս պիր քէօիրիւ վար իտի: 2. Քէօի-
րիւնիւն պաշընա նէ կէլտի: 3. Քէօիրիւնիւն օր-
թասընտա նէ վար իտի: 3. Զապիթ քիւմ պիր
քէսէ ալթուն վա'տ էթտի: 6, 7. Պիր բէնչպէր նէ
եալտը: 8. Անլէր քէնարա վարըր վարմաղ նէ օլ-
տու: 10. Զապիթ փարայը սուտըղընտա պու-
ատէմ նէ տէտի: Պու առէմտէ կէօրիւնէն ա'լա
թապի'աթ նէ իտի:

ՏԵՐՍ 51.

Սիւրիւ	Մէղքիւր	Գուլիպա	Սիւնպիւլ
Ուլու	Իղհար	Բախհա	Քեասէ
Նէֆէս	Մուգայլէտ	Միւղէյէն	Միւքէլէֆ
Սարպ	Թըֆի	Շատրափան	Պէրրադ

ԳՍՆԱՍԹ

1. Միքայէլ նամ պիր կէնճ չօպան՝ տաղլար
արասընտա քէնտի սիւրիւսիւնիւ կիւտէր իքէն
պիր կիւն գօյունլարընտան պիրի եօլտան սա-
փըպ՝ պիր սըգ օրմանա գաշտը, վէ չօպան
անը թութմագ իշինն արտընա տիւշիւպ կիթ-
տի իսէ, օրատա պիր պէօյիւթթէնին ալթըն-
տա եաթմըլ պիր առէմ կէօրտիւ: Պու քիւմ
սէ զայէթ եօրուլըլ օլարագ նէֆէսի տալիի
փէք կիւն ալըպ վէրիյօր իտի, վէ չօպանը կէօ-
րիւնճէ անա տէօնիւպ՝

2. «Սմա'ն, չօպան, պէն աճըղ վէ սուսուղ-
լըղտան էօլիւյօրըմ. տիւն պու սարպ ետըլէ-
րէ ալա չըգտըմ, վէ եօլըմը զայպ էտէրէք՝
կէնէյի օրմանլարտա կէշիրտիւմ, վէ իշթէ շիւմ
տի աճըղըմտան էօլիւյօրըմ», տէտի:

3. Միքայէլ սէփէթինտէն թաղէ էքմէք վէ
փէյնիր չըգարտը, վէ անա վէրիպ՝ «Սրտըմճա
կէլտէ, սէնի տիպինտէն սօղուգ սու գայնայան
ուլու պիր աղաճ եանընա կէօթիւրէյիւմ»,
տէտի:

4. Ավըր եէյինճէ քէնտինէ ճան կէլիպ կէօղ-
լէրի աչըլտը, վէ Միքայէլին փէշինէ տիւշիւպ
կիթտի, վէ օլ հէր իշքիտէն լէղիղ օլան թաթ-
լը սուտան իշտիքտէն սօնկրա, մէղքիւր չօ-

պան օրմանլար արասընտան քէնտինի չըգաւ ըրա՛յ՝ եօլընը կէօսթէրտի։

5. Ավճը այրըլըը իքէն Միքայէլէ՛ , է՛յ՝ ալիւ ճէնապ կէնճ , սէն պէնի էօլիւմտէն գուրթար տըն . էյէր պիր սա՛աթ տահա օ փէրիշան հալտէ գալաճագ օլսա խտիմ , էլպէթթէ էօլիւր խտիմ։ Սանա մէմնունիյէթիմի իզհար էթմէք իսթէրիմ , պիլէմճէ շէհրէ կէլ , պէն պիր զէնկին քիմնէ իմ , սանա էվլատըմ կիպի մուգայյէտ օլուրըմ” , տէտի։

6. Թըֆլ չօպան ճէվապ վէրիպ՝ “Խայր , սէնին իլէ շէհրէ կիթմէմ . փէտէրիմ վէ վալիւ տէմ վար , քի անլէր ֆագիր իսէլէր տէ , պէն քէնտիլէրի չօգ սէվէրիմ , վէ սէն փատիշահ պիլէ օլսան սէնին իշիւն անլէրի թէրք էթմէք իսթէմէմ։”

7. Ավճը՝ “լաքին սէն պուրատա իւսթիւ սաման իլէ էօրթիւլիւ փէք էտնա պիր գուլիւ պատա օթուրույօրսըն , պէն իսէ շէհրտէ մէրմէրլէր վէ ա՛մուտլար իլէ միւզէյյէն պիր սալայտա օթուրուրըմ . պիլէմճէ կէլ , սանա պիլլօր քտասէլէրտէն սու իշիրերիմ , վէ կիւմիւշ գապլարտան՝ կէօրմէտիյին ա՛լա վէ լէզիզ թա՛ամլար եէտիրերիմ” , տէտի։

8. Չօպան՝ “Պիզիմ էվիմիզ զանն էթտիյին գատար էտնա տէյիլ տիր . անտէ մէրմէրլէր , ա՛մուտլար եօգ իսէ տէ , մէյվէտար աղաճլար ,

վէ իւզիւմէր իլէ եիւլիւ եէշիլ ասմալար իլէ իհաթա օլունմըշ տըր . եագընտաքի փունար տան ավլումըգա ագան պէրրագ սուտան իշէրիզ , էմէյիմիզ իլէ պիզէ քիֆայէթ էտէն պալազը պիր թա՛ամ պուլուրըշ։ Վագը՛ա էվիմիզտէ պիլլօր , կիւմիւշ վէ մէրմէր եօգ տըր , վէ լաքին չիշէյիմիզ չօգ տըր” , տէյիւ ճէվապ վէրտի։

9. Ավճը՝ “Պէլի , օղլում , շէհրտէ տախի աղաճլար վէ չիշէք վար տըր . պէնիմպիր պէօյիւք պաղչէմ վար , վէ իշինտէ հէր չէշիտաղաճլար վէ չիշէքլէր մէվճուտ տըր։ Հէմ պաղչէնին օրթասընտա միսլինի կէօրմէտիյին պիր շատրավան տախի վար տըր քի , անտէն սուտալ տալ հապայա ֆըշգըրըպ քէօփիւրէրէք էնէր , վէ տիպինտէքի մէրմէր հավուղա տէօքիւլիւր” , տէտի։

10. Կէնճ Չօպան՝ “ Պիզ քէնտի օրմանլարըմըգտա սա՛ատէթլու իզ . օրմանլարըմըզն քէօլկէսի սիզին աղաճլար իլէ միւզէյյէն պաղչէնիզտէն կէրի գալմաղ . չայըր վէ չիմէնլէրիմիզ պին պիր րէնքտէն վէ րաիհատան՝ չիշէքլէր իլէ տօլու տըրլար . գուլիպլարըմըզն էթրաֆը՝ չիշէքլէր , մէսէլա կիւլլէր , մէնէֆշէլէր , զանպագլար , սիւմպիւլլէր մէքեանը օլմուշ տըր։ Պիզիմ տէրէլէրիմիզին սույը վէ փունարլարըմըգ՝ սիզին շատրավանլարտան գալըր՝ մը սանըր-

սըն . պա՛ղըլարը գայալար արասընտան խըղ
իլէ էնիպ շամաթա իլէ տէօքիւլիւրէր , վէ պա՛-
ղըլարը իսէ սարպ գայալարըն քէնարընտա չա-
ղըլթը իլէ քէօփիւրէրէք էնէրլէր , վէ չիչէքլի
չիմէնլէր իւզէրինտէն սափուշըպ կիտէրլէր .
ա՛հ , պէն պունլարտան այրըլամամ՝ , տէտի :

11. Ասըլզատէ ավճը՝ «Վլատըմ, նէյի բէտտ
էթտիյինի թանըմայօրսըն . չէհրտէ միւքէլլէֆ
մէքթէպլէր վէ մէտրէսէլէր վար , անլէրտէ
սանա հէր չէչիտ 'իլմի էյրէթտիրիւմ : Էյյլէ
կիւզէլ թէաթրօլար վար քի , ուսթա մուսի-
գարլար՝ քէնտի տիւքիւշա ահէնքլէրի իլէ սէ-
նի հայրան էտէրլէր» , տէտի :

12. Հալինտէն շաղիր օլան կէնճ ճէվապ վէ-
րիպ տէտի քի . «Խայր , սէնինլէ չէհրէ կիթ-
մէմ, պանա ֆաիտէլի վէ լաղըմ օլանը՝ պէն
քէյ մէքթէպիմիլտէ տախի էյրէնէ պիլիւրիմ :
Օրատա պանա հէր չէյտէն զիյատէ Ալլահը
սէվմէք , անա պապամա իթա՛աթ վէ մուհապ-
պէթ կէօսթէրմէք , վէ անլէրին ֆաղիլէթինէ
ույմագ կէրէք օլտըղըմը թա՛լիմ էտէրլէր , վէ
պուստան զիյատէ պիր չէյ էյրէնմէք իսթէ-
մէմ : 'Աճէպա սիզին մուսիգարլարըն սէտասը՝
պիզիմ պիւպիւլլէրինքինտէն ա՛լա օլա պիլիթ՝
մի : Պիզիմտէ չէնիք կիւնլէրիմիլ վար տըր .
Կիրակի կիւնլէրի խըսըմ ու աղրապա պիրլիյէ
կէլտիյիմիլտէ , պիր գաշ սըգ աղաճըն քէօլկէ-

սի ալթընտա , պէրրագ սու աղընթըսը եանըն-
տա , եումշագ չիմէն իւսթիւնտէ օթուրու-
րըղ , դըղ գարընտաշըմ իլահի սէյլէր , պէն
տէ օնուսն իլէ պէրապէր գալալըմը չալարըմ .
սէսիմիլ գարշը տէրէլէրտէն խօշ եանգօլար
իլէ պիզէ կէրի տէօնէր , վէտէր վէ մատէրիմիլ
իսէ՝ սէսիմիլէ մալիլ օլուպ պիզի տինլէրլէր ,
վէ կէօքլէրէ պին թէչէքքիւր 'արղ էտէրլէր :
Խայր , սէնինլէ չէհրէ կիթմէմ» , տէտի :

13. Օլտէմ ավճը պուսու չէհրէ կէօթիւրէ-
մէյէճէյինի 'աղլը քէսինճէ , «Էյլէ իսէ , մէմ-
'նուսիյէթիմէ նիշան իչիւն սանա 'աճէպա նէ՞
վէրսէմ ալըրսըն . պարի շու ալթուսն վէ կիւմիւշ
իլէ տօլու քէսէյի ալ» , տէտի :

14. Լաթիֆ վէ 'ալիմ չօպան՝ «Փարայը նէ՞
եափաճաղըմ . ֆաղիր իղ , ամմա պիր չէյէ իհ-
թիյաճըմըլ եօգ տըր . պու ագչէյի ալտըղըմ
հալտէ սանա էյլէտիյիմ ճիւզի խըղմէթ իլէ
թրամբա էթմիլ օլաճաղըմ . պուսու իսէ էտէմէմ,
չիւնքի ատէմ միւհթաճլարա եարտըմէթմէյէ ,
վէ անը տա պիր մէնֆա՛աթ իւմիտի օլմայարագ
էթմէյէ տաիմա պօրճլու օլտըղընը՝ վալիտէմ
պանա նասիհաթ վէրմիլ տիր» , տէտի :

15. Չարէսի տիւքէնմիլ ավճը՝ «Եա սանա
նէ՞ վէրէյիմ, է՛յ ֆաղիլէթլու չօպան . պէնտէն
մութլագ պիր չէյ ալմալըսըն , եօգսա կէօն-
լիւմիւ գըրարսըն» , տէտի :

16. Չօպան՝ «Փէք էյի, էօյլէ իսէ շու եւ նընտան ասըլը շիշէյի պանա վէր . ղալիպա իւղէրինտէ ճէյրան գօվալայան քէօվէ. քլէր ըհամ օլունմը շտըր», տէտի :

17. Ավճը տախի քէմալի մէմնունիյէթլէ շիշէյի չըգարըպ թէսլիմէթտի իսէ, չօպան սէվինճինտէն քէնտի գօյունլարը կիպի սէքիպ սըչըայարագ սիւրիւսիւնիւն եանընա կիթտի :

Մատուալ : 1. Միքայէլ քլմիտի : 2—4. Պիր ալճըյա նէ էյլիք էյլէտի : 5. Պունա պէտէլ ալճը քէնտինէ նէ թէքլիֆ էյլէտի : 6. Միքայէլ գապուլ էթտի մի : 7. Ավճը տահա նէ կիւղէլ շէյլէր սէօյլէտի : 8. Միքայէլ պունա նէ տէտի : 9. Ավճը ղէնկին պիր առէմ մի իտի : 10. Միքայէլէ հոմնկըսը տահա կիւղէլ իտի : 11. Ավճընըն սոն թէքլիֆի նէ իտի : 12. Չօպան կիթմէյէ բաղի օլտոն մը : 14. Միքայէլ փարայը նիչիւն ալմատը : 15, 16. Նա նէ ալտը :

ՏԵՐՄ 52.

Մէղքիւրէ	Թէրպլիյէ	ձիւղիճէ	Քեամիլէն
Միսիւլիւ	Մէյխանէ	Ջապթիյէ	Տէհշէթլի
Սիյանէթ	Սնինտէ	Միւսաֆիր	Իրթիքեապ
Չիյարէթ	Հէվալէ	Նապէտիտ	Միւսթանագգ

ՇԷՅԹԱՆԼԳ

1. Լէհին քիւչիւք շէհիրլէրինտէն պիրինտէ, ֆագիր գարընըն պիրի իւք տօղուշ օղլունը տիւնեայա կէթիրմիշ օլմաղըն, անը հատտէն աշըրը սէվէր իտի : Թայէ հէր սապահ կելիպ մէղքիւրէնին քիւչիւք չօնուղընա կէօսթէրտիյի այգըրը սիյանէթլէրի սէյր էտէր իտի :

2. Պիր կիւն պու միսիլլիւ ղիյարէթ վադթընտա, գարը թապի'ի պօշպօղաղլըրը իլէ թայէյէ պէյան էտէր քի, օղլու պիր գաշ եաշ տահա պէօյիւրսէ, անա Վիէննատան կիւղէլ էսվապ, պիր ալթուն ղինճիր, վէ տահա չօգ շէյլէր կէթիրթտիրէճէք տիր :

3. Թայէ՝ «Փէք էյի, լաքին պու շէյլէր իչիւն պիր գաշ եիւղ ֆիօրին լաղըմտըր, սէն պու գատար փարայը նէրէտէն պուլաճագսըն», տէր :

4. Չօնուղըն անասը ճէվապ վէրիպ՝ «Փարա հալա հաղըր տըր . իւք տօղուշ օղլումըն էսվապ ու թէրպիյէսինէ խարճ էթմէք իչիւն չօգ վաղըթտան պէրու չօգ էսիրկէյէրէք 400 ֆիօրին պիրիքտիրտիմ» տէր, վէ սէօհպէթ պէօյլէ խիթամպուլուր :

5. Յէրտասը ագշամ գարընըն գօճասը մէյլաանէտէ եէնի տօղմուշ չօնուղըն հայաթընա

գատէհէր սիւզէր, վէ գարը էվտէ մա'սոււմ իլէ պէրապէր եալընըղ իքէն՝ ափանսըղ օտա- նըն գափուսը աչըլըր, վէ իչէրի գարա վէ փարլագ կէօզլիւ, իքի պույնուզլը վէ ուզուն գույրուզլը պիր շէյթան կիրէր:

6. Գարը պունու կէօրիւնճէ զիյատէսի իլէ գօրգուպ քէնտինի շաշըրըր. լաքին շէյթան եաւաշճաճըգ անըն եաթաղընա եագլաշըպ՝ «Գօրգուպ, սանա պիր զարար վէրմէյէ կէլմէ- տիմ, ֆագաթ սանա շունու պէյան էտէրիմ. եա օղլունը, եա տա պուլունան փարանը ալըպ կէօթիւրէճէյիմ. պունլարտան հանկը- սընը կէօթիւրէճէյիմի սէնին գարարընա հէ- վալէ էտէրիմ», տէր:

7. Գարը պու տէհշէթլի միւսաֆիրտէն թէզ գուրթուլագ իչիւն եանընտաքի մասանըն իւ- գէրինտէ օլան քիւլիւճէք անախթարը կէօս- թէրիւր. վէ գօրգուպ տիթրէյէրէք՝ «Շու ա- նախթարը ալ, վէ տօլապը աչ, հէփ փարամ անըն իչինտէ տիր, ամմա չօճուղըմա տօգուն- մա», տէր:

8. Շէյթան ուսուլ իլէ փարալարը թօփլա- յըպ՝ ճէպլինէ աթար, վէ տէր 'ագապ նապէ- տիտ օլուր: Պիր գաչ սա'աթ սօնկրա չօճուղըն պապասը քէյֆլի օլարագ էվէ տէօնէր, լաքին զաւալըր գարընըն հալինի կէօրիւր քի, եարը էօլմիւշ եաթագ տա եաթայօր. սուալ էտիպ

մասլահաթը անլար, վէ սէյիրտիպ փափա- ղընա խապէր վէրիր:

9. Ագըլը փափաղ պու պիր ալտատըճը իշի օլտըղընը անինտէ անլար, վէ ատէմիլէ պէ- րապէր խասթանըն էվինէ վարըպ, Գօրգուպ տէ- յիւ թէսէլլի վէրիր. վէ «Փարանըղ օլտըղընը քիմսէյէ խապէր վէրտի'ն մի» տէյիւ սուալ էտէր: Գարը ճէվապ վէրիր քի, «Ասլա պիր քիմ սէյէ նագլ էթմիշ տէյիլ իմ, ֆագաթ տիւն սապահ թայէյէ ճիւղիճէ անլաթտըմ»:»

10. «Փէք էյի, տէր փափաղ, էյէր թէմպի- հիմի սըգը սագլարսան, փարանըղ սիղէ քեա- միլէն կէրի տէօնէր. եարըն սապահլայըն թայէ թէքրար եանընա կէլտիքտէ անա՝ պու ագ- շամքի վուգու'աթը նագլ էյլէ, ամմա անա պու- նու տա տէ. «Պէն շէյթանը ալտաթտըմ, փա- րամ պին ֆիօրին իտի, լաքին անա տէօրթ եիւղ ֆիօրին վէրտիմ, պագիսի սանտըղըմտա տըր:»

11. Ֆէրտասը սապահ փափաղըն էմրի իճրա օլտու. վէ ագշամ վագթընտա փափաղ իքի զապթիյէ ալըպ՝ գարընըն էվինէ կէլտի, վէ օտանըն պիր քէօչէսինտէ փէրտէ արտընտա սագլանտը:

12. Կէճէնին գարանլըղը հէր թարաֆը թէք- միլէն պաստըղընտա, օտանըն գափուսը ելինէ աչըլտը, վէ շէյթան տահա տէհշէթլի պիր

հիյեթ կիյինմիշ օլարադ գուտուրղանլըդ իլէ
իչէրի կիրտի . վէ գարըյա եադլաշըպ հէյպէթ~
լի պիր սէս իլէ տէտի . «Պէնի ալտատըպ փա~
րանըն անճադ պիր փայընը վէրտիյին էճիլտէն ,
շիմտի սահիհ պիլ քի չօճուղընը ալըպ կէօթիւ~
րէճէյիմ » :

13. Սէօղադղընտան չըգար չըգմադ փէրտէ
աշըլըր , վէ պիղիմ գարա եիւզլիւ շէյթան~
արտընտան քէնտի իւզէրինէ տիքիլմիշ իքի
թիւֆէնք կէօրիւր , օլ զէման փափազ իլէրի
կէչիպ , «Մէլ'ուն , թէզ սէօյլէ , սէն քի'մսին , վէ
սէնի պու իշէ գլաղուղլայան քի'մ տիր , զիրա
սէնին շու շէյթանի հիյեթինին ալթընտա ղայրի
շէյ տէյիլ , իլլա քի եարամադ վէ տօլանտը~
րըճը պիր քէսիճի սագլանմըշ տըր » , տէտի :

14. Պույնուղլը՝ շիմտիյէտէք պաշգասընա
գօրգու վէ տէհշէթ վէրիքէն , շիմտի պաշլա~
յըպ քէնտիսի գօրգար , վէ պիւթիւն վիւճուտի
տիթրէր , վէ թայէնին գօճասը օլտըղընը , վէ
պու էվտէ փարա օլտըղընը անտէն անլայըպ
տա պու եօլա իրթիքեապ էթտիյինի աշըգ
թադրիր էտէր :

15. Զապթիյէլէր անը՝ շէյթանի էսվապլարը
իլէ թութուպ սօգադլարտան սիւրիւքլէյէրէք
մուհաքէմէյէ կէօթիւրիւրլէր , վէ օրատա
սալթ խըրսըղլըղը իշիւն տէյիլ , իլլա պէօյլէ
էտնա վէսիլէյէ իրթիքեապ էթտիյի իշիւն

տալի , միւսթահադդ օլան ճէզայը չէքէր :

Սուալ : 2 . Պիր գարը չօճուղը իշիւն թայէ~
սինէ նէ տէտի : 3 , 4 . Թայէ գարըտան նէ ան~
լամադ իսթէտի : 5—8 . Երթէսի ագշամը նէ վա~
գը' օլտու : 8 , 9 . Նէ չարէ տիւշիւնտիւլէր : 10 .
Փափազ նէ եօլ էօյրէթտի : 11—13 . Երթէսի ագ~
շամ նէ վադը' օլտու : 14 : Պու շէյթան քի'մ իմիշ :
15 . Քէնտինէ նէ եափտըլար :

ՏԵՐՍ 53 .

Էրքեան	Պէրապէր	Սուալ	Իթթիֆադ
Թուվմաս	Զուհուր	Եանադ	Նազլ
Գուսուր	Կէրչէք	Գապուլ	Մատտէ
Եալան	Զարար	Տուտադ	Հագդ

ՀԱԳԳԸ ՍԵՅԵԼԷ

1. Թուվմաս ասլա եալան սէօյլէմէղ իտի .
լաքին գուսուրսըղ տալի տէյիլ իտի , չիւն~
քի պա'ղէն խաթայա տիւշէր իտի : Ամմա էթ~
տիյի քէնտինէ սուալ օլտընտըգտա՝ հէման
եանադլարը գըվըրըր , վէ տուտադլարը պիւ~
րիւշիւր , վէ կէրչէյի օլտըղը կիպի սէօյլէր
իտի :

2. Տահա սէքիզ եախօտ օն եաշընտա իքէն~
ղարարը շէյլէր էթմէյէ ալըշմըշ օլան ֆէնա

օղլանլար՝ թուվմասը պերապերլերինճէ կէօ թիւրմէզլէր իտի : Վէ չօդ քերրէ օ կիթմէք իսթէտիլինտէ պիլէ պրազմազլար իտի քի պէրապեր կիթմին . չիւն տէրլէր իտի քի , էյէր կէօթիւրսէք , սուալ էտէն ատէմէ հէր շէյի օլտըզը կիպի նագլ էտէր :

3. Եինէ տէ թուհաֆը շու քի , օյնար իքէն արալարընտա պիր նիզա՝ չըգաղըզնտա՝ “ Պու մատտէյի թուվմաս քէսսին ” տէյիւ հէփիսի պիրտէն պիլ իթթիֆագ անա կէլիրլէր իտի :

4. 0՝ հագգը սէօյլէյէն օլտըզընը ճիւմէսի պիլիր իտի , վէ անըն տէտիլինի գապուլ էթմէյէն պիր օղլանըն նիյէթինի ֆէսատ սալարար իտի :

5. Պիր քերրէ թուվմաս՝ պիր տավա խուսուսընտա պիլտիլինի շէհատէթ էթմէք իչիւն մախսուսէն գատը հուզուրընա տա՛վէթ օլունտու , վէ մահճուպանէ , հէմ աչըդ սէօղլէր իլէ օլանը նագլ էյլէտի :

6. Օրատա օլան գատըլարտան պիրի՝ “ Պու նուն վէրտիլի շէհատէթ էյի տիր , ամմա եաչը քիւչիւք օլտըզը իչիւն՝ օ գատար մագպուլա կէչմէզ ”, տէտի :

7. Պիր ախէրի իսէ թուվմասը պիլտիլինտէն՝ “ Պէօյիւք օլուն քիւչիւք օլսուն , պունտան էյի շահիտ օլամազ ” տէտի : Պէօյլէճէ օ արատա , հէփի ատէմէրլին էօնիւնտէ մէտհ օլունտու :

8. Թուվմաս պէօյիւյիւպ իխթիյար օլտու , վէ հէր քէս քէնտիլինի չօդ սէվէր իտի : Տաիւմա հագգը սէօյլէյէն պիր ատէմ իտի . վէ էօլտիւլանտէ տախի նիչլէրի եասընը չէքտիլէր :

Սուալար : 1 . Թուվմասըն հագգընտա նէ տէնիւմիշ տիր : 2 . Ֆէնա օղլանլար պունուն՝ քէնտիլէր իլէ պերապեր պիր եէրէ կիթտիլինի իսթէրլէր մի իտի : Նիչիւն իսթէմէզլէր իտի : 3 . Օղլանլար արալարընտա պիր նիզա՝ օլտըզընտա նէ եափարլար իտի : 4 . Թուվմասըն սէօղլանիւ գապուլ էթմէյէնի նէ սայարլար իտի : 5 . Պիր տէֆա նիքէյէ տա՛վէթ օլունտու : 6 . Օրատա օլանլարըն պիրի նէ տէտի : 7 . Գատը նէ տէտի : 8 . Թուվմասըն սօնը նիճէ օլտու :

ՏԵՐՍ 54 .

Միւթէտիլ	Միւթլագ	Րիվայէթ	Պէնզէմէք
Մէթրուք	Միւսալլաթ	Մուխաթարա	Հիլէքեար
Պօրսուգ	Մա'րիֆէթ	Օլթա	Մէքեան
Սապըգ	Քէյֆիէթ	Սիլմէք	Խօրտէք

Թիւթի Ինի

1. Միւթէտիլ սէմթին թիլքիլէրի չօդ քերրէ քէնտիլէրի իչիւն պիր ին եափմագ զահմէթլինտէն գաչարագ՝ վարըպ ախէր պիր հայվանըն , — պօրսուզըն , եա թալչանըն մէթրուք պրազաղըզ իննիւն սահիպ օլուրլար :

էյէր ին պօրսուգ ինի իսէ , քէնտինէ ույար .
էյէր թաւլան ինի իսէ , անը տա քէնտի սը-
ղաճագ դատար կէնիշլէտէ պիլիր , չիւնքի
եէր ալթընտա ինճէ ուզուն եէնի պիր տէլիք
օյմագտան իսէ , հաղըր պուլունան պիրաղ
քիւշիւճէյի կէնիշլէթմէք էլպէթթէ տահա
գօլայ կէլիր :

2. Լաքին գուլթա սէմթլէրինին թիւքիլէրի
ախէր հայվանլարըն ինինէ մուսալլաթ օլմայա-
րագ քէնտիլէրի իշիւն խայլըճա էմէք իլէ այ-
րըճա ին եափարլար :

3. Պու հայվան ին եափմագ իշիւն միւնա-
սիպ պիր մահալ արար . վէ գումալ պիր եէր
պուլտըղընտա օրատա իշէ պաշլար . չիւնքի
գումալ թօփրագ՝ կէրէք զաթը հալինտէ ,
վէ կէրէք տօն վաղթընտա փէք գաթը օլմա-
տըղընտան էշմէսի գօլայ օլուր :

4. Այաղլարը իլէ թօփրաղը հէմ գաղըպ
հէմ տիշարը չէքէրէք եէրին ալթընտա տէ-
րինճէտէն՝ քէնտինին սըղաճաղը կէնիշլիքտէ
ինճէ ուզուն պիր եօլ եափար , վէ սօն ուճը
քէնտինին ըահաթ էտէճէյի մէքեանը օլտը-
ղընտան , օրայը պիր օտա կիպի տահա զի-
յատէ գաղար վէ կէնիշլէնտիրի :

5. Լաքին տիշարըտան պու օտայա , եախօտ
պու օտատան տիշարըյա կիրիպ չըգաճագ
եօլ սալթ պիր տանէ օլմայըպ՝ իւշ տէօրթ

տանէ օլուր . շէօյլէքի , պիրինտէն մուխաթա-
րա սէղտիլինտէ օլ պիրինտէն կիրէր չըգար :

6. Թիւքիլինին եալրուլարը օլտըղընտա ան-
լէրի քէնտինին պու տաիմ օթուրտըղը օ-
տայա գօմագ , իլլա անտէն կէշիլիր ախէր
պիր եէր հաղըրլար , վէ եալրուլարըն հէփիսի
տէ այրըճա պու իշ օտատա էյլէնիլէր :

7. Թիւքիլինին պու էնիք օտասընտա պէշ ալ-
թը եալրուլար օլուր . տըշ օտայա իսէ՝ չօդ-
ճա անլէրին եէյէճէյինի հաղըրլար : ինինտէ
պուլունան քէմիքլէրտէն անլաշըտըղընա
կէօրէ , թիւքի քէնտի եալրուլարընա գըր
սըչանը , թաւլան , պալըգ վէ էօրաէք ալլա-
յըպ կէօթիւրիւր :

8. Թիւքիլինին զայէթ ութթա վէ հիլէքեար
պիր հայվան օլմասը մա՛լիւմ իսէ տէ , հիլէ-
պաղըղընա պաշլըճա պիր սէպէպ տախի՝ ին-
սան օլմուշ օլտըղը քէյֆիլէթլէրտէն անլաշը-
մագտա տըր :

9. Նագլ օլունույօր քի , սապըգ ինսան եիւ-
ղիւ կէօրմէմիշ օլան գուլթա թիւքիլէրի՝ ֆագ
վէ տուղագ տահա նէ իտիլինի պիլմէտիքլէ-
րինտէն , ատէմլէր օ սէմթլէրէ իլք կիթտիք-
լէրինտէ փէք գօլայ թուլուլուրլար իմիշ :
Ալմը ֆագը գուրար իքէն կէլիր սէյր էտէր ,
վէ պիր գաշ աալմ կէրի չէքիլտիլի կիպի թիւ-
քի հէման կէլիր տիւշեր իմիշ , — շէօյլէ քի

իւշ տէօրթ սա'աթ զարֆընտա օն պէշ թիւքի
թութուլմասը օլմուշ տըր :

10. Լաքին օլ թարաֆլարա սօնկրատտան
կիտէնէրին ըիվայէթինէ կէօրէ, գուլթալ թիւ-
քիքիքի թիւֆէնքտէն գուլթուլմանըն , վէ
տուղաղա տիւշմէյէրէք իշինտէքինի եէմէնին
եօլընը փէք ա'լա էօյրէնմիշէր . վէ պու-
'աճաիպ տէյիլ տիր . չիւնքի անլէրին պէյաղ
քիւրքիւ չօգ փարա էթտիյինտէն փէշէրինէ
տիւշէն տէ չօգ օլուր , վէ զավալլը հայվան'
հէր եէրին ալթընտա պիր տուղաղ , հէր ալ-
ճընըն էլինտէ պիր թիւֆէնք օլաղընը՝ աը-
գատաշլարընըն պաշընա կէլէնտէն էյիճէ ան-
լամըշ օլաղընտան , նէ գօլայճա պաշընը
ինինտէն չըգարա պիլիր , նէ տէ սաղընմա-
յարաղ աղղընը պիր չէյէ ուղատըր :

11. Պունտան կէօրիւնիյօրքի , հէր հանկը
հայվանըն փէշինէ չօգ տիւշիւլիւրսէ , օ տահա
ղիյատէ ուսթալըգ վէ մա'րիֆէթ էօյրէնիր .
պու սէպէպտէն եաշլը պալըղլար օլթայա ,
վէ եաշլը սըչանլար ֆաղա գօլայ տիւշմէղլէր :

12. Եաշլը պիր թիւքիյի թուլթմաղ՝ եա էլէ
կէշիրմէք փէք միւշքիւլ պիր իշ տիր , չիւն-
քի թիւքինին պիրի պիրինտէն իրաղ չօգ սաղ-
լանաճաղ եէրի օլուր . պունտան մա'ատա ,
էյէր եէր օրմանլըգ իսէ , չիւրիւք աղաճլա-
րըն տէլիքլէրինտէ , վէ էյէր տաղի իսէ , գա-

յալարըն գօլուղլարընտա կիղլէնիր . էլ հա-
սըլ , իւշ տէօրթ սա'աթլըգ տայիրէ իշինտէ
պուլունան հէլի տէլիքլէրտէն մուլթաղ խա-
պէրի օլուր :

13. Թիւքի տաիլի ախէր էթ եէյէն հայվան-
լար կիպի կիւնիւն չօգ վաղթընը ինինտէ կէ-
շիրէրէք՝ ալընա կէճէլէյին չըգար . անա թիւ-
քի օյնամագտան չօգ խօշլանան եալրուլարընը
կէճէ իլէ տիշարը չըգարըպ քէնտիսի անլէրէ
պաշ օլարաղ՝ անլէր իլէ օյնաշըր , լաքին ինին
աղղընտան չօգ իրաղա կիտէմէղլէր : Եալրու-
լար քիւշիւքլիւքլէրինտէ անալարընա եախօտ
պէօյիւքլէրինէ հիշ պէնղէմէղլէր :

Սոսալար : 1. Հէր թիւքի ին եաիաը մը : 2.
Հանկըլարը եաիարլար : 3-6. Պու թիւքինին ինինի
թա'րիֆ էյլէ : 7. Թիւքի պիր տէֆ'ատա գաշ եալրու-
կէթիրլը : 8-10. Թիւքինին հիլէպաղըղընա
պիր սէպէպնէ օլմուշ տըր : 11. Պու չէյ զայրի հայ-
վանլարտա տա կէօրիւնիյօր մը : 12. Թիւքի թուլթ-
մասը նէտէն կիւճ օլուր : 13. Թիւքի կէճէլէյին նէ
եարար :

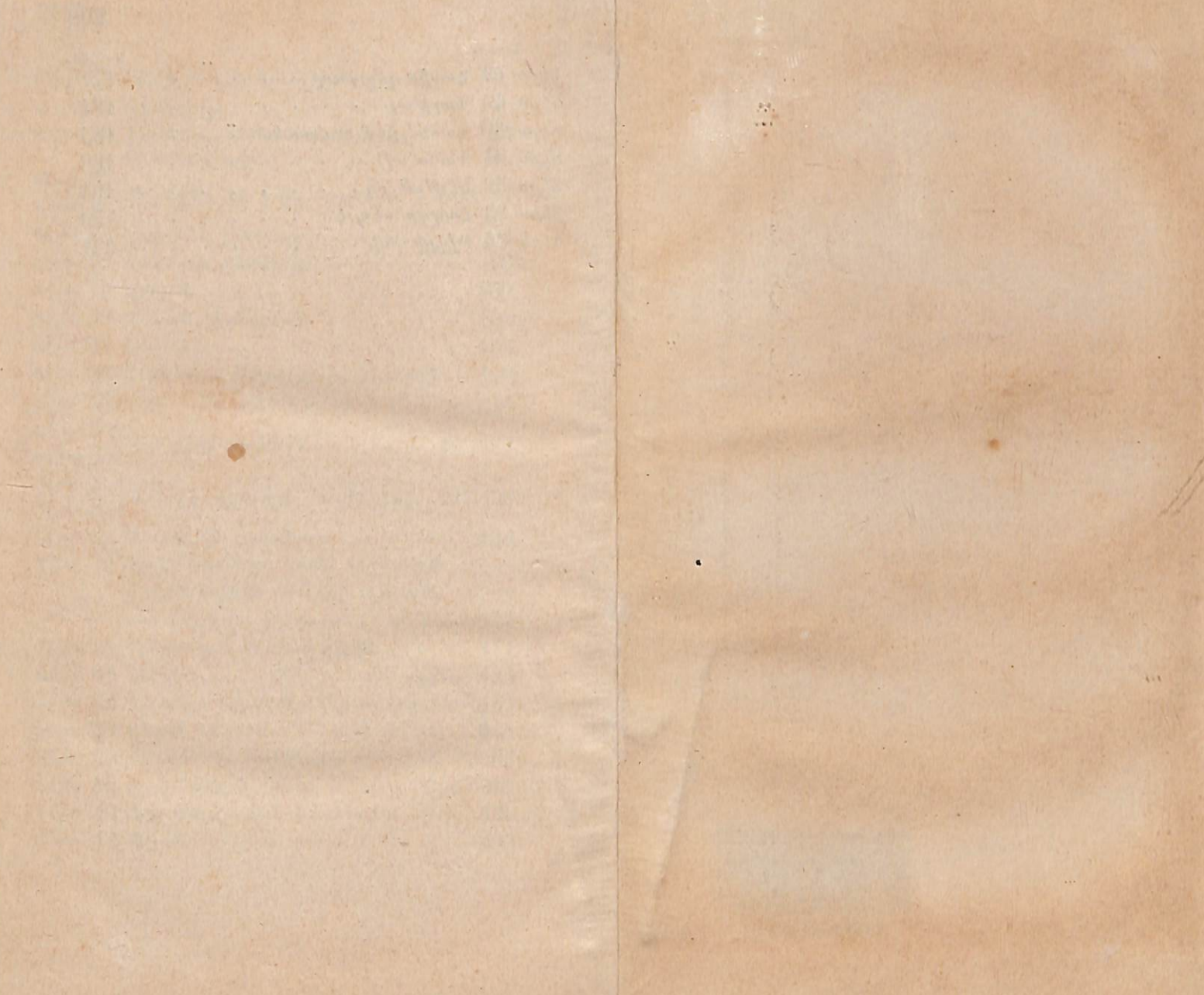
ԹԱՂԻՄԻ ԳՐԱԱԹՂ 'ՕՍՄԱՆԻՅԷ

Տէրս 1	Հայկանլարըն զինի	5
Տէրս 2	Հայկանոյշ	7
Տէրս 3	Եկնիւմիշ օլան թէճըլուպէ	9
Տէրս 4	Էսիր չօճուղըն իմանը	12
Տէրս 5	Զալիմ գարնտաշլար	14
Տէրս 6	Զալիմ գարնտաշլար հիքեայէսինին աէվամը	16
Տէրս 7	Քէօքիւնտէն չէք	20
Տէրս 8	Պ. Վահանըն պաղչէսի	23
Տէրս 9	Երուանդ վէ Վահան	26
Տէրս 10	Հայկանաթ	28
Տէրս 11	Իքի թապի'աթ	33, 36
Տէրս 12		
Տէրս 13	Հաստէլէր	40
Տէրս 14	Զէման վէ թագսիմլէրի	43
Տէրս 15	Քիւչիւք խասիմլէր	46
Տէրս 16	Եանդօ	47
Տէրս 17	Դանիէլ	50
Տէրս 18	Թէրպիլէ	54
Տէրս 19	Ճիսմ	58
Տէրս 20	Հէփ առէմլէրի սէվին	62
Տէրս 21	Եա պիղ հէ Կափմալըլ	65

Տէրս 22	Հէր իշին պիր կիւճիւյիւ վար տըր .	70
Տէրս 23	Թէմիդլիք	73
Տէրս 24	Հայկանլարըն սանա'աթլարը . .	79
	Ֆէմ'նասիհաթ	48
Տէրս 25}	Մէրալիք վէ գօրդաղլըգ . .	88,91
Տէրս 26}		
Տէրս 27	Էօյիւնէն չօճուղլար	94
Տէրս 28	Եաղմուր տանէլէրի	96
Տէրս 29	Արսլան	100
Տէրս 30	Արսլան հիքեայէսի	103
Տէրս 31	Եաղմուր	103
Տէրս 32	Սօֆրատա թէրպիյէսիդ հարէքէթ .	112
Տէրս 33	Էօրիւմճէք պէօճէքլէրի	116
Տէրս 34}	Պիր քէսէ ալթուն	120,123
Տէրս 35}		
Տէրս 36}	Ամէրիգալըլարըն 'ատէթլէրի	127,130
Տէրս 37}		
Տէրս 38	Գուրտ վէ չօպանլար	134
Տէրս 39	Մայ'ս այընտա Սօֆի հանըմ իլէ գըղը Աննիկին չիմէնլէր արասըն- տա կէշտ ու կիւզարը	141
Տէրս 40	Քրիստոսըն մուհապէթի	151
Տէրս 41	'Աղրէպ :	154
Տէրս 42	Պօշունա տիլէնմէյէճէք մահալ .	157
Տէրս 43	Տէօրթ մէվսիմ	161
Տէրս 44	Մուղթաղի նասիհաթլար	165
Տէրս 45	Սարը երլան	169
Տէրս 46	Պիր գուրշունըն նասիհաթը . .	170
Տէրս 47	Սըչան	173

Տէրս 48	Եուվա չօրպասը	177
Տէրս 49	Գարթալ	181
Տէրս 50	Նամա'լիւմ գահրաման	185
Տէրս 51	Գանա'աթ	188
Տէրս 52	Շէյթանլըգ	194
Տէրս 53	Հագղը սէօյլէ	199
Տէրս 54	Թիլքի ինի	201

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594566

